A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2025. július 23.*

„Verseny – Kartellek – A G10 azonnali devizaügyletek ágazata [Forex] – Az EUMSZ 101. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikkének megsértését megállapító határozat – Információcsere – A G10 devizákkal kapcsolatos kereskedési tevékenységekre vonatkozó megállapodások vagy összehangolt magatartások – Cél általi versenykorlátozás – Egységes és folyamatos jogsértés – A megfelelő ügyintézés elve – Védelemhez való jog – Bírságok – Alapösszeg – Az eladások értékének helyettesítő értéke – Az 1/2003/EK rendelet 23. cikkének (2) és (3) bekezdése – Korlátlan felülvizsgálati jogkör”

A T-84/22. sz. ügyben,

a **UBS Group AG**, a Credit Suisse Group AG jogutódja (székhelye: Zürich [Svájc]),

a **UBS AG**, a Credit Suisse AG jogutódja (székhelye: Zürich),

a **Credit Suisse Securities (Europe) Ltd** (székhelye: London [Egyesült Királyság])

(képviselik őket: R. Wesseling és F. Brouwer ügyvédek)

felperesek

az **Európai Bizottság** (képviselik: A. Boitos, C. Zois és T. Franchoo, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

A TÖRVÉNYSZÉK (hetedik tanács),

tagjai: K. Kowalik-Bańczyk elnök, E. Buttigieg (előadó) és B. Ricziová bírák,

hivatalvezető: I. Kurme tanácsos,

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára,

tekintettel a 2024. március 7-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: angol.

## Ítéletet

1 Az EUMSZ 263. cikkre alapított keresetükben a felperesek, a Credit Suisse Group AG jogutódjaként eljáró UBS Group AG, a Credit Suisse AG jogutódjaként eljáró UBS AG (a továbbiakban: UBS) és a Credit Suisse Securities (Europe) Ltd egyrészt az EUMSZ 101. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (AT.40135 – FOREX [Sterling Lads] ügy) 2021. december 2-án hozott C(2021) 8612 final bizottsági határozat (a továbbiakban: megtámadott határozat) megsemmisítését, másrészt pedig az e határozatban a Credit Suisse Grouppal, a Credit Suisse-szel és a Credit Suisse Securities (Europe)-pal (a továbbiakban együttesen: Credit Suisse) szemben egyetemlegesen kiszabott bírság összegének csökkentését kérik.

## I. A jogvita előzményei

### A. A megtámadott határozathoz vezető eljárásról

2 Az eljárást a UBS által a kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló bizottsági közlemény (HL 2006. C 298., 17. o.; a továbbiakban: engedékenységi közlemény) alapján 2013. szeptember 27-én benyújtott marker iránti kérelem alapján indították meg. E kérelemben a UBS tájékoztatta az Európai Bizottságot a G10 azonnali devizaügyletek ágazatában fennálló állítólagos jogsértésről.

3 E kérelmet követően a UBS szóbeli nyilatkozatokat tett és okirati bizonyítékokat nyújtott be. 2014. július 2-án a Bizottság feltételes mentességet biztosított számára az engedékenységi közlemény 8. pontja a) alpontjának megfelelően.

4 2013. október 11-én, 2013. október 14-én és 2015. július 17-én a Barclays plc, a Barclays Execution Services Limited és a Barclays Bank PLC (a továbbiakban együtt: Barclays), a HSBC Holdings plc és a HSBC Bank plc (a továbbiakban együtt: HSBC), továbbá a NatWest Group plc és a NatWest Markets Plc (a továbbiakban együtt: RBS) az engedékenységi közlemény alapján a bírságok csökkentése iránti kérelmeket nyújtottak be. E kérelmeket követően a UBS szóbeli nyilatkozatokat tett és okirati bizonyítékokat nyújtott be.

5 2014. július 25-én, 2016. március 1-jén és április 29-én a Bizottság információkérést intézett a Credit Suisse-hez és a fenti 3. és 4. pontban említett valamennyi vállalkozáshoz.

6 2016. október 27-én a Bizottság az [EUMSZ 101.] és [EUMSZ 102. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 11. cikkének (6) bekezdése alapján jogsértési eljárást indított a Credit Suisse és a fenti 3. és 4. pontban említett valamennyi vállalkozás ellen, és felhívta őket, hogy közöljék, részt kívánnak-e venni a módosított [EUMSZ 101.] és [EUMSZ 102. cikk] alapján folytatott eljárásokról szóló, 2004. április 7-i 773/2004/EK tanácsi rendelet (HL 2004. L 123., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 81. o.) 10a. cikke szerinti vitarendezési eljárásban.

7 A Credit Suisse és a fenti 3. és 4. pontban említett valamennyi vállalkozás úgy döntött, hogy a vitarendezési eljárásban és a Bizottsággal 2016. november 9-én és 2018. február 7-én tartott találkozókon részt vesz. 2018. február 19-én a Credit Suisse arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy megszünteti az említett eljárásban való részvételét. A Bizottság tehát az [1/2003] rendelet 7. és

23. cikke szerint kartellügyekben hozott határozatok elfogadása érdekében folytatott vitarendezési eljárások lefolytatásáról szóló bizottsági közlemény (HL 2008. C 167., 1. o.) 19. pontja alapján az Credit Suisse-szel szemben visszatért a rendes eljáráshoz.

8 2018. július 24-én a Bizottság a rendes eljárás keretében kifogásközlést intézett a Credit Suisse-hez. Az iratokba való betekintést követően a Credit Suisse a kifogásközlésre válaszul benyújtotta írásbeli észrevételeit, és a 2018. december 7-én tartott meghallgatáson nyilatkozott.

9 2021. március 18-án a Bizottság kifogásközlést intézett a Credit Suisse-hez.

10 Miután betekintett az iratokba, a Credit Suisse az előírt határidőn belül benyújtotta írásbeli észrevételeit a kiegészítő kifogásközlésre válaszul. A második meghallgatásra 2021. június 8-án került sor.

11 2021. június 25-én a Credit Suisse válaszolt a második meghallgatáson előterjesztett információkérésre.

12 2021. december 2-án a Bizottság elfogadta a vitatott határozatot, amelynek kizárólag a Credit Suisse volt a címzettje.

13 Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta az EUMSZ 101. cikk és az EGT-megállapodás 53. cikke szerinti eljárásban hozott C(2021) 8613 final határozatot (AT.40135 – FOREX [Sterling Lads] ügy) (a továbbiakban: vitarendezési határozat), amelynek címzettjei azok a felek voltak, amelyek elfogadták a vitarendezési eljárásban való részvételt, és vitarendezési beadványt nyújtottak be, vagyis a Barclays, a HSBC, az RBS és a UBS.

## B. A megtámadott határozat

### *1. A szóban forgó termékek és az érintett ágazat*

14 A megtámadott határozatban említett magatartások a G10 – vagyis az euró (EUR), az ausztrál dollár (AUD), a kanadai dollár (CAD), a svájci frank (CHF), a dán korona (DKK), a font sterling (GBP), a jen (JPY), a norvég korona (NOK), az új-zélandi dollár (NZD), a svéd korona (SEK) és az USA dollár (USD) – azonnali devizaügyletek ágazatára vonatkoznak.

15 A fenti 14. pontban említett ügylettípusra vonatkozó kereskedési tevékenységet a megtámadott határozat úgy határozta meg, mint két fél között létrejött, két deviza átváltására vonatkozó megállapodást, amikor is egy devizából egy bizonyos összeget (névleges összeg) egy másik devizában a megállapodás időpontjában érvényes árfolyamon vásárolnak (árfolyam). A deviza átváltási árfolyamát egy másik olyan deviza összegéhez képest jegyzik, amelyre azt át lehet váltani. Így a devizával mindig párokban kereskednek, vagyis mindegyik relatív értékkel bír. Az átváltási árfolyamok az alapvető értékükre vonatkozó információktól függően változnak. Rövid távon ezeket elsősorban a kereskedők megbízásainak áramlása határozza meg, míg a piaci fundamentumok határozzák meg a hosszabb távú átváltási árfolyamokat.

16 Mivel az elektronikus kereskedelemmel kapcsolatos tevékenység (az olyan ügyletek értelmében, amelyeket vagy az érintett bank saját javára az elektronikus kereskedési platformok vagy informatikai algoritmusok automatikusan tartanak fenn vagy bonyolítanak le) nem tartozik az elemzés hatálya alá, a jelen ügyben a megtámadott határozat kizárólag a „*trading vocal*” tevékenységre vonatkozik.

17 Az azonnali devizaügyleteket tőzsdén kívül bonyolítják le, így magas likviditás és folyamatos kereskedelem mellett továbbra is decentralizáltak maradnak. Ezeket az ügyleteket általában akkor indítják meg, amikor valamely pénzügyi intézménnyel egy-egy végső ügyfél (azaz különösen pénzügyi intézmények) keresnek kapcsolatot, amelyeket tájékozott ügyfélnek tekintenek, mivel ügyleteik nagyságrendjére tekintettel erősen ösztönözve vannak arra, hogy olyan információkat szerezzenek be, amelyek befolyásolhatják az árfolyamok alakulását. Ezek a pénzügyi intézmények külön értékesítési irodákat hoznak létre, amelyek interfészként szolgálhatnak a végső ügyfelek és a brókerek által devizakereskedés céljából alkalmazott kereskedők között. A végső felhasználók közvetlenül is felvehetik a kapcsolatot a kereskedőkkel.

18 A bankok, amelyek kereskedői részt vettek a jelen ügyben érintett kereskedésekben, árjegyzőként járnak el az azonnali devizapiacon, és készen állnak arra, hogy bármikor ügyleteket kössenek ügyfeleikkel a piac likviditásának biztosítása érdekében.

19 Az ügyfelek által kezdeményezett ügylettípusok különösen a következőkre vonatkoznak:

– azonnali megbízások (lehetővé teszik, hogy egy bizonyos devizaösszeggel azonnal belépjenek a kereskedelembe a piaci árfolyam alapján, azzal, hogy az elszámolásra általában az ügylet megkötését követő két napon belül kerül sor);

– feltételes megbízások (amelyek elszámolására csak akkor kerülhet sor, ha bizonyos piaci feltételek teljesülnek, például ha a deviza értéke elér egy bizonyos szintet);

– a „rögzítésre” (fixing) vonatkozó megbízások, amelyek a jelen ügyben csak a WM/Reuters Closing Spot Rates referencia-kamatlábakra és az Európai Központi Bank (EKB) referencia-kamatlábaira vonatkoztak (amelyek elszámolására egy adott referencia-kamatláb vonatkozik).

20 A kereskedők általában kétirányú árakat (ajánlati árat vagy vételárat, valamint kínált árat vagy eladási árat) kínálnak, az ügylet nagyságrendjétől és a megtárgyalt devizáktól függően. A devizaügyletekből származó bevételek az átváltott devizamennyiség nagyságától, valamint az ugyanazon deviza vételi és eladási ára közötti különbségtől (a továbbiakban: árfolyam-különbözet) függnek. Az árfolyam-különbözet az a kompenzáció, amelyet a kereskedő kap a nyújtott szolgáltatás azonnali voltáért, valamint azon kockázatért, amelyet ezt követően azáltal visel, hogy portfóliójában tartja egy adott deviza névleges összegét.

21 Az egyik deviza egy másikkal szembeni megvásárlását követően ugyanis egy kereskedő „hosszú pozícióba” kerül abban az értelemben, hogy a portfóliójában valamely deviza pozitív névleges összegével rendelkezik mindaddig, amíg e pozíciót „le nem zárja”, vagyis tovább nem értékesíti e devizát. Valamely devizának egy másikkal szembeni eladását követően a kereskedő „rövid pozícióba” kerül abban az értelemben, hogy a portfóliójában valamely deviza negatív névleges összegével rendelkezik mindaddig, amíg e pozíciót „le nem zárja”, vagyis e devizát meg nem vásárolja. Így a „kockázati helyzet” mindaddig nyitva marad, amíg az ellenkező kereskedésre sor

nem kerül. Márpedig e pozíciók a piaci árfolyamok gyors ingadozása miatt kockázatot jelentenek a kereskedők számára, így e piacon a kereskedők az e pozíciókhoz kapcsolódó kockázatok szakértői kezelésében versengenek.

22 A kereskedők többek között a portfóliójuk és a rendelkezésükre álló információk alapján határozzák meg stratégiájukat, és különösen az árfolyam-különbözeteket, sőt az árakat. Egyrészt az ügy irataiból kitűnik, hogy az árjegyzőknek aktívan ki kell igazítaniuk az árakat a portfóliókhoz képest az árak, és nem csupán az árfolyam-különbözetek módosítása révén, azzal a céllal, hogy gyors forgalmat érjenek el a portfólióban, és ne halmozzanak fel jelentős pozíciókat a piac valamely oldalán. Másrészt a piaci információkhoz való hozzáférés fontos a kereskedők döntéshozatala szempontjából. Az árfolyamok mozgását ugyanis hosszú távon a makrogazdasági változók, rövid távon pedig az ügyfelek megbízásainak áramlása vagy más szóval mikrogazdasági változók befolyásolják. Ami ez utóbbi változókat illeti, a felek abban is egyetértenek, hogy a tájékozott ügyfelektől, vagyis más pénzügyi intézményektől származó megbízások jelzik a kereskedőknek azt az irányt, amely felé a piac változhat, ily módon arra ösztönözve az ezen információ birtokában lévő kereskedőket, hogy ugyanolyan irányú tárgyalásokat folytassanak, mint a tájékozott ügyfél. Az ügyfélmegbízások áramlására vonatkozó információk főszabály szerint bizalmasak.

23 Emellett a kereskedők készek lehetnek arra is, hogy saját számlára kereskedési könyvükben létrehozzák, fenntartsák vagy növeljék (nyitott kockázati) pozícióikat. Saját számlás kereskedésre akkor kerül sor, ha a kereskedők elsősorban a bankok saját pénzével kereskednek, nem pedig ügyfeleik nevében, és arra törekednek, hogy kihasználják a piaci versenyelőnyt azáltal, hogy olyan nyitott kockázati pozíciókat alakítanak ki, amelyek lehetővé tennék számukra, hogy többlethozamot érjenek el.

24 Végül, amikor a kereskedők az árjegyzői minőségükben nem kapnak bejövő megbízásokat a végső ügyfelektől, általában egymás között kereskednek az úgynevezett „*interdealer*” piacon, vagyis az azonnali devizapiacnak a kizárólag a pénzügyi intézmények („*dealers*”) számára fenntartott struktúrájában, annak érdekében, hogy kiigazítsák saját portfóliópozíciójukat, vagy hogy saját számlás kereskedési tevékenységük céljából pozíciót foglaljanak el. Ebben az esetben a kereskedők egymás partnerei. Általában elektronikus rendszeren keresztül tudnak közvetlenül (kétoldalúan) kommunikálni. Az árakat olyan végső ajánlat alapján tüntetik fel, amely választási lehetőséget biztosít az ajánlat egyszerű elfogadása vagy elutasítása között. Olyan brókerrendszeren keresztül is kommunikálhatnak, amely a legjobb jegyzési árfolyamkülönbözeteket jeleníti meg a képernyőkön, és az információkat elérhetővé teszi platformjaikon.

### *2. A Credit Suisse-nek felrótt magatartás*

25 A megtámadott határozatban a Bizottság három olyan magatartásra hivatkozott, amelyekre a banki és pénzügyi ágazatban tevékenykedő öt vállalkozás, nevezetesen a Barclays, a Credit Suisse, az HSBC, az RBS és a UBS között az interneten egy magán- és többoldalú fórumon, a Sterling Ladsen (a továbbiakban: vitatott fórum) került sor. E magatartások a megtámadott határozatban használt kifejezések szerint először is egy mögöttes megállapodásra, másodszor információcserére, harmadszor pedig az alkalmankénti koordináció eseteire vonatkoztak. A megtámadott határozat szerint az e fórumon folyó, e magatartásokra vonatkozó megbeszélésekre 2011. május 25. és 2012. július 12. között került sor, a Credit Suisse pedig 2012. február 7. és július 12. között (a továbbiakban: releváns időszak) vett részt az említett fórumon folyó megbeszéléseken.

26 Ami először is a mögöttes megállapodást illeti, a Bizottság megállapította, hogy a vitatott fórumban való részvételnek eleme volt a bizalmi körben való részvétel, a kölcsönös várakozások és előnyök, vagyis egy sor hallgatólagos szabály tiszteletben tartása, amelyeket lényegileg a következők szerint lehet összefoglalni: i. a kereskedők a vitatott fórumon tartották a kapcsolatot az egész napos információcsere céljából; ii. az említett fórumon közölt információkat a címzettek nem osztották meg más konkurens kereskedőkkel; iii. a kicserélt információkat fel lehetett használni a részt vevő kereskedők előnyére; valamint iv. ezen információkat nem volt szabad felhasználni az azokat megosztó személyekkel szemben. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy e magatartás olyan megállapodást jelentett, amelyet az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett „cél általi korlátozásnak” minősített, lényegében azzal az indokkal, hogy e magatartás olyan előzetes észszerű várakozásokat foglalt magában, amelyek a kereskedők közös előnyére az érintett piachoz kapcsolódó bizonytalanságok megszüntetésére irányultak, és ennélfogva az a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutatott.

27 Másodszor, ami az információcserét illeti, a Bizottság az érintett bankok kereskedői közötti számos kapcsolatfelvételre hivatkozott. A Bizottság szerint e kapcsolatok ismétlődően és kiterjesztően magukban foglalták a kereskedési tevékenységekre vonatkozó kereskedelmi szempontból érzékeny, aktuális vagy jövőre vonatkozó információk cseréit, amelyek lehetővé tették az érintett bankok számára, hogy a piaci döntéshozataluk során tájékozódjanak versenytársaik pozícióiról, szándékairól és korlátairól, ami segítette őket későbbi döntéseikben.

28 Ebben az összefüggésben a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az információcsere általános célja az volt, hogy az érintett piacon az azonnali kereskedéssel kapcsolatos tevékenységek területén befolyásolja a verseny két alapvető paraméterét, nevezetesen az árat és a kockázatok szakértői kezelését, ily módon megszüntetve az említett piachoz kapcsolódó bizonytalanságokat. Márpedig ezáltal a részt vevő kereskedők a többi piaci szereplő hátrányára tudatosan az egymás közötti gyakorlati együttműködéssel helyettesítették az önálló verseny kockázatait e paraméterek tekintetében, ami a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutatott. Ennélfogva a Bizottság ezeket az információcseréket az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének értelmében vett „cél általi” versenykorlátozó megállapodásoknak és/vagy összehangolt magatartásoknak minősítette.

29 Harmadszor, az alkalmankénti koordináció eseteit illetően a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a kereskedelmi szempontból érzékeny információk cseréje lehetővé tette a vitatott fórumban részt vevő kereskedők számára, hogy azonosítsák azokat a helyzeteket, amelyekben fennáll a kockázata annak, hogy beavatkoznak a többiek érdekeibe, megkönnyítve ezáltal számukra annak lehetőségét, hogy lépéseiket alkalmanként „*standing down*” formájában koordinálják. E magatartás csökkentette annak kockázatát, hogy a kereskedők nem érik el a kívánt eredményt, és elkerülték, hogy egyidejűleg egymással ellentétes irányokban kereskedjenek. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy ugyanezen magatartás megállapodásnak és/vagy összehangolt magatartásnak tekintendő, amelyet az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett „cél általi korlátozásnak” minősített, lényegében azzal az indokkal, hogy e magatartás lehetővé tette az érintett piaccal együtt járó rendes bizonytalanságok csökkentését, mivel a tényállásban érintett vállalkozások olyan helyzeteket azonosíthattak, amelyekben egyikük nyereségre tehetett szert, miközben a többi vállalkozás tartózkodott a kereskedéstől, annak érdekében, hogy ne avatkozzanak bele a kereskedési stratégiájába, és ennélfogva az a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutatott.

30 Negyedszer, a Bizottság azt is megállapította, hogy a fent említett három versenykorlátozás együttesen egységes és folyamatos jogsértésnek minősül, mivel közös célt követtek, amely abban áll, hogy enyhítsék az azonnali devizaügyletek piacához szorosan kapcsolódó szokásos bizonytalanságokat annak érdekében, hogy csökkentsék a kockázatot, és támogassák a vitatott fórumban részt vevő vállalkozásokat (a továbbiakban: részt vevő vállalkozások) az árrögzítésre és a kockázatkezelésre vonatkozó döntéseikben, annak érdekében, hogy ne versenyezzenek önállóan. Úgy ítélte meg, hogy a fent hivatkozott különböző magatartások egy „átfogó terv” részét képezték, mivel azokat a vitatott fórumon keresztül ugyanazon *modus operandi* szerint hajtották végre, amely magában foglalta a résztvevők folytonosságát.

31 Egyrészt a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a Credit Suisse a G10 azonnali devizaügyletek piacán a verseny korlátozására irányuló közös célkitűzéshez való hozzájárulásra irányuló szándékot tanúsított. Másrészt úgy ítélte meg, hogy a Credit Suisse tudott a mögöttes megállapodásról és az információcseréről, kivéve az alkalmankénti koordináció azon eseteit, amelyekre a releváns időszakot megelőzően került sor. A Bizottság ezt követően megállapította, hogy a Credit Suisse felelős az egységes és folyamatos jogsértés részét képező információcseréért, azonban kizárta a felelősségét egyrészt a mögöttes megállapodásért, másrészt pedig az alkalmankénti koordináció eseteiért.

32 Így a Bizottság a megtámadott határozat 1. cikkében arra a következtetésre jutott, hogy a Credit Suisse megsértette az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését azáltal, hogy a releváns időszakban „olyan (egységes és folyamatos jogsértés keretébe illeszkedő) megállapodásoknak és/vagy összehangolt magatartásoknak minősülő, tényleges vagy jövőbeli és kereskedelmi szempontból érzékeny információk cseréiben vett részt, amelyek célja a verseny korlátozása és/vagy torzítása volt a G10 azonnali devizaügyletek ágazatában, az EGT egészére kiterjedően”.

### *3. Bírság*

33 A Bizottság jelezte, hogy a kiszabott bírságok összegét az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló iránymutatásnak (HL 2006. C 210., 2. o.; a továbbiakban: bírságkiszabási iránymutatás) megfelelően határozta meg.

#### *a) A bírság alapösszege*

34 Ami a bírság alapösszegének meghatározását illeti, figyelembe véve az azonnali devizaügyletek ágazatának sajátosságait, különösen pedig azt a tényt, hogy a G10 azonnali devizaügyletek tevékenységei a szó szokásos értelmében nem keletkeztetnek eladásokat, a Bizottság a szóban forgó jogsértésben részt vevő vállalkozások eladásainak értékét „az eladások értékét helyettesítő érték” (a továbbiakban: helyettesítő érték) révén számította ki.

35 Ezt követően a Bizottság 16%-os súlyossági együtthatót vett figyelembe, mivel a jogsértés a jellegénél fogva a legsúlyosabb korlátozások közé tartozik, továbbá 0,42-es szorzótényezővel figyelembe vette ugyanezen jogsértés időtartamát.

36 Végül, miután az ilyen magatartásokban való részvételtől való elrettentés érdekében a jogsértés időtartamától függetlenül hozzáadta az eladások értékének 16%-át kitevő kiegészítő összeget, a Bizottság a bírság alapösszegét 86 765 000 euróban állapította meg.

### *b) A bírság végösszege*

37 A bírság végösszegének meghatározását illetően a Bizottság megállapította, hogy a Credit Suisse kizárólag az egységes és folyamatos jogsértés részét képező információcserékért volt felelős, és enyhítő körülmény címén levonta a bírság teljes összegének 4%-át, egyrészt a mögöttes megállapodásért, másrészt pedig az alkalmankénti koordináció esetei miatt fennálló felelősségének hiánya miatt, e körülmények mindegyike tekintetében 2%-os értéket véve figyelembe.

38 Így a megtámadott határozat 2. cikkének a) pontjában 83 294 000 euró bírságot szabott ki a Credit Suisse-szel szemben.

## II. A felek kérelmei

39 A felperesek azt kérik, hogy a Törvényszék:

– semmisítse meg megtámadott határozatot;

– másodlagosan, részben semmisítse meg a megtámadott határozat 1. cikkét, és csökkentse a 2. cikkben kiszabott bírságot;

– mindenféleképpen csökkentse a megtámadott határozat 2. cikkében kiszabott bírság összegét;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére, illetve másodlagosan költségeik méltányos részének viselésére.

40 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– teljes egészében utasítsa el a keresetet;

– a felpereseket kötelezze a költségek viselésére.

## III. A jogkérdésről

41 Keresetük alátámasztása érdekében a felperesek öt jogalapra hivatkoznak. Az EUMSZ 101. cikk megsértésére és az indokolási kötelezettség megsértésére alapított első három jogalap, valamint a megfelelő ügyintézés elve és a védelemhez való jog megsértésére alapított ötödik jogalap lényegében a Bizottság megtámadott határozat 1. cikkében szereplő azon megállapításának vitatására irányul, amely szerint a Credit Suisse megsértette az EUMSZ 101. cikket. A negyedik, az 1/2003 rendelet 23. cikke, a bírságkiszabási iránymutatás, az arányosság és az egyenlő bánásmód elve, valamint az indokolási kötelezettség megsértésére alapított jogalap a Bizottság által a Credit Suisse-szel szemben a megtámadott határozat 2. cikkében kiszabott bírság vitatására irányul.

## A. A megtámadott határozat 1. cikkéről

### *1. Az első, az EUMSZ 101. cikk megsértésére és az online információcsere versenyellenes megállapodásoknak és/vagy összehangolt magatartásoknak minősítésével kapcsolatos indokolás elégtelenségére alapított jogalapról*

42 Első jogalapjukkal a felperesek lényegében azt állítják, hogy a kereskedők között a vitatott fórumon folytatott információcsere nem minősül versenyellenes megállapodásnak és/vagy összehangolt magatartásnak, függetlenül attól, hogy azokat elszigetelten vagy a mögöttes megállapodással együtt vizsgálják. Ez az első jogalap két részre tagolódik.

43 Első jogalapjuk első részében a felperesek azt állítják, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy mögöttes megállapodás állna fenn, és hogy ebből következően az online információcsere versenyellenes megállapodásnak és/vagy összehangolt magatartásnak minősülne.

44 Első jogalapjuk második részében arra hivatkoznak, hogy a Bizottság nem terjesztette elő az annak megállapításához szükséges bizonyítékokat, hogy az online információcsere önálló megállapodásnak és/vagy összehangolt magatartásnak minősül.

#### *a) Előzetes észrevételek*

45 Ezen ítélkezési gyakorlat értelmében az egyeztetés és az együttműködés összehangolt magatartásnak minősülő kritériumait az EUMSZ versenyjogi rendelkezéseinek azon alapvető kiindulópontjára tekintettel kell értelmezni, amely szerint minden gazdasági szereplőnek önállóan kell meghatároznia a belső piacon folytatni kívánt politikáját (2015. március 19-i Dole Food és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ítélet, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 119. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

46 Bár ez az önállósági követelmény nem zárja ki azt, hogy a piaci szereplők racionálisan alkalmazkodjanak a versenytársaik megfigyelt vagy várható magatartásához, azt szigorúan tiltja, hogy ezek a szereplők közvetlenül vagy közvetve felvegyék egymással a kapcsolatot annak érdekében, hogy egy tényleges vagy lehetséges versenytárs piaci magatartását befolyásolják, vagy hogy az ilyen versenytársnak felfedjék az általuk elhatározott vagy tanúsítani kívánt piaci magatartást, amennyiben e kapcsolat célja vagy hatása olyan versenyfeltételek teremtése, amelyek – figyelembe véve a kínált termékek vagy szolgáltatások jellegét, a vállalkozások jelentőségét és számát, továbbá az érintett piac volumenét – nem felelnek meg a szóban forgó piacon szokásos feltételeknek (lásd: 2015. március 19-i Dole Food és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ítélet, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 120. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Így a Bíróság megállapította, hogy a versenytársak közötti információcsere ellentétesnek bizonyulhat a versenyszabályokkal, amennyiben az érintett piac működését illetően a bizonytalanság fokát csökkenti vagy megszünteti, amelynek következménye a vállalkozások közötti verseny korlátozása (lásd: 2015. március 19-i Dole Food és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ítélet, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 121. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

***b) Az első jogalap első, arra alapított részéről, hogy a Bizottság nem bizonyította a mögöttes megállapodás fennállását, következésképpen pedig azt, hogy az online információcsere versenyellenes megállapodásnak és/vagy összehangolt magatartásnak minősül***

48 A felperesek három kifogásra hivatkoznak. Első kifogásukban előadják, hogy a megtámadott határozat azon az előfeltevésen alapul, amely szerint a mögöttes megállapodás előfeltétele annak, hogy az információcseréket az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett versenyellenes megállapodásoknak és/vagy összehangolt magatartásoknak minősítsék. Második kifogásukban azt állítják, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy e megállapodás alapján információkat cseréltek a vitatott fórumon. E kifogás alátámasztása érdekében vitatják az érintett időszakból származó bizonyítékok, vagyis a kereskedők közötti online megbeszélések Bizottság általi értelmezését, és előadják, hogy sem e megbeszélések, sem a vitarendezési beadványok, sem az azokkal egyidejű valószínűsítő körülmények nem bizonyítják az említett megállapodás fennállását. Harmadik kifogásukban arra hivatkoznak, hogy a Bizottság nem vonhatja ki a mögöttes megállapodást a bírósági felülvizsgálat alól azzal az indokkal, hogy a Credit Suisse felelősségét nem állapították meg e megállapodás tekintetében, mivel ez a Bizottság Credit Suisse-szel szembeni állításának lényeges eleme.

49 A felperesek által hivatkozott első kifogást illetően meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat átfogó tanulmányozásából, és különösen a (394)–(405) és (411)–(417) preambulumbekezdéssel együttesen értelmezett (337)–(341), (344), (345), (347)–(349) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a Bizottság eltérő jogi minősítéseket alkalmazott egyrészt a mögöttes megállapodás mint versenykorlátozó megállapodás, másrészt pedig az információcsere mint versenykorlátozó megállapodás és/vagy összehangolt magatartás tekintetében. E határozat (487), (489) és (491)–(499) preambulumbekezdésében e két magatartást továbbá az egységes és folyamatos jogsértés alkotóelemeinek minősítette (lásd a fenti 26–31. pontot). Ezt követően emlékeztetni kell arra, hogy a Credit Suisse felelősségét csak az információcserével kapcsolatos magatartásból álló jogsértés miatt állapították meg.

50 Arra is rá kell mutatni, hogy bár a Credit Suisse-t érintő információcserére egy online fórumon került sor, a mögöttes megállapodás ezen aspektusával fennálló kapcsolat nem tekinthető a felperesek által hivatkozott olyan előzetes feltétel fennállásának, amely befolyásolhatja a mögöttes megállapodás és az információcsere eltérő jogi minősítését.

51 Közelebbről, amint az a megtámadott határozat (337)–(341) preambulumbekezdéséből kitűnik, az információcsere versenyellenes megállapodásoknak és/vagy összehangolt magatartásoknak való, a Bizottság által e határozatban rögzített jogi minősítése nem a mögöttes megállapodás szabályain, illetve az ilyen szabályoknak az ezen információcserében részt vevő kereskedők (a továbbiakban: szóban forgó kereskedők) általi hallgatólagos elfogadásán alapul. A felperesek állításával ellentétben a megtámadott határozatot tehát nem lehet úgy értelmezni, hogy az a mögöttes megállapodást az információcsereként minősítés előfeltételeként határozza meg.

52 E következtetést nem kérdőjelezheti meg a megtámadott határozat (346) és (369)–(371) preambulumbekezdésének tartalma, amelyekre a felperesek érvelésük alátámasztása érdekében hivatkoznak.

53 E tekintetben először is a megtámadott határozat (346) preambulumbekezdését illetően, amely a mögöttes megállapodás megállapodásnak minősítésére vonatkozik, meg kell állapítani, hogy e megállapodás kétségkívül kimondja, hogy lényegében az információcsere tette lehetővé a vitatott

fórumban részt vevő kereskedők számára a szabályoktól való esetleges eltérések ellenőrzését. Ugyanakkor semmilyen utalást nem tesz az említett határozatban az információcserét illetően elfogadott jogi minősítésre.

54 Másodszor, a megtámadott határozat (369)–(371) preambulumbekezdéséből – amelyek célja kizárólag a Credit Suisse által a közigazgatási eljárás során előadott érvek megválaszolása – az következik, hogy a Bizottság az említett megállapodás fennállását közvetett bizonyítékokra, vagyis információcserére alapította, mivel a mögöttes megállapodás az említett információcserék „logikus előfeltételének” minősül. Így a „logikus előfeltételre” való hivatkozást egyszerűen úgy kell érteni, hogy azt a jelen ügyben a megállapodás fennállásának bizonyítása érdekében használják. Ennélfogva azt a tényt, hogy a mögöttes megállapodás létezésére következtetni lehet az információcseréből, szintén úgy kell értelmezni, hogy az a fennállásának bizonyítására irányul, egyrészt az információcsere, másrészt a mögöttes megállapodás eltérő jogi minősítésének sérelme nélkül.

55 Egyébiránt a felperesek érveivel ellentétben a Bizottság a megtámadott határozatban – szemben a vitarendezési határozatban szereplő megfontolásokkal – nem volt köteles kifejteni azokat az okokat, amelyek miatt a Credit Suisse a kifogásolt tényállásban részt vevő többi banktól eltérően cserélt információkat.

56 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a vitarendezési eljárás és a rendes közigazgatási eljárás elkülönül egymástól. Így a rendes közigazgatási eljárást követően a Credit Suisse-szel szemben hozott határozat meghozatala során egyrészt a Bizottságot kizárólag a kifogásközlés kötelezte, másrészt pedig a kontradiktórius eljárás elvének tiszteletben tartása mellett köteles volt figyelembe venni az összes releváns körülményt, ideértve az összes olyan információt és érvet is, amelyet a Credit Suisse a meghallgatáshoz való jogának gyakorlása során terjesztett elő, ily módon köteles volt ezen elemekre tekintettel újból megvizsgálni az ügyet (lásd ebben az értelemben: 2015. május 20-i Timab Industries és CFPR kontra Bizottság ítélet, T-456/10, EU:T:2015:296, 90., 96. és 107. pont).

57 Ami a megtámadott határozatnak a Credit Suisse tekintetében a rendes közigazgatási eljárást követően történő elfogadását illeti, meg kell jegyezni, hogy a kiegészítő kifogásközléssel kiegészített kifogásközlésből kitűnik, hogy a Bizottság a mögöttes megállapodást és az információcserét külön versenyellenes megállapodásoknak és/vagy összehangolt magatartásoknak minősítette, és hogy a Credit Suisse e tekintetben nem emelt kifogást a közigazgatási eljárás során. Ennélfogva a Bizottság e jogi minősítések tekintetében nem volt köteles újból megvizsgálni az ügyet.

58 A fentiekből következik, hogy figyelembe véve egyrészt az információcsere, másrészt a mögöttes megállapodás eltérő jogi minősítését, amelyért nem állapították meg a Credit Suisse felelősségét (lásd a fenti 32. pontot), nem kell megvizsgálni az első jogalap első részének második és harmadik kifogását, amelyek azon a téves előfeltevésen alapulnak, amely szerint a mögöttes megállapodás a megtámadott határozatban előfeltétele annak, hogy az információcseréket az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett versenyellenes megállapodásoknak és/vagy összehangolt magatartásoknak minősítsék.

59 Ennélfogva el kell utasítani az első jogalap első részét.

60 Mindemellett, amennyiben az első jogalap második része keretében a felperesek az információcserék versenyellenes jellegének hiányára hivatkoznak, amely információcserék függetlenek a mögöttes megállapodástól, amelynek elemzése magában foglalja az említett információcserék tartalmának és értelmezésének vizsgálatát, az, hogy a felpereseknek az egyidejű bizonyítékok terjedelmére és értelmezésére vonatkozó kifogásait a mögöttes megállapodásra alapított, az első jogalap első részének alátámasztása érdekében ismertetett érvelésük keretében terjesztették elő, nem prejudikálhatja azoknak a Törvényszék által e jogalap második része keretében annak megállapítása érdekében végzett elemzését, hogy az információcserék önálló megállapodásoknak vagy összehangolt magatartásoknak való minősítésével kapcsolatos kifogásaik megalapozottak-e.

### *c) Az első jogalap második, az arra vonatkozó bizonyítékok hiányára alapított részéről, hogy az online információcsere önálló megállapodásnak és/vagy összehangolt magatartásnak minősül*

61 E második rész lényegében három kifogásból áll. Első kifogásukban a felperesek az érintett időszakból származó egyes bizonyítékok, nevezetesen bizonyos online megbeszélések Bizottság általi értelmezését kifogásolják, amelyekre a Bizottság annak megállapítása érdekében támaszkodott, hogy az online információcsere megállapodásoknak és/vagy összehangolt magatartásoknak minősül, többek között azt állítva, hogy e megbeszélések kereskedelmi szempontból nem érzékenyek. Második kifogásukban a felperesek azt állítják, hogy az online információcsere nem minősíthető versenyellenes megállapodásnak és/vagy összehangolt magatartásnak, lényegében azt állítva, hogy ezen információk állítólagosan kereskedelmi szempontból érzékeny jellege és a versenytársak közötti bizonytalanság ebből eredő csökkenése nem elegendő az ilyen minősítéshez. Harmadik kifogásukban azt állítják, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a Credit Suisse által a szóban forgó információcserére vonatkozóan szolgáltatott jogszerű magyarázat nem releváns.

62 A megtámadott határozatban a Bizottság több mint száz megbeszélés tartalmát mutatta be és értelmezte. Így az e határozatban elemzett információcseréket négy kategóriába sorolták a megvitatott témák, vagyis i. az árfolyamkülönbözetek (a (245)–(251) preambulumbekezdés), ii. az ügyfélmegbízások (a (183)–(228) preambulumbekezdés), iii. a nyitott kockázati pozíciók (a (234)–(238) preambulumbekezdés) és iv. a tényleges vagy tervezett kereskedési tevékenységek (a (258)–(285) preambulumbekezdés) alapján. A Bizottság lényegében úgy ítélte meg, hogy ezen információcserék mindegyike az érintett kereskedők kereskedési tevékenységeire vonatkozó, kereskedelmi szempontból érzékeny, aktuális vagy jövőre vonatkozó információkra vonatkozott, amelyek lehetővé tették az érintett bankok számára, hogy tájékozódjanak versenytársaik pozícióiról, szándékairól és korlátairól, ami segítette őket a későbbi döntéseikben. Ezen elemzés alapján a Bizottság a megtámadott határozat (337)–(341) preambulumbekezdésében megállapította, hogy ezek az információcserék az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett versenyellenes összehangolt magatartásnak minősülnek.

63 Az első két kifogást együtt kell megvizsgálni.

*1) Az első, arra alapított kifogásról, hogy a Bizottság tévesen értelmezett az érintett időszakból származó egyes bizonyítékokat, valamint a második, arra alapított kifogásról, hogy az online információcsere nem minősül versenyellenes megállapodásnak és/vagy összehangolt magatartásnak*

*i) A felperesek egyes jogalapjainak, érveinek és bizonyítékainak elfogadhatóságáról*

64 A Bizottság vitatja egyrészt a felperesek egyes információcserék téves értelmezésére és a keresetlevél A.8. mellékletének téves értelmezésére vonatkozó érvelésének, másrészt pedig az információcsere jogsértő jellegének hiányára vonatkozó érvelésnek, illetve a keresetlevél A.9. mellékletének, valamint a válasz C.2. és C.3. mellékletének az elfogadhatóságát, amelyekre az említett érvelés támaszkodik.

65 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az Európai Unió Bírósága alapokmányának 21. cikke és a Törvényszék eljárási szabályzata 76. cikkének d) pontja értelmében a keresetlevélnek tartalmaznia kell a jogvita tárgyát és a felhozott jogalapok rövid ismertetését. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ennek kellően világosnak és pontosnak kell lennie, hogy lehetővé tegye az alperes számára védekezésének előkészítését és a Törvényszék számára a keresetről való határozathozatalt (lásd: 2017. március 7-i United Parcel Service kontra Bizottság ítélet, T-194/13, EU:T:2017:144, 191. pont).

66 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy a Törvényszékhez benyújtott kereset elfogadhatóságához többek között az szükséges, hogy azok a lényeges ténybeli vagy jogi elemek, amelyekre a felperes hivatkozik, legalább röviden, de összefüggően és érthetően kitűnjenek magából a keresetlevél szövegéből. A keresetlevél szövegének egyes pontjait ugyan alátámaszthatják és kiegészíthetik a csatolt iratok meghatározott részeire történő hivatkozások, a más, akár a keresetlevélhez mellékelt iratokra való általános hivatkozás nem pótolhatja a jogi érvelés azon lényegi elemeinek hiányát, amelyeknek a fenti 65. pontban hivatkozott rendelkezések értelmében a keresetlevélben kell szerepelniük (lásd: 2017. március 7-i United Parcel Service kontra Bizottság ítélet, T-194/13, EU:T:2017:144, 192. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

67 Ily módon a mellékleteket csak annyiban lehet figyelembe venni, amennyiben azok a felperes beadványainak szövegében kifejezetten megjelenő jogalapokat vagy érveket támasztanak alá vagy egészítenek ki, és amennyiben pontosan meg lehet határozni, hogy melyek azok a bennük foglalt elemek, amelyek az említett jogalapokat vagy érveket támasztják alá vagy egészítik ki (lásd: 2015. szeptember 9-i Samsung SDI és társai kontra Bizottság ítélet, T-84/13, nem tették közzé, EU:T:2015:611, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Továbbá a Törvényszéknek nem feladata, hogy a mellékletekben megkeresse és azonosítsa azokat a jogalapokat és érveket, amelyek a kereset alapját képezhetik, mivel a mellékleteknek tisztán bizonyító és kisegítő szerepük van (lásd: 2007. szeptember 17-i Microsoft kontra Bizottság ítélet, T-201/04, EU:T:2007:289, 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

68 Először is, ami a felperesek megtámadott határozatban elemzett bizonyos információcserék téves értelmezésére vonatkozó érvelésének a Bizottság által lényegében vitatott elfogadhatóságát illeti, meg kell állapítani, hogy – amint az a keresetlevélből kitűnik – azon érvük alátámasztása érdekében, amely szerint „[a Bizottság] továbbra is félreérti az ügyletek zsargonját és az azonnali devizapiac működését”, a felperesek a keresetlevélhez csatolt A.8. mellékletre hivatkoznak, amely a Global FX Committee bankközi részlege korábbi elnökének szakértői jelentése, és érvük szemléltetése érdekében e jelentésből három példát említenek.

69 A válasz szakaszában a Bizottság elfogadhatatlanságra vonatkozó érveire válaszul a felperesek megismétlik a fent említett érvet, majd ezt követően hozzáteszik, hogy az A.8. melléklet azt is bizonyítja, hogy egyrészt „az átfogó versenyellenes terv vagy versenykorlátozási cél fennállása nem vezethető le egyszerűen vagy közvetlenül az okirati bizonyítékokból”, másrészt pedig, hogy a Bizottság pusztán saját értelmezései alapján következtetett „a mögöttes megállapodás fennállására”. Továbbra is a válasz szakaszában azt állítják, hogy az a tény, hogy a Bizottság nem képes megkülönböztetni a múltbeli megbízásokat és a jövőbeli megbízásokat, „olyan tényező, amelyet figyelembe kell venni, mivel kétségbe vonja a vizsgálatának gondosságát és megbízhatóságát”. Végül a felperesek a keresetlevél 18., 69. és 78. pontjára hivatkozva az érvelésük jelentőségére és sajátosságára utalnak. Ezek az információcsere állítólagos versenyt támogató jellegére vonatkoznak, amint azt az engedékenység iránti kérelmekben elismerték (18. pont), valamint arra, hogy a Bizottság tévesen értelmezte vagy értette az ügyletek zsargonját és az azonnali devizapiac működését (69. pont), és lényegében a mögöttes megállapodás négy szabályát (78. pont).

70 A tárgyaláson a Törvényszék által feltett kérdésre válaszolva a felperesek fenntartották azon álláspontjukat, amely szerint érvelésük egyértelműen és konkrétan szerepel a beadványaikban.

71 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a felperesek a fenti 68. és 69. pontban ismertetett érvelést terjesztik elő, amely olyan általános és nem részletes állításokra szorítkozik, amelyeket gyakran egy vagy két mondatban fogalmaztak meg, és amelyek kizárólag az A.8. mellékletre való általános utalás tárgyát képezik, anélkül hogy koherens és érthető módon megjelölnék azt a hatást, amelyet ezen érvelés – és még kevésbé az annak alapjául szolgáló szakértői jelentés – a Bizottság által a megtámadott határozatban tett megállapítások megalapozottságára gyakorolna. E körülmények között meg kell állapítani, hogy ez az érvelés nem felel meg a fenti 65–67. pontban hivatkozott követelményeknek.

72 Következésképpen mint elfogadhatatlant el kell utasítani a felperesek azon érvelését, amely lényegében a megtámadott határozatban elemzett bizonyos információcserék téves értelmezésére vonatkozik, amelyben a felperesek az A.8. mellékletre hivatkoznak, és az e mellékletre való általános hivatkozásra tekintettel nem kell figyelembe venni az említett mellékletet.

73 Másodszor, az információcsere versenyellenes jellegének hiányára vonatkozó érvelés elfogadhatóságát illetően, amely érvelés a keresetlevél A.9. mellékletére, valamint a válasz C.2. és C.3. mellékletére való hivatkozáson alapul, meg kell állapítani, hogy a Bizottság állításával ellentétben az említett érvelést kellően egyértelműnek és pontosnak kell tekinteni. A Törvényszékhez benyújtott beadványaikból ugyanis – még ha csak röviden is – egyértelműen kitűnik, hogy a felperesek az információcserék kategorizálása révén – amelyeket a következőkre osztottak fel: i. az azonnali devizapiacon „kereskedelmi szempontból érzékenynek” nem tekinthető általános megbeszélések, ii. pontos(abb) vagy a jövőre vonatkozó megbeszélések, amelyek viszonylag alacsony kereskedési mennyiségekre vonatkoznak, és nem szolgáltathattak releváns információkat az árfolyamok várható alakulására vonatkozóan, és iii. azon megbeszélések, amelyek jelentős mennyiségű információcserére vonatkoztak, és amelyek egyetlen hipotetikus versenyellenes céllal rendelkezhettek, amely azon kereskedő esetében, aki ezeket az információkat megkapta, abban állt, hogy ezeket annak érdekében használja fel, hogy megpróbáljon nyereségre szert tenni az információkat megosztó kereskedőt megelőzően – a Bizottságnak az online információcserék versenyellenes jellegére vonatkozó, azok tartalmán, célján és a verseny „torzítására” való alkalmasságukon alapuló következtetését kívánták vitatni. Ily módon meg kell állapítani, hogy a felperesek ezen érvelése megfelel az ítélkezési gyakorlat fenti 65. és 66. pontban hivatkozott követelményeinek, tehát elfogadható.

74 Ezenkívül a fenti 67. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel az A.9., C.2. és C.3. mellékleteket csak annyiban kell figyelembe venni, amennyiben azok a felperesek által a beadványaikban kifejezetten hivatkozott érvelést támasztják alá vagy egészítik ki.

*ii) A felperesek által konkrétan vitatott megbeszélések versenyellenes jellegéről*

75 A felperesek konkrétan az általuk az első kategóriába sorolt megbeszélések (lásd a fenti 73. pontot), vagyis a 2011. június 14-i, augusztus 5-i és október 4-i, a 2012. február 7-i és június 1 -jei, a 2012. május 14-i, a 2012. április 11-i, a 2012. április 13-i, a 2012. május 9-i, a 2012. június 5-i, a 2012. április 25-i, a 2012. február 10-i, valamint a 2012. április 25-i, június 19-i, július 3-i és 4-i megbeszélések Bizottság általi értelmezését vitatják, azzal az indokkal, hogy az e megbeszélések során kicserélt információk „piaci információk”, nem pedig kereskedelmi szempontból érzékeny információk, és nem versenyellenes jellegűek.

76 Annak eldöntése érdekében, hogy a Bizottság helyesen állapította-e meg, hogy a kereskedők versenyellenes jellegű, kereskedelmi szempontból érzékeny információkat cseréltek, értékelni kell az említett információcserék jellegét. Közelebbről, meg kell vizsgálni, hogy ezek az információcserék olyan nem nyilvános, adott esetben összesített és anonimizált információkra vonatkoztak-e, amelyekről a kereskedők nem szerezhettek tudomást, és meg kell vizsgálni többek között ezen információcserék pontosságát és célját.

*– A 2011. június 14-i, augusztus 5-i és október 4-i, valamint 2012. február 7-i és június 1-jei megbeszélésekről*

77 A Bizottság nem tekintette kereskedelmi szempontból érzékenynek a megtámadott határozat (107), (111), (122), (139), (150) és (504) preambulumbekezdésében szereplő 2011. június 14-i, augusztus 5-i és október 4-i, valamint 2012. február 7-i és június 1-jei megbeszéléseket, amelyek Bizottság általi értelmezését a felperesek vitatják.

78 Először is, a megtámadott határozat (107), (111), (122), (139) és (150) preambulumbekezdésében szereplő, 2011. június 14-i, augusztus 5-i és október 4-i, valamint 2012. február 7-i és június 1-jei megbeszéléseket illetően ugyanis meg kell állapítani, hogy azok lényegében azt bizonyítják, hogy a vitatott fórumhoz való hozzáférés a részt vevő kereskedők közötti kölcsönös bizalmon alapult, és hogy ugyanezen kereskedők olyan zárt körben jártak el, amelynek célja a saját érdekeik előmozdítása volt. A Bizottság szerint az említett határozat (139) és (150) preambulumbekezdésében szereplő információcserék azt is bizonyítják, hogy a Credit Suisse kereskedője, aki részt vett a vitatott fórumban, mielőtt a Credit Suisse alkalmazásában állt volna, munkavállalóként ismét csatlakozott ehhez a fórumhoz, és teljes mértékben tisztában volt annak működésével, valamint azzal, amit részvétele magában foglalt.

79 Másodszor, ami a megtámadott határozat (504) preambulumbekezdésében szereplő 2011. augusztus 5-i megbeszélést illeti, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az azt bizonyítja, hogy a Credit Suisse kereskedője – anélkül, hogy aktívan részt vett volna az információcserében – tudott arról.

80 Ennélfogva a felpereseknek a fenti 77. pontban említett, kereskedelmi szempontból érzékenynek tekintett megbeszélések téves minősítésére alapított érve ténybelileg megalapozatlan, tehát azt el kell utasítani.

– *A 2012. május 14-i megbeszélésről*

81 A megtámadott határozat (196)–(202) és (337)–(341) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (209) preambulumbekezdésében ismertetett 2012. május 14-i megbeszélést illetően a Bizottság úgy ítélte meg, hogy e megbeszélés során a kereskedők megosztották a pozícióikra vonatkozó információkat, a közöttük fennálló lehetséges ügyletek keretein kívül, valamint a GBP/USD devizapár árára vonatkozó spekulációkat. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy az ilyen információk, amelyek az ügyfélmegbízásokra vonatkoztak, kereskedelmi szempontból érzékenyek voltak, és hozzájárulhattak a vitatott fórumon folytatott információcserék összességének versenyellenes jellegéhez.

82 A felperesek vitatják e megbeszélés Bizottság általi értelmezését, arra hivatkozva, hogy az általános információkra vonatkozik, nem tartalmaz a kereskedők előre tekintő megbízásaira vagy pozícióira vonatkozó információkat, és így megfelel a „piaci információk” közlésének. Hozzáteszik, hogy a „*rhs lightra*” és az „*LHS samlls cable-re*” való hivatkozások nem összegekre, árakra vagy ügyfelekre vonatkoznak, így tehát anonimizáltak. Arra a következtetésre jutnak, hogy ez a megbeszélés nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a vitatott fórumon kicserélt információk versenyellenesek.

83 A Bizottság vitatja a szóban forgó megbeszélés felperesek által ismertetett értelmezését.

84 Meg kell állapítani, hogy – amint az a szóban forgó megbeszélés részletéből kitűnik – a Credit Suisse kereskedője a mai napon jelen volt a vitatott fórumon, és 14 óra 50 perc 48 másodperckor jelezte a többi résztvevőnek, hogy kis mennyiségű, „*fixingben*” („*rhs lights*”) teljesítendő meghatározatlan devizapár értékesítésére vonatkozó megbízásokkal rendelkezik. 14 óra 52 perc 57 másodperckor egy kereskedő kérdést intézett hozzá arra vonatkozóan, hogy GBP/USD devizapárról van-e szó („[*c]able*??”) és 14 óra 55 perc 51 másodperckor megosztotta a birtokában lévő ügyfélmegbízásokra vonatkozó információkat, nevezetesen a „*fixingben*” („*LHS samlls cable*”) végrehajtandó, GBP/USD devizapárra vonatkozó, kis mennyiségű eladási megbízásokat. Ugyanezen beszélgetés során egy másik kereskedő kifejtette álláspontját a GBP/USD devizapár értékének növekedéséről („*feels like its just being put higher wsith sof eur/gbp and eur/usd running into some bids* […]”), pontosítva, hogy e devizapár tekintetében nincs megbízása.

85 Amint az a szóban forgó megbeszélés leiratából kitűnik, a kereskedők olyan információkat cseréltek, amelyek nem voltak nyilvánosak, és konkrét megbízásaikra vonatkoztak, megjelölve azok típusát („*fixingben*” teljesítendő eladási megbízás), az érintett devizapárt (GBP/USD) és azok mennyiségét. A szóban forgó megbeszélés tehát a kereskedők azon tevékenységeihez fűzött valós idejű megjegyzéseket tükrözi, amelyek érzékeny kereskedelmi információk cseréjéhez vezettek.

86 Még ha feltételezzük is, hogy a kicserélt információk – amint azt a felperesek állítják – anonimizáltak, e körülmény nem zárja ki, hogy azok kereskedelmi szempontból érzékeny információnak minősüljenek, mivel ezek az információk tárgyuknál és pontosságuknál, valamint azon ténynél fogva, hogy nem hozzáférhetők a vitatott fórumon jelen nem lévő versenytársak részére, kereskedelmi előnyt biztosítanak a címzettek számára.

87 Márpedig az ilyen információk a területre szakosodott kereskedők számára alkalmasak arra, hogy tájékoztassák őket a „fixinget” megelőző GBP/USD devizapárra vonatkozó piaci mozgásokról, tekintettel arra, hogy a „*fixingben*” teljesítendő, kevésbé jelentős eladási megbízások kevésbé

alkalmasak arra, hogy jelentős módon befolyásolják az árfolyam mozgásait. Ily módon az ilyen információk közlése lehetővé teszi a kereskedők számára, hogy kereskedési stratégiáikat ennek megfelelően kiigazítsák, és enyhítsék az azonnali devizapiachoz kapcsolódó bizonytalanságokat.

88 Következésképpen a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a 2012. május 14-i megbeszélés olyan kereskedelmi szempontból érzékeny információkra vonatkozott, amelyek hozzájárulhatnak a vitatott fórumon folytatott információcsere versenyellenes jellegéhez.

– *A 2012. április 11-i megbeszélésről*

89 A megtámadott határozat (214)–(221) és (337)–(341) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (223) preambulumbekezdésében ismertetett 2012. április 11-i megbeszélést illetően a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az egy adott ügyfél azonnali megbízására vonatkozott, és hogy ezen érzékeny kereskedelmi információ közlése kiküszöbölt bizonyos, az azonnali devizapiachoz szorosan kapcsolódó bizonytalanságokat, lehetővé téve ezáltal a vitatott fórumban részt vevő kereskedők számára, hogy jobban előre láthassák a piac mozgását, és kiigazíthassák stratégiáikat annak érdekében, hogy hasznot húzzanak a közölt információkból és a piac átláthatóságának ebből eredő növekedéséből, és ennélfogva az hozzájárulhatott a szóban forgó információcsere versenyellenes jellegéhez.

90 A felperesek előadják, hogy a 2012. április 11-i megbeszélés olyan általános információkra vonatkozik, amelyek nem a kereskedők jövőbeli megbízásait vagy pozícióit érintik. Hozzáteszik, hogy az e megbeszélésen szereplő „*lost some X*” megjegyzés nem jelöl meg összegeket vagy árakat, és hogy több ügyfél is mozgott a piacon, aminek eredményeként ebből nem lehetett valamely ügyfélre vonatkozó konkrét információt levezetni. Arra a következtetésre jutnak, hogy ugyanezen megbeszélés nem versenyellenes hatású piaci információkra vonatkozik.

91 A Bizottság vitatja a szóban forgó megbeszélés felperesek által javasolt értelmezését.

92 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2012. április 11-i megbeszélésnek a megtámadott határozat (223) preambulumbekezdésében szereplő részlete megerősíti, hogy a UBS egyik kereskedője 6 óra 50 perc 23 másodperckor tájékoztatta a vitatott fórumban részt vevő kereskedőket arról, hogy euró font sterling ellenében történő értékesítésével kötött ügyletet végzett („*lost some X*”, vagyis egy euró/GBP párt), 6 óra 50 perc 23 másodperckor pontosítva, hogy ez utóbbi olyan partnerre vonatkozik, amely általában a kereskedők között vándorol („*usual geezer who does the rounds*”). Az említett fórum néhány résztvevője, köztük többek között a Credit Suisse kereskedője, megköszönte ezt az információt („*ta*”).

93 Meg kell állapítani, hogy ez a megbeszélés pontos, aktuális és bizalmas információk cseréjét mutatja, mivel a vitatott fórumban részt vevő többi kereskedővel közölte az érintett megbízás típusát (azonnali), megvalósításának (jelenlegi) időpontját, az érintett devizapárt (EUR/GBP) és az éppen megkötött ügylet ügyféltípusára való hivatkozást.

94 Ami ez utóbbi ügyféltípusra való hivatkozást illeti, nem fogadható el a felperesek azon állítása, hogy abból nem lehet valamely ügyfélre vonatkozó konkrét információt levezetni. A UBS kereskedőjének az olyan partnerre való hivatkozását ugyanis, amely „a kereskedők között vándorol”, az említett információcserével összefüggésben úgy kell érteni, mint amely kellően konkrét ahhoz, hogy ugyanezen kereskedők azonosítani tudják a partnert, lehetővé téve ezáltal számukra, hogy figyelembe vegyék az érintett ügyfél – többek között tájékozott vagy nem tájékozott – jellegét. Ezt a következtetést kell levonni egyrészt arra a pontosításra tekintettel,

hogy szokásos partnerről („*usual geezer*”) van szó, másrészt pedig arra, hogy az információért köszönetet mondó kereskedők egyike sem kért pontosítást az ezen ügyfélre való hivatkozást illetően. Márpedig, amint azt a Bizottság a megtámadott határozat (40) preambulumbekezdésének a 381. lábjegyzettel összefüggésben értelmezett b) pontjában megállapította, anélkül hogy ezt a felperesek vitatták volna, az érintett ügyfél jellegére vonatkozó információ más kereskedők rendelkezésére bocsátását – függetlenül attól, hogy az tájékozott-e, vagy sem – úgy kell tekinteni, mint amely lehetővé teszi ezen információ címzettjei számára, hogy előre lássák a piac esetleges mozgását.

95 E körülmények között a szóban forgó megbeszélés során megosztott információk nem tekinthetők általánosnak pusztán azon az alapon, hogy nem jelölték meg pontosan az átváltott összegeket, az átváltási árfolyam szintjét, vagy nem jövőbeli megbízásokra vonatkoztak. E tekintetben elegendő megjegyezni, hogy a „piaci információk” lényegében a piac általános és anonimizált állapotára vonatkozó észrevételekből állnak, amelyektől a szóban forgó megbeszélés során közölt információk nyilvánvalóan eltérnek.

96 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a szóban forgó információcsere tárgyát kereskedelmi szempontból érzékeny, aktuális és pontos információk képezték, amelyek alkalmasak voltak arra, hogy megszüntessenek egyes, az azonnali devizapiaccal együtt járó bizonytalanságokat. Lehetővé tették tehát a vitatott fórumban részt vevő kereskedők számára, hogy jobban előre láthassák az EUR/GBP devizapár piaci mozgását, és kiigazítsák stratégiáikat annak érdekében, hogy kihasználják a közölt információkat, következésképpen pedig hozzájárulhattak a szóban forgó információcsere versenyellenes jellegéhez.

97 Következésképpen a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a 2012. április 11-i megbeszélés olyan kereskedelmi szempontból érzékeny információkra vonatkozott, amelyek hozzájárulhatnak a vitatott fórumon folytatott információcsere versenyellenes jellegéhez.

– *A 2012. április 13-i megbeszélésről*

98 Ami a megtámadott határozatnak a (214)–(221) és a (337)–(341) preambulumbekezdéssel összefüggésben értelmezett (224) preambulumbekezdésében említett 2012. április 13-i megbeszélést illeti, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az az ügyfelek azonnali megbízásaival kapcsolatos, üzleti szempontból érzékeny aktuális vagy jövőre vonatkozó információkra vonatkozott, oly módon, hogy a vitatott fórumon közölték a konkrét és nem összesített megbízások mennyiségét vagy irányát, illetve az ügyfél típusát, ily módon megszüntetve az azonnali devizapiacon folytatott kereskedéssel együtt járó egyes bizonytalanságokat, és növelve az érintett devizapár átváltási árfolyama alakulása átláthatóságának mértékét. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy e megbeszélés hozzájárulhatott a szóban forgó információcsere versenyellenes jellegéhez.

99 A felperesek előadják, hogy a 2012. április 13-i megbeszélés során folytatott információcsere „piaci információkra” vonatkozik, mivel nem a kereskedők jövőbeli megbízásait vagy pozícióit érintette. Így a Credit Suisse kereskedője által használt „*lose more cable*” kifejezés anonimizált, és hozzávetőleges összegekre vonatkozik, az árak vagy az ügyfelekre vonatkozó információk megjelölése nélkül. A felperesek szerint a „*corp*” szó egy vállalkozás megjelölésére szolgáló általános kifejezés, amely ily módon nem teszi lehetővé az ügyfél azonosítását.

100 A Bizottság vitatja a szóban forgó megbeszélés felperesek által ismertetett értelmezését.

101 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2012. április 13-i megbeszélésnek a megtámadott határozat (224) preambulumbekezdésében idézett részlete megerősíti, hogy 9 óra 56 perc 42 másodperckor a Credit Suisse kereskedője tájékoztatta a vitatott fórumon jelenlévő másik kereskedőt egy nagyvállalattal GBP/USD devizapárban kötött 40 milliós aktuális ügyletéről („*lose more cable 40 odd odd corp*”), amiért e másik kereskedő köszönetet mondott neki („*tks ratty*”).

102 Így a szóban forgó megbeszélés egyértelműen olyan pontos, aktuális és a nyilvánosságtól elzárt információk cseréjére utal, amelyek kizárólag az ügyletben részt vevő felek, azaz a kereskedő és ügyfele számára ismertek. A Credit Suisse kereskedője által az ügyletre vonatkozóan közölt információ ugyanis megjelölte a konkrét összeget (40 millió), az érintett devizapárt (GBP/USD), ezen ügylet irányát (eladás) és az ügyféltípust (nagyvállalat).

103 E tekintetben nem lehet helyt adni a felperesek azon érvének, amely szerint a „*corp*” kifejezésből, amelyre a Credit Suisse kereskedője a szóban forgó megbeszélés során hivatkozott, nem lehet az érintett ügyfél konkrét személyére következtetni. Ez utóbbi ugyanis mindazonáltal megjelöli az ügyfél típusát, nevezetesen azt, hogy nagyvállalatról van szó. Márpedig meg kell állapítani, hogy az egyes nagyvállalatok és nemzetközi vállalkozások megbízásainak áramlására vonatkozó adatok informatívnak tekinthetők, mivel lehetővé teszik az ezen információkkal rendelkező kereskedők számára, hogy előre lássák az érintett devizapár átváltási árfolyamának mozgását, ily módon megszüntetve az azonnali devizapiachoz szorosan kapcsolódó egyes bizonytalanságokat, és növelve az említett piac átláthatóságát kizárólag ezen információ címzettjei javára.

104 Egyébiránt a megtámadott határozatban (lásd többek között a (278) és (280) preambulumbekezdést) hivatkozott egyéb információcserék is megerősítik az adott ügyféltípusra – a jelen esetben „*corp*” – vonatkozó utalás hasznosságát; e preambulumbekezdésből az következik, hogy ezt az információt a vitatott fórumban részt vevő kereskedők értékelték.

105 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a kereskedők által a 2012. április 13-i megbeszélés során megosztott információk nem tekinthetők „piaci információknak” pusztán amiatt, hogy azok nem jövőbeli megbízásokra vonatkoznak.

106 Következésképpen a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a 2012. április 13-i megbeszélés olyan kereskedelmi szempontból érzékeny információkra vonatkozott, amelyek hozzájárulhatnak a vitatott fórumon folytatott információcsere versenyellenes jellegéhez.

– *A 2012. május 9-i megbeszélésről*

107 A megtámadott határozat (252)–(257) és (337)–(341) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (276) preambulumbekezdésében említett 2012. május 9-i megbeszélést illetően a Bizottság úgy ítélte meg, hogy annak során a Barclays kereskedője kikérdezte a Credit Suisse kereskedőjét kereskedési stratégiájáról (annak végrehajtásáról), amelyre a Credit Suisse kereskedője igenlő választ adott, és további részletekkel szolgált a kereskedett szintekről. A Bizottság szerint rendes piaci körülmények között a Barclays kereskedőjének nem lett volna semmilyen oka vagy eszköze arra, hogy birtokában legyen az arra vonatkozó információnak, hogy a Credit Suisse kereskedője a közelmúltban „lezárta ajánlatait” („*cleared his bids*”). Márpedig ezen érzékeny kereskedelmi információk cseréje versenyelőnyt biztosított a Barclays kereskedője

számára, mivel az befolyásolhatta volna az árakkal kapcsolatos későbbi magatartását, lehetővé téve számára, hogy ajánlatait („*bids*”) kevésbé versenyképes szintre igazítsa, tudva, hogy a Credit Suisse kereskedője valamennyi ajánlatát teljesíteni tudta.

108 A felperesek előadják, hogy a 2012. május 9-i megbeszélés általános megfontolásokra vonatkozik, tekintettel arra, hogy a megbízásokra való hivatkozások nem tartalmazzák az összegeket, az árakat vagy az érintett ügyfelekre vonatkozó információkat, és ennélfogva anonimizáltak. E megbeszélés a kereskedők jövőbeli megbízásait vagy pozícióit sem érintette.

109 Egyébiránt a Törvényszék által pervezető intézkedés keretében feltett kérdésre válaszolva a felperesek előadták, hogy a szóban forgó megbeszélésnek lehetett az a célja, hogy feltárja az e megbeszélésen részt vevő kereskedők között egy ügylet kötésének lehetőségét, ugyanakkor azt állították, hogy nem tudják véglegesen megerősíteni ezt az értelmezést. Másodlagosan, megismételték azon álláspontjukat, amely szerint a szóban forgó megbeszélés célja a „piaci információk” megosztása volt annak érdekében, hogy megkönnyítse ugyanezen kereskedők számára a piac megértését. Mindenesetre a kicserélt információk – feltéve, hogy kereskedelmi szempontból érzékenyek – általánosak, anonimek, történetiek és nem konkrétak, továbbá nem teszik lehetővé versenyellenes magatartás megalapozását.

110 A Bizottság úgy véli, hogy a szóban forgó megbeszélés során megosztott információk kereskedelmi szempontból érzékeny információknak minősülnek, amelyek túlmutatnak a „piaci információk” keretein, mivel azok lényegében a kereskedés konkrét és aktuális szintjére vonatkoznak.

111 A Törvényszék által pervezető intézkedés keretében feltett kérdésre válaszolva a Bizottság megismételte azon álláspontját, amely szerint a szóban forgó megbeszélés nem nyilvános és konkrét információk cseréjére vonatkozott, amely lehetővé tette ezen információk címzettje számára, hogy kiigazítsa a saját ügyfeleinek kínált árat, akár megkísérelve annak emelését, tudva, hogy kevéssé valószínű, hogy kereskedési stratégiájának befejezését követően versenytársa továbbra is kereskedik a szóban forgó devizapárról. Hozzátette, hogy a Credit Suisse kereskedője által az árfolyamszint csökkenésére tett utalásnak nem lett volna értelme, ha a Barclays kereskedője nem tudta volna, hogy a Credit Suisse kereskedője milyen devizapárban fogja teljesíteni ajánlatait.

112 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a szóban forgó megbeszélés során a Credit Suisse kereskedője kétségtelenül közölt a kereskedési tevékenységeire vonatkozó információt, megjelölve a kereskedési szinteket, amely jellegénél fogva kereskedelmi szempontból érzékeny („*yeh all filled*”; „*feels like its dropped 200 pips its only 40*”). Mindazonáltal a megbeszélés fent említett részlete – a Bizottság állításával ellentétben – nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy ezen érzékeny kereskedelmi információk cseréje versenyelőnyhöz juttatta a Barclays kereskedőjét, mivel befolyásolhatta a későbbi árképzési magatartását azáltal, hogy lehetővé tette számára ajánlatainak kiigazítását.

113 Egyrészt a Bizottság azon állítása, amely szerint az átváltási árfolyam szintjére vonatkozó információnak „nem lenne értelme, ha a két [kereskedő] általánosságban, egy adott devizapárra való hivatkozás nélkül vitatta volna meg ajánlatai teljesítését”, az említett megbeszélés tartalmára tekintettel spekulatív jellegű. A megbeszélés vagy a megtámadott határozatban hivatkozott bármely más megbeszélés keretében ugyanis semmilyen adat nem enged arra következtetni, hogy a kereskedők megvitatták volna az ajánlatoknak a Credit Suisse kereskedője által egy adott devizapárra vonatkozóan említett szinteken történő teljesítését.

114 Másrészt, a szóban forgó megbeszélés egyetlen adata sem teszi lehetővé a Bizottság azon állításának alátámasztását, amely szerint a Credit Suisse kereskedője által megosztott információkat megkapó kereskedő tudhatta, hogy kevéssé valószínű, hogy versenytársa továbbra is kereskedik a szóban forgó devizapárral. Ez az állítás tehát szintén spekulatív jellegű.

115 Márpedig az ilyen spekulációk nem felelnek meg a jogsértés tényállási elemei fennállásának jogilag megkövetelt módon történő bizonyítása érdekében a Bizottságra háruló bizonyítási követelményeknek (lásd: 2012. november 22-i E.ON Energie kontra Bizottság ítélet, C-89/11 P, EU:C:2012:738, 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

116 Így pontosabb információk hiányában nem vonható le az a következtetés, hogy e megbeszélés enyhítette vagy megszüntette a piaci bizonytalanságot, ami alkalmas lenne arra, hogy versenyelőnyt biztosítson azok címzettjének.

117 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem bizonyította a jogilag megkövetelt módon, hogy a 2012. május 9-i megbeszélés hozzájárulhatott a Credit Suisse-nek felrótt magatartás versenyellenes jellegéhez. A felperesek tehát helyesen állítják, hogy a Bizottság azt nem vehette volna figyelembe a Credit Suisse-szel szemben.

– *A 2012. június 5-i megbeszélésről*

118 Ami a megtámadott határozat (252)–(257) és (337)–(341) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (281) preambulumbekezdésében szereplő 2012. június 5-i megbeszélést illeti, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az érzékeny kereskedelmi információkra vonatkozott, mivel a UBS egyik kereskedője információkat cserélt egy nemrégiben teljesített megbízásról, konkrét részleteket közölve a devizapárra, az átváltási árfolyamra és az ügyfél típusára vonatkozóan, amelyeket e megbeszélés nélkül a Credit Suisse kereskedőjének nem lett volna semmilyen oka vagy eszköze megismerni. Márpedig az ilyen információk ismerete versenyelőnyhöz juttatta volna a Credit Suisse kereskedőjét, ha ugyanolyan típusú ügyfél kért volna tőle ügyletet ugyanabban a devizapárban, tudva, hogy az ügyfél elfogadta, hogy a UBS kereskedője által korábban javasolt árfolyamon kereskedjen. Így az e megbeszélés során folytatott információcsere hozzájárulhatott a szóban forgó információcsere versenyellenes jellegéhez.

119 A felperesek lényegében azt állítják, hogy az e megbeszélés során kicserélt adatok „piaci információkra” vonatkoztak, tekintettel arra, hogy az ügyfélmegbízásokra való hivatkozások anonimizáltak voltak, és nem tartalmaztak összegeket vagy az ügyfelekre vonatkozó információkat, hanem csak a hozzávetőleges átváltási árfolyam szintjét. Hozzáteszik, hogy nem egyértelmű, hogy a „*rooskies-ra*” való hivatkozás egy konkrét ügyfélre vonatkozik.

120 A Bizottság vitatja a szóban forgó megbeszélés felperesek által előadott értelmezését.

121 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a szóban forgó megbeszélés részlete megerősíti, hogy 8 óra 38 perc 40 másodperckor a UBS egyik kereskedője megkérdezte a Credit Suisse kereskedőjétől, hogy kapott-e eladási megbízásokat („*are you seeing much eurusd selling Ratty*”), és 8 óra 44 perc 28 másodperckor pontosította, hogy egy ügyféltípus az USA dollárért font sterlinget vásárolt meghatározott árfolyamon („*rooskies buying cable at 2530*”). Válaszul 9 óra 06 perc 14 másodperckor a Credit Suisse kereskedője jelezte, hogy nem kapott ilyen megbízást („*sry mate no*”), és 9 óra 06 perc 24 másodperckor jelezte, hogy e devizapár

árfolyamának csökkenését észlelte („*nothing just seen it melt 100 pips*”). 9 óra 06 perc 44 másodperckor a UBS kereskedője köszönetet mondott neki ezen információért („*tks bro*”).

122 A szóban forgó megbeszélés tartalmának értelmezését illetően meg kell állapítani, hogy – amint az a fenti 121. pontból kitűnik – a kicserélt adatok olyan pontos, aktuális és bizalmas információkra vonatkoztak, amelyeket kizárólag az ügyletben részt vevő felek, azaz a kereskedő és ügyfele ismer, amennyiben azok a megbízások típusára, mennyiségére, az érintett devizapárra, az érintett devizapár átváltási árfolyamának szintjére és az ügyletben részt vevő ügyfél típusára vonatkoztak.

123 A felperesek egyetlen érve sem kérdőjelezheti meg a fent említett következtetést.

124 Egyrészt, ami a „*rooskie-kra*” való hivatkozást illeti, amely tekintetében nem biztos, hogy az egy adott ügyfélre vonatkozik, meg kell állapítani, hogy a szóban forgó megbeszélés során említett utalást úgy kell érteni, mint amely egy adott ügyféltípust jelöl, tekintettel egyrészt a UBS kereskedőjének ezen információért adott köszönetére, másrészt pedig arra, hogy az nem vetett fel további kérdéseket a többi kereskedő részéről. Ezenkívül e következtetést megerősíti a megtámadott határozatban hivatkozott információcsere általános összefüggése, amelyből az következik, hogy a többi kereskedő mindig méltányolta az ilyen típusú ügyfelekre („*rooskies*” vagy „*roosky*”) való utalást (lásd a megtámadott határozat (263) és (272) preambulumbekezdését), ami alapján feltételezhető, hogy ez az utalás könnyen azonosítható volt az érintett ügyfél konkrét típusának megjelöléseként, azaz tájékozott vagy nem tájékozott ügyfélként, amely lehetővé tette a területen professzionálisan tevékenykedő kereskedők számára, hogy előre láthassák az esetleges piaci mozgást, és megerősítsék a stratégiai döntéseiket.

125 Másrészt, az átváltási árfolyam szintjeit illetően, amelyek a felperesek szerint a szóban forgó megbeszélésen csak hozzávetőlegesen szerepeltek, meg kell állapítani, hogy az említett megbeszélés és különösen annak a GBP/USD devizapárra vonatkozó, a fenti 121. pontban kifejtett része nyilvánvalóan ellentétes a felperesek által javasolt értelmezéssel, mivel a hivatkozott szám igen pontos.

126 E körülmények között a szóban forgó megbeszélés során kicserélt információk nem tekinthetők általánosnak vagy „piaci információkra” vonatkozónak pusztán amiatt, hogy nem jövőbeli megbízásokra vonatkoztak. Következésképpen a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a 2012. június 5-i megbeszélés olyan kereskedelmi szempontból érzékeny információkra vonatkozott, amelyek hozzájárulhatnak a vitatott fórumon folytatott információcsere versenyellenes jellegéhez.

– *A 2012. április 25-i megbeszélésről*

127 A megtámadott határozat (176)–(182) és (337)–(341) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (195) preambulumbekezdésében hivatkozott 2012. április 25-i megbeszélést illetően a Bizottság úgy ítélte meg, hogy e megbeszélés során a Credit Suisse kereskedője semmilyen információt nem közölt. Mindazonáltal jelen volt a vitatott fórumon abban az időpontban, amikor a kereskedelmi szempontból érzékeny információkról folytatott megbeszélésre sor került, vagy egy későbbi kapcsolatfelvétel során hozzáfért az említett megbeszéléshez. Márpedig a vitatott fórumon e napon kicserélt feltételes megbízásokra vonatkozó, kereskedelmi szempontból érzékeny információk növelhették a Credit Suisse kereskedőjének bizalmát a GBP/AUD devizapár piaci árának esetleges alakulásával kapcsolatban, lehetővé téve ezáltal számára, hogy tájékozottabb döntéseket hozzon az üzleti stratégiájáról, kihasználva ezáltal az ilyen szintű bennfentes és ennélfogva versenyellenes információkat.

128 A felperesek előadják, hogy a szóban forgó megbeszélés „piaci információkra” vonatkozott, tekintettel arra, hogy nem tartalmaz információkat a kereskedők jövőbeli megbízásairól vagy pozícióiról. A megosztott információk többsége ugyanis a jövőbeli mozgásokra vonatkozó spekulációkat tartalmaz. Hozzáteszik, hogy egyrészt a „*hypora*” való hivatkozás nem egy ügyfélre, hanem egy az elektronikus platformokon megismert olyan partnerre vonatkozik, amely a piacon több partnerrel is foglalkozik, másrészt pedig a „*russia selling eur*” az Oroszországi Föderáció központi bankja nyilvánosan ismert tevékenységére vonatkozhat.

129 A felperesek keresetlevelükben, majd válaszukban lényegében arra is hivatkoznak, hogy a Bizottság nem szolgáltatott elegendő indokot arra, hogy e megbeszélés, valamint a lenti 137–162. pontban elemzett más indokok miért bizonyíthatnák a kereskedelmi szempontból érzékeny jellegükre és versenyellenes jellegükre vonatkozó állításait, és hogy pontos időbélyegző hiányában nem nekik vagy a Törvényszéknek kell azonosítania, hogy a Bizottság egy megbeszélés kivonatának mely részére támaszkodik.

130 A Bizottság vitatja a szóban forgó megbeszélés felperesek által ismertetett értelmezését.

131 E tekintetben, mivel a felpereseknek a fenti 129. pontban összefoglalt állítását úgy lehet értelmezni, hogy az azt rója fel a Bizottságnak, hogy a megtámadott határozat indokolása elégtelen, meg kell állapítani, hogy az említett határozat (195) preambulumbekezdéséből, amely kétségkívül rövid, világosan és egyértelműen kitűnik a Bizottságnak a 2012. április 25-i megbeszélés kereskedelmi szempontból érzékeny jellegére és versenyellenes jellegére vonatkozó érvelése, amelynek egy részletét a megtámadott határozat (191) preambulumbekezdése idézi. E határozat (195) preambulumbekezdéséből ugyanis kitűnik, hogy e megbeszélést azzal az indokkal rótták fel a Credit Suisse-nek, hogy az lehetővé tette a kereskedője számára, hogy növelje a GBP/AUD és a GBP/NZD devizapárok piaci árának lehetséges alakulásával kapcsolatos bizalom szintjét, lehetővé téve ezáltal számára, hogy a kereskedési stratégiájával kapcsolatban tájékozottabb döntéseket hozzon.

132 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy a 2012. április 25-i megbeszélés egy másik részlete felperesek által a Törvényszékhez benyújtott átiratának tanulmányozása megerősíti, hogy a kereskedők információcserét folytattak a folyamatban lévő „vásárlási megbízásaikról”, megjelölve az érintett devizapárokat a végrehajtásuk megkezdésének szintjeivel, amint az kitűnik a UBS egyik kereskedőjének kérdéséből (8 óra 42 perc 19 másodperc: „*what's the trigger point for all these gbp/aud and gbp/nzd longs to puke*”), illetve a HSBC és az RBS kereskedőinek válaszaiból (8 óra 42 perc 36 másodperc: „*looking at 1.6040 as a bit of a LVI” és 8 óra 42 perc 56 másodperc: „1.5500 gpaud* […]”).

133 A szóban forgó megbeszélés során megosztott információk a felperesek állításával ellentétben nem tekinthetők úgy, mint amelyek a „piaci információk” körébe tartoznak, mivel az ilyen információk nyilvánvalóan meghaladják a piac általános állapotára vonatkozó észrevételeket.

134 A szóban forgó megbeszélés ugyanis egyértelműen nagyon pontos, aktuális és bizalmas információcserére világít rá, mivel a megosztott információk az ügyfélmegbízások típusaira, irányukra, küszöbszintjeikre és az érintett devizapárokra vonatkoznak, amelyeket kizárólag az ügyletben részt vevő felek, azaz a kereskedő és ügyfele ismer. Így e megbeszélés a kereskedők tevékenységeivel kapcsolatos valós idejű megjegyzéseket tükrözi, amelyek érzékeny kereskedelmi információk cseréjét eredményezték, növelve a kereskedők közötti átláthatóságot, és a piaci bizonytalanságot kizárólag az ő előnyükre csökkentve.

135 E következtetést nem kérdőjelezi meg a felperesek azon puszta állítása, amely szerint a szóban forgó megbeszélés során közölt bizonyos információk a jövőbeli mozgások alakulásával kapcsolatos spekulációkra vonatkoznak. Ezen érv általános jellegén kívül ugyanis az a körülmény, hogy bizonyos megosztott információkat nem tekintenek kereskedelmi szempontból érzékenynek, nem teszi általános jellegűvé ugyanezen megbeszélés egészét. Ráadásul meg kell állapítani, hogy az a tény, hogy nem tudni, hogy pontosan mire utalnak a „*hypo*” vagy a „*russia selling eur*” hivatkozások, szintén nem alkalmas arra, hogy általános jelleget kölcsönözzön az említett információcserének, mivel elegendő, ha az ilyen utalás lehetővé teszi egy adott ügyfél jellegének (tájékozott/nem tájékozott, lásd a fenti 94. pontot) megállapítását, amit a felperesek nem vitatnak.

136 Következésképpen a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a 2012. április 25-i megbeszélés olyan kereskedelmi szempontból érzékeny információkra vonatkozott, amelyek hozzájárulhatnak a vitatott fórumon folytatott információcsere versenyellenes jellegéhez.

– *A 2012. február 10-i megbeszélésről*

137 A megtámadott határozat (221)–(221) és (337)–(341) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (228) preambulumbekezdésében hivatkozott 2012. február 10-i megbeszélést illetően a Bizottság úgy ítélte meg, hogy ez utóbbi során a Credit Suisse kereskedője semmilyen információt nem közölt. Mindazonáltal jelen volt a vitatott fórumon abban az időpontban, amikor e megbeszélésre sor került, vagy később hozzáférhetett az említett megbeszéléshez. Álláspontja szerint a vitatott fórumon e napon kicserélt azonnali megbízásokra vonatkozó, kereskedelmi szempontból érzékeny információk növelhették a Credit Suisse kereskedőjének bizalmát a piaci ár esetleges alakulásával kapcsolatban, lehetővé téve ezáltal számára, hogy tájékozottabb döntéseket hozzon az üzleti stratégiájáról.

138 A felperesek előadják, hogy a szóban forgó információcsere „piaci információkra” vonatkozott, tekintettel arra, hogy nem tartalmaz információkat a kereskedők jövőbeli megbízásairól vagy pozícióiról. Álláspontjuk szerint ezen információcsere során a kereskedők bármiféle bizonyosság nélkül spekuláltak egy konkrét partnerre (JP) vonatkozó jövőbeli kereskedést illetően. Hozzáteszik, hogy többek között a „*corp*” utalás egy vállalatra vonatkozó általános és anonimizált kifejezésre utal, anélkül azonban, hogy ebből arra lehetne következtetni, hogy az egy adott ügyfélre utal.

139 A Bizottság vitatja a szóban forgó információcsere tartalmának a felperesek által javasolt értelmezését.

140 E tekintetben előzetesen meg kell jegyezni, hogy a megtámadott határozat (228) preambulumbekezdése nem tartalmazza a szóban forgó megbeszélés átiratát. Az említett preambulumbekezdésben a Bizottság kifejtette, hogy az olyan partnerre vonatkozó információcserére vonatkozik, amely egy konkrét ügyletet kívánt elérni, és értékesítési megbízást próbált kötni („*exchange of information regarding JPMorgan [JP] getting a specific trade and still trying to sell*”). Ezt a megbeszélést azzal az indokkal rótták fel a Credit Suisse-nek, hogy az lehetővé tette kereskedője számára, hogy növelje a piaci ár lehetséges alakulásával kapcsolatos bizalmának szintjét, lehetővé téve ezáltal számára, hogy tájékozottabb döntéseket hozzon kereskedési stratégiájáról.

141 Ennek pontosítását követően meg kell állapítani, hogy a 2012. február 10-i információcsere felperesek által benyújtott részletének tanulmányozása megerősíti, hogy 10 óra 12 perc 14 másodperckor a UBS egyik kereskedője jelezte, hogy egy konkrét partner

megszerzett egy ügyletet („*JP had the trade*”). 10 óra 12 perc 46 másodperckor a HSBC egyik kereskedője köszönetet mondott neki e tájékoztatásért, és további tájékoztatást kért annak megállapítása érdekében, hogy előnyös-e a GBP/USD eladása („*thx*”, „*cable worth a sell*?”), amire 10 óra 13 perc 35 másodperc és 10 óra 14 perc 08 másodperc között a UBS egyik kereskedője igenlő választ adott, és ezenkívül kifejtette, hogy e konkrét partnernek azonnali megbízása van az EUR/GBP devizapárra és annak árfolyamára („*yep*”, „*eurgbp held here at 57–60 pops draghi*”, „*but i thik that plmub in JP is still rying to sell X*”). Végül 10 óra 15 perc 32 másodperckor a Barclays egyik kereskedője arról tájékoztatta a vitatott fórumon jelen lévő többi kereskedőt, hogy 100 millió eurót adott el egy nagyvállalatnak („*sold ton eur for a corp*”).

142 Így a 2012. február 10-i megbeszélés pontos, aktuális és bizalmas információcserét tár fel, mivel az a vitatott fórumon jelen lévő versenytársak számára közölte a többi résztvevő által korábban vagy éppen megkötött kívánt ügyfélmegbízásokat, megjelölve az érintett devizapárokat, azok átváltási árfolyamának szintjét és az említett megbízások konkrét partnerét. A szóban forgó megbeszélés, amely tehát a kereskedők azon tevékenységeihez és pozícióihoz fűzött valós idejű megjegyzéseket tükrözi, amelyek érzékeny kereskedelmi információk cseréjéhez vezettek.

143 Ráadásul, amint az a fent hivatkozott megbeszélés részletéből egyértelműen kitűnik, a kereskedők eszmecserét folytattak a font sterling amerikai dollárért történő értékesítésének lehetőségéről. Az ilyen, a kereskedési stratégia meghatározásához szervesen kapcsolódó információcsere természeténél fogva ellentétes azzal az autonómiával, amelyet a fenti 45. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint a gazdasági szereplőnek a piacon tanúsítania kell, amikor meghatározza azt a politikát, amelyet e piacon követni kíván.

144 E tekintetben nem fogadható el a felperesek azon állítása, hogy az állítólagosan anonimizált és általános „*corpra*” való hivatkozás nem egy ügyfélre jellemző. Függetlenül ugyanis attól, hogy e hivatkozás egy konkrét ügyfelet jelöl-e, elegendő arra emlékeztetni, amint az a fenti 94. pontban megállapításra került, hogy egy bizonyos típusú ügyfél (tájékozott vagy nem tájékozott) – mint a jelen esetben egy nagyvállalat – elegendő ahhoz, hogy lehetővé tegye a terület kereskedői számára, hogy előre lássák a piac esetleges mozgását, és megerősítsék stratégiai döntéseiket.

145 Következésképpen a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a 2012. február 10-i megbeszélés olyan kereskedelmi szempontból érzékeny információkra vonatkozott, amelyek hozzájárulhatnak a vitatott fórumon folytatott információcsere versenyellenes jellegéhez.

– *A 2012. április 25-i, június 19-i, július 3-i és 4-i megbeszélésekről*

146 Ami a megtámadott határozatnak a (337)–(341) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (285) preambulumbekezdésében hivatkozott, 2012. április 25-i, június 19-i, július 3-i és 4-i információcseréket illeti, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a Credit Suisse kereskedője, aki ezen információcserék során nem közölt információkat, jelen volt a vitatott fórumon, és ennélfogva hozzáfért azokhoz. Lényegében úgy ítélte meg, hogy a kereskedelmi szempontból érzékeny információk cseréjének halmozása növelte e kereskedő bizalmát a megvitatott devizapárok piaci árának lehetséges irányát illetően, lehetővé téve ezáltal számára, hogy tájékozottabb döntéseket hozzon a kereskedési stratégiájáról. Közelebbről, a kereskedők a devizakereskedési tevékenységekre vonatkozó információkat osztottak meg, többek között EUR/JPY és USD/JPY (2012. április 25-i információcsere), GBP/USD (2012. június 19-i információcsere), EUR, USD/JPY és GBP/USD (2012. július 3-i információcsere), EUR és GBP/USD (2012. július 4-i információcsere) vonatkozásokban.

147 A felperesek előadják, hogy a fent hivatkozott információcserék általános piaci információkra vonatkoztak. Ezek anonimizáltak voltak, és nem vonatkoztak jövőbeli megbízásokra, kereskedőkre és ügyfelekre. Ami a 2012. június 19-i, július 3-i és 4-i információcseréket illeti, azok nem a kereskedett mennyiségekre vagy azok árára vonatkoztak. Hozzáteszik, hogy az ezen információcserék során használt olyan kifejezések, mint a „*lev*” (2012. április 25-i és június 19-i információcsere) vagy a „*models*” (2012. július 4-i információcsere) szintén anonimizáltak és általánosak. Úgy vélik, hogy nem egyértelmű, hogy a „*m/e*”, „*rm*”, „*rusky*”, „*Russia*”, „*roosides*” (2012. június 19-i információcsere), „*rusky*” (2012. július 3-i információcsere), „*models*”, „*range guy*” és „*desert*” kifejezések (2012. július 4-i információcsere) konkrét ügyfelekre utalnak. Végül az „*51.3 is the nod*” kifejezés (2012. július 4-i információcsere) inkább gazdasági adatokra utal, mintsem a piaci árra.

148 A Bizottság vitatja a szóban forgó információcserék felperesek által ismertetett értelmezését.

149 Először is, a 2012. április 25-i megbeszélést illetően meg kell állapítani, hogy annak a felperesek által benyújtott részletéből kitűnik, hogy a kereskedők pontos és aktuális információkat cseréltek a legutóbbi kereskedési tevékenységeikre, és különösen a kicserélt összegekre és az árfolyamuk szintjére vonatkozóan (az RBS egyik kereskedője 9 óra 56 perc 44 másodperckor: „*i lost a coupel of ton around 40 earlier*” és a Barclays egyik kereskedője 10 óra 05 perc 44 másodperckor: „*lost ton*”) az ügyfelekre és az érintett devizapárra (a UBS egyik kereskedője 10 óra 03 perc 25 másodperckor: „*lev Buys usdjpy – gt track record*”, illetve a HSBC egyik kereskedője 10 óra 04 perc 54 másodperckor: „*anyone get paid there in euro*”). Ráadásul néhány kereskedő megvitatta a piacon elfogadandó stratégiákat, és többek között azt javasolta, hogy ne vegyenek egy adott devizát egy másikért (az RBS kereskedője 9 óra 57 perc 11 másodperckor: „*but def not right time to be long yet*”, a Barclays kereskedője 9 óra 57 perc 24–26 másodperckor: „*nope*” és „*agree*”), vagy hogy vegyenek egy adott devizát (a Barclays egyik kereskedője 10 óra 13 perc 50 másodperckor: „*GET eur now*”).

150 Márpedig az ilyen információk – a felperesek állításával ellentétben – kereskedelmi szempontból érzékenyek, és alkalmasak arra, hogy kizárólag a vitatott fórumban részt vevő kereskedők javára növeljék a piac átláthatóságát, és megerősítsék azokat stratégiai döntéseik tekintetében. Ily módon ugyanezen információk cseréje természeténél fogva ellentétes azon autonómia követelményével, amelyet a fenti 45. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint a gazdasági szereplőnek a piacon tanúsítania kell, amikor meghatározza azt a politikát, amelyet e piacon követni kíván.

151 E tekintetben nem lehet helyt adni a felperesek azon érvének, amely szerint a „*lev*” kifejezésből nem lehet az érintett ügyfél konkrét személyére következtetni. Még ha ez is lenne a helyzet ugyanis, ugyanezen kifejezés jelzi annak – tájékozott vagy nem tájékozott – típusát, azaz többek között azt, hogy alternatív befektetési alapról (tőkeáttételt alkalmazó alap) van-e szó, amely így lehetővé teszi az ezen információval rendelkező kereskedők számára, hogy előre lássák az érintett devizapár árfolyamának mozgását (lásd a fenti 94. pontot). Egyébiránt a megtámadott határozat (264) és (268) preambulumbekezdésében hivatkozott egyéb információcserék is megerősítik az adott ügyféltípusra – a jelen esetben „*lev*” – vonatkozó utalás hasznosságát; e preambulumbekezdésből az következik, hogy ezt az információt a vitatott fórumban részt vevő kereskedők értékelték.

152 Következésképpen jóvá kell hagyni a Bizottságnak a kereskedők között 2012. április 25-én kicserélt információk versenyellenes tartalmára vonatkozó következtetését.

153 Másodszor, ami a 2012. június 19-i megbeszélést illeti, meg kell állapítani, hogy – amint az a felperesek által benyújtott részletből kitűnik – a kereskedők a kereskedési tevékenységeikre vonatkozó információkat cseréltek, többek között az ügyfelek típusaira és a konkrét devizapárokra vonatkozó árfolyamszintekre vonatkozóan (a UBS egyik kereskedője 6 óra 42 perc 12 másodperckor: „*m/e sniffing in eurusd*”, 6 óra 42 perc 20 másodperckor: „*passes here on teh 15th price*”, a UBS egy másik kereskedője 7 óra 14 perc 24 másodperckor: „*got cable fromrm high 80s, lively last time he dealt*”, a HSBC kereskedője 7 óra 15 perc 02 másodperckor: „*Russia gave me a fex clips off highs too*”, és a Barclays egyik kereskedője 8 óra 09 perc 53 másodperckor: „*lev guys selling eur*”).

154 Ily módon a szóban forgó megbeszélés során közölt információk jelenlegi és a jövőre vonatkozó ügyletekre vonatkoznak, továbbá pontosan megjelölik az általuk érintett devizapárokat és ügyféltípusokat. Márpedig az ilyen, főszabály szerint kizárólag a kereskedő és ügyfele által ismert információk kereskedelmi szempontból érzékeny jellegűek.

155 A felperesek állításával ellentétben az a tény, hogy a szóban forgó megbeszélés eredményeként az ügyfelekre tett utalások nem teszik lehetővé konkrét ügyfelek megjelölését, nem alkalmas arra, hogy megkérdőjelezze e megbeszélés kereskedelmi szempontból érzékeny jellegét. Az ügyféltípus ugyanis kellően relevánsnak tekinthető annak meghatározása szempontjából, hogy az ügyféllel kötött ügylet informatív jellegű-e a piac alakulását illetően, ami ily módon lehetővé teszi, hogy az ezen információkkal rendelkező kereskedők előnyhöz jussanak a vitatott fórumon részt nem vevő versenytársaikhoz képest. Ezenfelül a szóban forgó ügyféltípus közlésének relevanciáját megerősíti a Credit Suisse kereskedőjének ezen információ kézhezvételét követő köszönete (6 óra 42 perc 25 másodperckor: „*ta*”).

156 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a 2012. június 19-i megbeszélés során közölt információk kereskedelmi szempontból érzékeny jellegükre, pontosságukra és időszerűségükre tekintettel nem tekinthetők pusztán általános piaci információknak.

157 Harmadszor, a 2012. július 3-i megbeszélés részletéből kitűnik, hogy a kereskedők információkat közöltek egymással a devizapárok és az érintett ügyfelek típusa tekintetében az ügyfélmegbízásokról („*rusky sells euro*”, „*seeing few usdjpy sellers*”, „*rusky sold cable*”). Kétségtelen, hogy a kicserélt információk nem adnak tájékoztatást a kicserélt összegekről vagy a konkrét átváltási szintekről. Önmagában azonban ez a körülmény nem kölcsönözhet általános jelleget a kicserélt információk többi részének. Márpedig a megbízásokra, a jelen esetben eladási és vételi megbízásokra, az érintett devizapárra és az ügyfél típusára vonatkozó információk közlését kereskedelmi szempontból érzékenynek kell tekinteni. Egyébiránt a felperesek semmilyen olyan magyarázatot nem adnak elő, amely kétségbe vonhatná az ilyen bizalmas információk megosztásának hasznosságát a vitatott fórumon, a Bizottság által a megtámadott határozatban megállapított azon magyarázaton kívül, amely ahhoz az előnyhöz kapcsolódik, amelyet a címzett kereskedők a kereskedési stratégiáikkal kapcsolatban élvezhettek.

158 E körülmények között helyben kell hagyni a Bizottságnak a kereskedők között 2012. július 3-án folytatott megbeszélés versenyellenes jellegére vonatkozó következtetését.

159 Negyedszer, a 2012. július 4-i információcsere részletéből kitűnik, hogy 8 óra 46 perc 30 másodperckor a Barclays egyik kereskedője tájékoztatta a vitatott fórum többi résztvevőjét arról, hogy egy ügyféltípus eurót vásárolt („*range guy buys eur*”), és hogy 8 óra 46 perc 44 másodperckor a UBS egyik kereskedője a GBP/USD más ügyfél általi megvásárlására vonatkozó információt közölt („*desert buys cable*”). A Credit Suisse kereskedője

az ezt követő percekben köszönetet mondott a tájékoztatásért („*ta*”). 10 óra 12 perckor a Barclays kereskedője megkérdezte a vitatott fórumon jelen lévő többi kereskedőtől, hogy tudtak-e az euróeladásokról („*anyone seeing this eur selling*”). 10 óra 25 perc 39 másodperckor ez a kereskedő jelezte, hogy tudomása van egy olyan ügyféltípusról, amely még eurót értékesít. 13 óra 08 perc 19 és 21 másodperc között a UBS egyik kereskedője tájékoztatást adott egy olyan ügyféltípusról, amely font sterlinget értékesített amerikai dollárért („*models in selling on the toy here*”, „*betty*”), amire a Barclays kereskedője úgy válaszolt, hogy megerősítette, hogy ugyanezt a megállapítást tette („*same*”).

160 E tekintetben meg kell állapítani, hogy kétségtelen, hogy a megosztott információk nem az ezen ügyletekre vonatkozó mennyiségekre vagy árfolyamszintekre vonatkoznak. Ez azonban nem változtat azon, hogy az ilyen bizalmas jellegű információk a felperesek állításával ellentétben nem tekinthetők általánosnak és anonimizáltnak. Azok a vitatott fórumban részt vevő kereskedőket ugyanis a konkrét devizák tekintetében e kereskedőknél olyan típusú ügyfelek által végzett kereskedési tevékenységekről tájékoztatják, amelyek konkrétak abból a szempontból, hogy tájékozottak-e, vagy sem, és amelyeket főszabály szerint kizárólag az ilyen ügyletekben részt vevő kereskedők ismernek.

161 Egyébiránt a Barclays kereskedője által feltett kérdés ezen információknak a vitatott fórumban részt vevő kereskedők közötti megosztásának hasznosságáról tanúskodik, annak érdekében, hogy ezeket előnyben részesítsék a többi olyan piaci szereplővel szemben, amelyek nem fértek hozzá ezekhez az információkhoz. Márpedig e körülmények között, amint azt a Bizottság megállapította, ezen információknak a kereskedők rendelkezésére bocsátása tehát lehetővé tehette a területen dolgozó kereskedők számára, hogy növeljék a megvitatott devizapárok piaci árának potenciális irányába vetett bizalom szintjét, lehetővé téve ezáltal számukra, hogy tájékozottabb döntéseket hozzanak a kereskedési stratégiáikról.

162 Ennélfogva a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a 2012. április 25-i, június 19-i, július 3-i és 4-i megbeszélések olyan kereskedelmi szempontból érzékeny információkra vonatkoztak, amelyek hozzájárulhatnak a vitatott fórumon folytatott információcsere versenyellenes jellegéhez.

– *A felperesek által kifejezetten vitatott megbeszélésekre vonatkozó következtetések*

163 A fentiek összességéből következik, hogy a felpereseknek az információcsere versenyellenes jellegének hiányára és az e jelleg bizonyítására szolgáló, az érintett időszakból származó bizonyítékok elégtelenségére vonatkozó érveit el kell utasítani, amennyiben azok a fenti 73. pontban említett első kategóriába tartozó konkrét megbeszélésekre vonatkoztak, kivéve a 2012. május 9-i információcserére vonatkozó érveket, mivel az – ellentétben azzal, amit a Bizottság a megtámadott határozatban megállapított – nem erősítheti meg a Credit Suisse-nek felrótt információcsere versenyellenes jellegét. Ez utóbbi információcserét illetően a továbbiakban azt kell meghatározni, hogy a Bizottság e hibája hatással lehet-e a Credit Suisse-nek felrótt jogsértést minősítő következtetések és az ennek következtében kiszabott bírság megalapozottságára.

*iii) A konkrétan nem vitatott megbeszélések versenyellenes jellegéről*

164 A felperesek általánosságban vitatják az általuk a fenti 73. pontban említett második és harmadik kategóriába sorolt megbeszélések versenyellenes jellegét. Egyrészt úgy érvelnek, hogy a megtámadott határozat (126)–(129), (142), (147), (183), (185)–(195), (208), (210), (225)–(228), (234)–(238), (245)–(250), (258)–(275), (277)–(280), (282)–(285), (291)–(295) és

(473) preambulumbekezdésében elemzett megbeszélések nem tették lehetővé, hogy a viszonylag alacsony érintett mennyiségekre tekintettel információkat szolgáltassanak az árfolyamok várható alakulásáról. Másrészt a megtámadott határozat (113)–(121), (184), (195), (204)–(207), (211)–(213) és (228) preambulumbekezdésében elemzett megbeszéléseknek csak egyetlen versenyellenes célja lehetett volna, vagyis az, hogy az információt közlő kereskedő „előre kerüljön”.

165 Mindenekelőtt a megtámadott határozat (126)–(129), (142), (147) és (291)–(295) preambulumbekezdésében szereplő, a fenti 73. pontban említett második kategóriába tartozó megbeszélések, valamint a megtámadott határozat (113)–(121) preambulumbekezdésében szereplő, a fenti 73. pontban említett harmadik kategóriába tartozó megbeszélések nem tartoznak a Bizottság által az említett határozat (337)–(341) preambulumbekezdésében megállapított versenyellenes magatartások közé.

166 Először is ugyanis a Bizottság lényegében úgy ítélte meg, hogy a megtámadott határozat (126)–(129) preambulumbekezdésében szereplő megbeszélések azt bizonyítják, hogy a vitatott fórumban részt vevő kereskedők megértették és arra számítottak, hogy az általuk kicserélt információkat közös érdekükben, valamint nem saját érdekeikkel ellentétesen fogják felhasználni. Másodszor, a megtámadott határozat (142) preambulumbekezdésében szereplő megbeszélést illetően a Bizottság a (144) preambulumbekezdésben jelezte, hogy az azt mutatja, hogy a kereskedők kimentették magukat, amikor nem a várt módon járnak el. Harmadszor, a Bizottság szerint a megtámadott határozat (147) preambulumbekezdésében szereplő megbeszélés azt mutatta, hogy a kereskedők a vitatott fórumon információkat cseréltek versenytársaik irányítása érdekében. Negyedszer, a megtámadott határozat (291)–(295) preambulumbekezdésében szereplő megbeszélések az alkalmankénti koordináció eseteiről, nem pedig a Bizottság által a Credit Suisse-szel szemben felrótt versenyellenes magatartásokról tanúskodnak. Ötödször, a Bizottság szerint a megtámadott határozat (113)–(121) preambulumbekezdésében szereplő megbeszélések lényegében azt bizonyítják, hogy a vitatott fórum tagjai zárt bizalmi körhöz tartoztak.

167 Ezt követően, ami a fenti 73. pontban említett második kategóriába tartozó, és a megtámadott határozat (183), (185)–(195), (208), (210), (225)–(228), (234)–(238), (245)–(250), (258)–(275), (277)–(280), (283)–(285) és (473) preambulumbekezdésében elemzett megbeszéléseket illeti, amelyek tartalmát a felperesek nem vitatják, ebből az következik, hogy a vitatott fórumban részt vevő kereskedők széles körű és ismétlődő módon információkat cseréltek a jelenlegi ügyletekre – ideértve a közelmúltban végrehajtott ügyleteket is – vagy a jövőbeli ügyletekre, mint például az ezen ügyletek által érintett konkrét devizapárokra, mennyiségekre, irányokra, kereskedési feltételekre és ügyféltípusokra vonatkozóan. Néhány alkalommal tanácsot kértek más kereskedőktől a kereskedés módjáról, valamint egy adott pénznemről vagy devizapárról, jelezték, hogy valamelyik másik részt vevő kereskedő adott ügylete megváltoztatta a „stop” megbízásaikat kiváltó konkrét deviza értékét, megosztották a kereskedési móddal kapcsolatos nézeteiket, és közölték, hogy az ügyletet milyen szinten hajtották végre.

168 Ráadásul a kereskedők kicserélték a nyílt „rövid” vagy „hosszú” kockázati pozíciókra, az e pozíciók által érintett konkrét devizákra, valamint néhány alkalommal szándékukra, sőt stratégiájukra vonatkozó információkat, vagyis azt, hogy nem adnak el „hosszú” pozícióban lévő konkrét devizát, és azt a portfóliójukban tartják, nem zárják le „rövid” pozícióikat, mivel arra számítanak, hogy egy adott deviza értéke tovább csökken, és az átváltási árfolyam meghatározott szintre történő leszállításáig nem vásárolnak egy adott devizát egy másik devizáért.

169 Ami a fenti 73. pontban említett harmadik kategóriába tartozó és a megtámadott határozat (184), (195), (204)–(207), (211)–(213) és (228) preambulumbekezdésében szereplő megbeszéléseket illeti, amelyek tartalmát a felperesek nem vitatják, azokból kitűnik, hogy a kereskedők széles körű és ismétlődő jelleggel olyan kereskedelmi szempontból érzékeny, aktuális vagy jövőre vonatkozó információkat cseréltek, amelyek az ügyfeleiktől a devizapárok és a konkrét átváltási árfolyamok tekintetében kapott különböző típusú megbízásokra, valamint a mennyiségekre és az érintett ügyfelek típusára vonatkoztak.

170 Márpedig a vitatott fórumban részt vevő kereskedők között folytatott megbeszélések – köztük többek között a fenti 167. és 169. pontban hivatkozott megbeszélések – tartalma azt mutatja, hogy ez utóbbiak önként vagy kérésre olyan érzékeny kereskedelmi információkat közöltek, amelyeket a többi kereskedő felhasználhatott kereskedési tevékenységei folytatására vagy kereskedési stratégiája meghatározására, előre látva az átváltási árfolyamok alakulását. Ily módon az ilyen információcserék kizárólag a vitatott jogsértés résztvevői között növelték az átláthatóságot.

171 Ebből következik, hogy a felperesek állításával ellentétben az információcseréknek, különösen a fenti 73. pontban említett harmadik kategóriába tartozó információcseréknek nem egyetlen feltételezett versenyellenes célja van, amely abban áll, hogy az információt megosztó kereskedő előre kerüljön, azáltal, hogy a piacot annak érdekeivel szemben alakítja, hanem a részt vevő kereskedők javára, és az ügyfeleik, illetve a többi versenytárs hátrányára csökkenti a piacon fennálló bizonytalanságot.

172 Ezenfelül nem fogadható el a felperesek azon állítása, hogy az egyes információcserék keretében megvitatott ügyletek állítólag csekély volumene nem szolgálhatott információkkal az átváltási árfolyamok várható alakulására vonatkozóan. A felperesek ezen érve ellentmond a megtámadott határozatban tett, végeredményben az utóbbiak által nem vitatott azon megállapításnak, amely szerint a Credit Suisse-szel szemben felrótt információcserék jelentős volumenű ügyletekre vonatkoztak.

173 Mindenesetre a megtámadott határozatban vizsgált információcserék során megvitatott ügyletek volumenéhez kapcsolódó egyetlen kritérium relevanciájának figyelembevétele az említett információcserék versenyellenes jellegének értékelése céljából azzal a következménnyel járna, hogy az információcseréket nem átfogóan vizsgálnák meg, és indokolatlanul kizárnák az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése megsértésének hatálya alól ezen információcserék nagy részét, amit ezek lényegében bizalmas és stratégiai jellegére tekintettel nem szabad megtenni.

174 Ennélfogva a felperesek által hivatkozott, a „cél általi korlátozás” és az egységes és folyamatos jogsértés fennállására vonatkozó második és harmadik jogalap vizsgálata során, amelyre az alábbiakban kerül sor, a Törvényszék figyelembe veszi a megbeszélések – amelyek értelmezése végleges és alátámasztott – versenyellenes jellegét.

175 Meg kell állapítani, hogy a felperesek állításával ellentétben a részt vevő kereskedők a szóban forgó, kereskedelmi szempontból érzékeny, aktuális vagy jövőre vonatkozó, a fenti 81–106., 118–162. és 167–169. pontban vizsgáltakhoz hasonló információk vitatott fórumon folytatott gyakori cseréje révén fenntartott közvetlen, elmélyült és ismétlődő kapcsolataikban kifejezték azon közös szándékukat, hogy együttműködnek az azonnali devizaügyletek piacán, oly módon, hogy a verseny kockázatait tudatosan helyettesítik az egymás közötti gyakorlati együttműködéssel, amely alkalmas arra, hogy befolyásolja piaci magatartásukat, és felfedje, hogy a vitatott fórumon jelen lévő versenytársaik milyen magatartást kívántak tanúsítani. A fenti

45–47. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel a Bizottság tehát helyesen állapította meg, hogy ezen információcserék az EUMSZ 101. cikk értelmében vett versenyellenes megállapodásoknak és/vagy összehangolt magatartásoknak minősíthetők.

176 Egyébiránt rá kell mutatni, hogy a Bizottság azon megállapítása, amely szerint az információcserék az EUMSZ 101. cikk értelmében vett versenyellenes megállapodásoknak és/vagy összehangolt magatartásoknak minősíthetők, még a megtámadott határozat (276) preambulumbekezdésében elemzett és a fenti 107–117. pontban megvizsgált 2012. május 9-i megbeszélés figyelmen kívül hagyása esetén is igazolt marad. A Bizottság által az e megbeszélés során kicserélt információk jellegét illetően elkövetett mérlegelési hiba tehát nem hat ki a megtámadott határozatra.

177 A felperesek egyetlen érve sem alkalmas arra, hogy megcáfolja a fenti 175. pontban levont következtetést.

178 E tekintetben el kell utasítani a felperesek azon érvét, amely szerint az, hogy a Credit Suisse vitatott fórumon folyó információcserében való részvételének időszakában nem került sor koordinációra, kizárja azt, hogy ezen információcseréket a fenti 45–47. pontban felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel megállapodásoknak és/vagy összehangolt magatartásoknak minősítsék.

179 Ami azt az érvet illeti, amely szerint a kereskedők nem „zárt körben” jártak el, a felperesek „a Bizottság ügyiratában szereplő bizonyítékokra” hivatkoznak. Mindazonáltal ezen érv alátámasztása érdekében a felperesek egyrészt a keresetlevelük egy nem létező szakaszára hivatkoznak, másrészt pedig a Bizottság ügyiratának említett elemeire való általános hivatkozásra szorítkoznak. Márpedig, még ha feltételezzük is, hogy e bizonyítékok a Törvényszék ügyiratának részét képezik, az ilyen általános hivatkozás nem orvosolhatja a felperesek érvelésének alátámasztására szolgáló bizonyítékok hiányát, mivel nem a Törvényszék feladata, hogy az ügy összes körülményei közül feltárja azokat, amelyek alkalmasak lennének ugyanezen érvelés alátámasztására (lásd ebben az értelemben: 2006. szeptember 27-i Roquette Frères kontra Bizottság ítélet, T-322/01, EU:T:2006:267, 209. pont).

180 Ezenkívül, mivel a felperesek a válasz szakaszában annak kijelentésére szorítkoznak, hogy a vitatott fórumon kívül megosztott információkra vonatkozó példák az A.8. mellékletben szerepelnek, emlékeztetni kell arra, hogy az említett mellékletre való általános hivatkozásuk a fenti 67. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében nem teszi lehetővé e melléklet azon elemeinek pontos azonosítását, amelyek érveiket alátámasztják vagy kiegészítik. Ennélfogva ezt a felperesek által előadott érv alátámasztása érdekében nem lehet figyelembe venni.

181 A fentiek összességéből következik, hogy a Bizottság helyesen állapította meg, hogy az általa a megtámadott határozatban elemzett információcserék lehetővé tették az EUMSZ 101. cikk értelmében vett versenyellenes megállapodások és/vagy összehangolt magatartások fennállásának megállapítását.

182 Ezért az első jogalap második részének első és második kifogását el kell utasítani.

*2) A harmadik, arra alapított kifogásról, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a Credit Suisse által a szóban forgó információcserére vonatkozóan szolgáltatott jogszerű magyarázat nem releváns*

183 Harmadik kifogásuk keretében a felperesek lényegében arra hivatkoznak, hogy jogszerű magyarázattal szolgáltak a megtámadott határozatban hivatkozott minden egyes megbeszélés kapcsán. E tekintetben a keresetlevél szóban forgó megbeszélések fenti 73. pontban ismertetett kategorizálására vonatkozó pontjaira hivatkoznak, és előadják, hogy a vitatott fórumon kicserélt információk „piaci információk” voltak. Arra is rámutatnak, hogy a Credit Suisse kereskedőjének megbízásaira vonatkozó információk nagy többségét nem osztották meg a vitatott fórumon, ami megkérdőjelezi azon bizonyítékok bizonyító erejét, amelyekre a Bizottság támaszkodik. A Bizottság nem vizsgálta meg érvényesen a felperesek által szolgáltatott jogszerű magyarázatokat. E hiba következtében a Bizottság a megtámadott határozat 141. pontjában tévesen vélte úgy, hogy e kereskedőnek el kellett volna határolódnia a vitatott fórumtól.

184 A Bizottság vitatja a felperesek érvelését.

185 Először is nem lehet helyt adni a felperesek azon érvének, amely szerint a Bizottság nem vizsgálta meg az egyes információcserékre vonatkozó jogszerű magyarázataikat, következésképpen pedig tévesen állapította meg, hogy a Credit Suisse kereskedőjének el kellett volna határolódnia. Rá kell ugyanis mutatni, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság különösen a (455)–(480) preambulumbekezdésben megvizsgálta, hogy a szóban forgó megbeszélések során kicserélt információk „piaci információk”, vagyis olyan információk voltak-e, amelyek jogszerűen közölhetők, amint azt a felperesek állítják, és úgy ítélte meg, hogy nem ez a helyzet.

186 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a felpereseknek a szóban forgó megbeszélések kategorizálására, valamint arra alapított érveit, hogy egyes szóban forgó megbeszélések során kicserélt információk pusztán „piaci információk”, az első és a második kifogás kapcsán a Törvényszék a fenti 75–182. pontban megvizsgálta, és elutasította.

187 Másodszor, ami a felperesek azon érvét illeti, amely szerint a Credit Suisse kereskedőjének megbízásaira vonatkozó információk nagy többségét nem osztották meg a vitatott fórumon, a Bizottsághoz hasonlóan rá kell mutatni arra, hogy attól kezdve, hogy e fórumon rendszeresen megosztották a kereskedelmi szempontból érzékeny információkat, nem releváns az a tény, hogy az e kereskedő megbízásaira vonatkozó információk többségét ott nem osztották meg.

188 A fentiek összességéből az következik, hogy az első jogalap második részének harmadik kifogását el kell utasítani.

189 Ezenkívül, amennyiben a felperesek a jelen jogalap címében az online információcsere versenyellenes megállapodásoknak és/vagy összehangolt magatartásoknak való minősítését illetően az indokolás elégtelenségére hivatkoznak, és még ha feltételezzük is, hogy az ilyen alá nem támasztott hivatkozás az eljárási szabályzat 76. cikkének d) pontja értelmében vett elfogadható érvnek minősülhet, meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem sértette meg az EUMSZ 296. cikk második bekezdése szerinti indokolási kötelezettséget. A jelen jogalap vizsgálata során ugyanis megállapítható, hogy a megtámadott határozatban szereplő magyarázatok lehetővé tették a felperesek számára, hogy megértsék a Bizottság e minősítéssel kapcsolatos érvelését, a Törvényszék számára pedig azt, hogy gyakorolhassa felülvizsgálati

jogkörét, ami megfelel az említett rendelkezés követelményeinek (lásd e tekintetben: 2023. november 23-i Ryanair kontra Bizottság ítélet, C-210/21 P, EU:C:2023:908, 105. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

190 Következésképpen az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

### *2. A második, az EUMSZ 101. cikk megsértésére és az online információcsere „cél általi korlátozásnak” minősítésével kapcsolatos indokolás elégtelenségére alapított jogalapról*

191 Második jogalapjukkal a felperesek az információcserék „cél általi korlátozásnak” minősítését vitatják. E jogalap két részből áll. Az első rész azon alapul, hogy a Bizottság nem tett eleget az EUMSZ 101. cikk alapján rá háruló azon kötelezettségnek, hogy bizonyítsa, hogy az online információcsere cél általi versenykorlátozást jelent. A második rész azon alapul, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy valamely magatartás jogszerű magyarázata és a versenyt támogató hatások az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében nem relevánsak.

#### *a) Előzetes észrevételek*

192 Versenyellenes célúnak kell tekinteni az olyan információcserét, amely alkalmas arra, hogy megszüntesse az érdekelt felek bizonytalanságát a piaci magatartás érintett vállalkozások által végrehajtani kívánt változtatásának időpontját, mértékét és módszereit illetően (lásd: 2015. március 19-i Dole Food és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ítélet, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 122. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

193 Ily módon az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az olyan érzékeny kereskedelmi információk szolgáltatása, mint az árakra, a kínálatra és a keresletre vonatkozó információk, beleértve a jövőbeli árakat vagy a jövőbeli kínálatot és keresletet, lehetővé teszi a versenytársak piaci magatartásával kapcsolatos bizonytalanság csökkentését, olyan versenyfeltételek elérését, amelyek nem felelnek meg a rendes piaci feltételeknek, következésképpen pedig olyan összehangolt magatartást eredményez, amelynek célja a verseny EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett korlátozása (2021. szeptember 29-i Nippon Chemi-Con Corporation kontra Bizottság ítélet, T-363/18, EU:T:2021:638, 195. pont [nem tették közzé]).

194 Emlékeztetni kell arra, hogy ahhoz, hogy az összejátszásra irányuló magatartás az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében főszabályként meghatározott tilalom hatálya alá tartozzon, az szükséges, hogy annak „célja vagy hatása” a belső piacon belüli verseny érzékelhető megakadályozása, korlátozása vagy torzítása legyen (2020. január 30-i Generics [UK] és társai ítélet, C-307/18, EU:C:2020:52, 62. pont).

195 A fentiekből következik, hogy e rendelkezés a Bíróság értelmezése szerint egyértelműen különbséget tesz a „cél általi versenykorlátozás” és a „hatás általi versenykorlátozás” fogalma között, amelyek mindegyikére eltérő bizonyítási szabályok vonatkoznak (2020. január 30-i Generics [UK] és társai ítélet, C-307/18, EU:C:2020:52, 63. pont).

196 Így a „cél általi korlátozásoknak” minősülő magatartások esetében nem szükséges feltárni, még kevésbé pedig bizonyítani a versenyre gyakorolt hatásokat annak érdekében, hogy e magatartásokat az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett „versenykorlátozásnak” lehessen minősíteni, mivel a tapasztalat azt mutatja, hogy az ilyen magatartások a termelés

csökkenésével és az árak növekedésével járnak, és a forrásoknak különösen a fogyasztók hátrányára való kedvezőtlen elosztását eredményezik. Az ilyen magatartásokat illetően csak azt kell bizonyítani, hogy azok ténylegesen a „cél általi korlátozásként” minősítés alá tartoznak, az alá nem támasztott egyszerű állítások ugyanakkor e tekintetben nem elegendők (2020. január 30-i Generics [UK] és társai ítélet, C-307/18, EU:C:2020:52, 64. és 65. pont).

197 Ezzel szemben, amikor valamely megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés vagy összehangolt magatartás versenyellenes célja nem bizonyított, meg kell vizsgálni annak hatásait annak bizonyítása érdekében, hogy a verseny ténylegesen érezhetően akadályozva vagy korlátozva volt, illetve torzult (2020. január 30-i Generics [UK] és társai ítélet, C-307/18, EU:C:2020:52, 66. pont).

198 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy a „cél általi korlátozás” fogalmát szigorúan kell értelmezni, és csakis bizonyos típusú, vállalkozások közötti összejátszásokra alkalmazható, amelyek önmagukban és az általuk elérni kívánt célkitűzéseket, valamint azt a gazdasági és jogi hátteret figyelembe véve, amelybe illeszkednek, a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutatnak ahhoz, hogy úgy lehessen tekinteni, hogy hatásaikat nem szükséges megvizsgálni, mivel a vállalkozások közötti egyeztetés bizonyos formái jellegüknél fogva úgy tekinthetők, hogy károsak a rendes verseny megfelelő működésére. Az említett háttér értékelése keretében figyelembe kell venni az érintett termékek vagy szolgáltatások jellegét, valamint az érintett piac vagy piacok működésének és szerkezetének tényleges feltételeit (2020. január 30-i Generics [UK] és társai ítélet, C-307/18, EU:C:2020:52, 67. és 68. pont).

### *b) A második jogalap első, a cél általi korlátozás fennállására vonatkozó bizonyíték hiányára alapított részéről*

199 A megtámadott határozat (394)–(454) preambulumbekezdésében a Bizottság megvizsgálta, hogy a Credit Suisse-nek felrótt magatartás elegendő károssági fokot mutat-e a verseny tekintetében ahhoz, hogy azt „cél általi” versenykorlátozásnak lehessen tekinteni. A megtámadott határozat (394) preambulumbekezdésében emlékeztetett arra, hogy e célból az ítélkezési gyakorlat szerint figyelembe kell venni többek között annak tartalmát, célkitűzéseit, valamint azt a gazdasági és jogi hátteret, amelybe illeszkedik.

200 Mindenekelőtt, ami e magatartás tartalmát illeti, a Bizottság a megtámadott határozatban megállapította, hogy a részt vevő kereskedők ismétlődő és széles körű információcserét folytattak, amelynek révén érzékeny, aktuális vagy jövőre vonatkozó információkat közöltek piaci magatartásuk bizalmas szempontjaira vonatkozóan, így például az ügyfelek folyamatban lévő megrendeléseire, a nyílt kockázati pozíciókra, az árfolyam-különbözetekre és a folyamatban lévő vagy tervezett kereskedési tevékenységekre vonatkozó információkat (a megtámadott határozat (394) preambulumbekezdése). Ezenkívül úgy ítélte meg, hogy a kicserélt információk áramlása lehetővé tette a részt vevő vállalkozások számára, hogy teljes képet kapjanak arról, hogy mit tettek vagy mit nem tettek versenytársaik, amikor ténylegesen kereskednek a piacon, és hozzájárult a részt vevő vállalkozások körében a tervezett piaci magatartások időzítésével, terjedelmével és részleteivel, valamint az érintett árfolyamok lehetséges irányával kapcsolatos bizonytalanság csökkentéséhez. A Bizottság ebből azt a következtetést vonta le, hogy ezek az információcserék túlmutattak a nyilvánosan elérhető információk cseréjén, és hogy azokat nem igazolta a kereskedők azon célja, hogy partnerként kereskedjenek egymással (a megtámadott határozat (396) és (397) preambulumbekezdése).

201 Ezt követően a Bizottság úgy ítélte meg, hogy figyelembe véve a vitatott fórumon kicserélt információk jellegét, gyakoriságát és bontási szintjét, az információcserék célja az volt, hogy csökkentsék az azonnali devizaügyletek piacán részt vevő vállalkozások szokásos piaci bizonytalanságát annak érdekében, hogy csökkentsék a kockázatokat, és megerősítsék azokat az árrögzítésre vonatkozó döntéseikben. Ily módon a Bizottság szerint a kereskedelmi szempontból érzékeny információk folyamatos cseréje lehetőséget adott a részt vevő vállalkozásoknak arra, hogy kivonják magukat az érdemeken alapuló verseny alól a verseny kulcsfontosságú paramétereit (árak és kockázatkezelés) illetően. Ezenkívül a vitatott fórumon belüli folyamatos információcsere-áramlás információs aszimmetriát eredményezett a részt vevő vállalkozások és a részt nem vevő versenytársaik között, az előbbiek javára (a megtámadott határozat (398)–(401) preambulumbekezdése).

202 Végül a gazdasági és jogi hátteret illetően a Bizottság a megtámadott határozatban kiemelte az azonnali devizaügyletek piacának dinamikus és likvid jellegét. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy ezen összefüggés miatt a kereskedelmi szempontból érzékeny információk igen gyakori és részletes cseréje, amelyre akkor került sor, amikor a részt vevő vállalkozások a piacon tevékenykedtek, közvetlenül hozzájárult az átláthatóság növeléséhez és a versengő forgatókönyvben rejlő bizonytalanság csökkentéséhez (a megtámadott határozat (402) és (403) preambulumbekezdése).

203 A Bizottság ebből azt a következtetést vonta le, hogy a szóban forgó információcserék átfogó értékelése az objektíve követett célok, valamint azon gazdasági és jogi háttér fényében, amelyben e magatartás megvalósult, a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutatott annak megállapításához, hogy a kereskedelmi szempontból érzékeny, aktuális vagy jövőre vonatkozó információk cseréje a G10 azonnali devizaügyleteket illetően az EUMSZ 101. cikk értelmében vett cél általi versenykorlátozásnak tekinthető (a megtámadott határozat (404) és (405) preambulumbekezdése).

204 A második jogalap első része keretében a felperesek lényegében azt kifogásolják, hogy a Bizottság tévesen állapította meg, hogy a szóban forgó információcserék elegendő károsságot mutatnak a verseny tekintetében ahhoz, hogy az említett minősítés alá tartozzanak. E rész alátámasztása érdekében lényegében négy kifogásra hivatkoznak. Első kifogásukban azt állítják, hogy a Bizottság azon állításai, amelyek szerint a szóban forgó információcserék célja a verseny korlátozása volt, olyan pontatlan ténybeli feltételezéseken alapulnak, amelyeket az nem ellenőrzött. Második kifogásukban arra hivatkoznak, hogy ezek az állítások az érintett piac összefüggéseire tekintettel nem hihetőek. Harmadik kifogásukban azt állítják, hogy a Bizottság mérlegelési hibát követett el, amikor kritikai szemlélet nélkül támaszkodott a magatartás engedékenység elérése érdekében szolgáltatott bizonyítékokban és vitarendezési beadványokban bemutatott jogi minősítésére. Negyedik kifogásukban arra hivatkoznak, hogy a Bizottság nem támaszkodhat a más piaci környezetben vagy más pénzügyi ügyekben folytatott információcsere terén szerzett tapasztalatára annak érdekében, hogy enyhítse a rá háruló bizonyítási terhet, vagyis hogy bizonyítsa, hogy a vitatott fórumon folytatott információcsere cél általi versenykorlátozást valósított meg.

205 Elsőként a második kifogást kell elemezni.

*1) A második, a Bizottság által az érintett piac összefüggéseinek értékelése során elkövetett hibákra alapított kifogásról*

206 A felperesek lényegében arra hivatkoznak, hogy a Bizottság tévesen értékelte az azonnali devizapiac ténybeli és jogi hátterét, sőt nem vette azt figyelembe a Credit Suisse-nek felrótt magatartás tárgyának értékelése során. Azt állítják, hogy a Bizottság nem értékelte megfelelően, illetve nem vette figyelembe az említett piac azon elemeit, amelyek i. annak átláthatóságára, ii. szerkezetére és iii. az e piacon működő kereskedők szerepére vonatkoznak.

207 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

*i) Az azonnali devizapiac átláthatóságáról*

208 A felperesek által előadott első kifogás az érintett piac átlátható jellegére vonatkozik. Szerintük az állítólagos jogsértés időszakában az azonnali devizapiacot korlátozott átláthatóság jellemezte. A felperesek nem vitatják, hogy az elektronikus platformok jelentősen növelték a piac átláthatóságát. Mindazonáltal a devizapiacot viszonylag átláthatatlannak minősítik. A felperesek szerint ugyanis az ügyletekre számos platformon kerül sor, és nincs központosított rendszer az azonnali devizapiacon az ügyletek valós idejű bejelentésére.

209 A Bizottság vitatja a felperesek érveit. Közelebbről, a megtámadott határozat (12)–(16) preambulumbekezdésére hivatkozva előadja, hogy tekintettel a képernyőn történő elektronikus kereskedési rendszerek fejlődésére – amelyek valós idejűvé tették az árakat (beleértve az elérhető legjobb vételi és eladási árakat is), valamint a kapcsolódó kereskedett mennyiségeket az elektronikus platformokon szinte valamennyi piaci szereplő számára, folyamatos frissítéssel –, az azonnali devizapiacot az állítólagos tényállás idején átláthatónak kellett tekinteni.

210 Amint arra a Bizottság az ellenkérelmében rámutatott, a megtámadott határozat (7), (14), (53) és (402) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy azon gazdasági összefüggés vizsgálata során, amelybe a vitatott fórumra vonatkozó információcsere illeszkedik, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az azonnali devizaügyletek piaca átlátható, dinamikus és igen likvid nagy piac. A Bizottság ezen, az azonnali árfolyamügyletek piacára jellemző tényezők fényében állapította meg a megtámadott határozat (404) és (405) preambulumbekezdésében, hogy az információcsere cél általi versenykorlátozásnak minősül.

211 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az ügy iratai szerint az érintett piac átláthatósága úgy került meghatározásra, mint e piac szereplőinek azon képessége, hogy információkat szerezzenek a kereskedési folyamatról, például az árról, a megbízás volumenéről, az ügyletek mennyiségéről, a kockázatról és a kereskedő személyéről. Ez a kereskedést megelőző szakaszban rendelkezésre álló információkra, valamint a kereskedés utáni szakaszban rendelkezésre álló információkra vonatkozik, és alapvetően a résztvevők szándékától és a tőzsde azon képességétől függ, hogy nyilvánosan megjelenítse a vételi és eladási megbízásokat.

212 Ily módon, az ügyiratban szereplő bizonyítékok alapján tehát a hibrid szerkezetű azonnali devizapiacon az „*interdealer*” szinten (lásd a fenti 24. pontot) két kereskedelmi csatornát kell megkülönböztetni, mégpedig egy közvetlen (kétoldalú) csatornát és a brókercsatornát, azzal, hogy az átláthatóság az alkalmazott kereskedelmi csatornától függően eltérő. Közelebbről, egy közvetlen (kétoldalú) kereskedelmi csatorna keretében, mint a jelen ügyben is, a kereskedést nem anonimizálják, és az ügyletben részt vevő felek titokban tartják az árat és az ügyletek volumenét.

213 Kétségtelen, hogy a képernyőn történő elektronikus kereskedés rendszerének fejlődése jelentősen növelte az átláthatóságot az érintett piacon a tényállás idején. Mindazonáltal a megtámadott határozat (14) preambulumbekezdésében szereplő, annak átlátható jellegére vonatkozó következtetés – a Bizottság állításával ellentétben – nem alapulhat a jogilag megkövetelt módon pusztán azon a tényen, hogy az árak és a mennyiségek elérhetők az elektronikus platformokon.

214 A Törvényszékhez benyújtott beadványaiban és a tárgyalás során ugyanis maga a Bizottság is elismerte, hogy a valós idejű árra és a vonatkozó kereskedési mennyiségekre vonatkozó feltételeken kívül nem érhetők el más feltételek a piac valamennyi résztvevője számára. Közelebbről, pontosította, hogy figyelemmel a más kereskedők birtokában lévő információkhoz való hozzáférés hiányára, a piacon továbbra is bizonyos fokú bizonytalanság áll fenn a tevékenységek, pozíciók, érdekek és szándékok tekintetében a végső ügyfelek és a versenytárs kereskedők kereskedései során.

215 Márpedig azok az információk, amelyekre a Bizottság a beadványaiban és a tárgyaláson annak megállapítása érdekében hivatkozik, hogy bizonyos fokú bizonytalanság áll fenn a piacon, éppen azok az információk, amelyek kereskedők rendelkezésére állásának hiánya lehetővé teszi annak meghatározását, hogy a fenti 211. és 212. pontban felidézett kritériumok értelmében az azonnali devizapiac átlátható-e, vagy sem.

216 Általánosabban, mivel a felek egyetértenek abban, hogy az azonnali devizapiac alapvetően aszimmetrikus, valamint az információnak az említett piacon betöltött fontos szerepét illetően is, a Bizottság nem hivatkozhat érvényesen arra, hogy az azonnali devizapiacot a tényállás idején átláthatónak kellett tekinteni. Egy átlátható piacon ugyanis az információk azonnal (és ingyenesen) hozzáférhetők valamennyi piaci szereplő számára, ami – amint azt a Bizottság elismeri – a különböző típusú információk jelenléte miatt nem áll fenn az azonnali devizapiacon.

217 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Bizottság mérlegelési hibát követett el, amikor a megtámadott határozat (14) preambulumbekezdésében úgy ítélte meg, hogy az azonnali devizapiac a tényállás idején átlátható volt. Meg kell tehát vizsgálni, hogy ez az értékelés hatással lehet-e a szóban forgó információcserék „cél általi korlátozásnak” minősítésére, amint azt a felperesek állítják, mivel e piac átláthatósága egyike azon tényezőknek, amelyeket a Bizottság a megtámadott határozat (404) és (405) preambulumbekezdésében figyelembe vett, amikor ilyen minősítésre jutott (lásd a fenti 210. pontot).

*ii) Az érintett piac szerkezetéről*

218 A felperesek második kifogása azon alapul, hogy a Bizottság nem értékelte helyesen az érintett piac szerkezetét a piaci koncentráció szempontjából. Lényegében úgy vélik, hogy egy olyan széttagolt piacon, amelyen a szóban forgó kereskedők minimális piaci részesedéssel rendelkeztek, kétséges volt, hogy e kereskedők jelentős információs aszimmetriát hozhatnának létre a többi piaci szereplő kárára. E minimális piaci részesedések tehát kétségeket ébresztenek a szóban forgó információcsere állítólagos versenyellenes célját illetően. Végül azt kifogásolják, hogy a Bizottság nem adott magyarázatot arra, hogy a piaci részesedések miért nem voltak relevánsak a jelen ügyben.

219 A Bizottság vitatja a felperesek e kifogását.

220 E tekintetben, noha igaz, hogy a piaci koncentráció mértéke által meghatározott piacszerkezet releváns tényező annak értékelése szempontjából, hogy az információcsere „cél általi” versenykorlátozást valósít-e meg (lásd ebben az értelemben: 2009. június 4-i T-Mobile Netherlands és társai ítélet, C-8/08, EU:C:2009:343, 34. pont), a piac szerkezete szempontjából elfogadott egyetlen általános elv az, hogy a kínálat nem lehet töredezett jellegű (2003. október 2-i Thyssen Stahl kontra Bizottság ítélet, C-194/99 P, EU:C:2003:527, 86. pont).

221 Mindazonáltal, bár a Bíróság eredetileg figyelembe vehette azon piac oligopolisztikus vagy töredezett jellegét, amelyen érzékeny kereskedelmi információk cseréjére került sor, különösen a 2015. március 19-i Dole Food és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ítéletből (C-286/13 P, EU:C:2015:184) kitűnik, hogy az európai uniós bíróság még a piac oligopolisztikus összefonódása hiányában is elismerhette az ilyen információcsere versenyellenes célját (lásd: 2013. március 14-i Dole Food és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ítélet, T-588/08, EU:T:2013:130, 341. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

222 Mindemellett meg kell állapítani, hogy tekintettel arra, hogy a versenyjog a vállalkozások tevékenységeire vonatkozik (2004. január 7-i Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 59. pont), nem fogadható el a felperesek részéről az, hogy – amint azt a tárgyaláson is megerősítették – az azonnali devizapiac töredezett jellegére hivatkoznak a vitatott jogsértésben részt vevő bankok által alkalmazott kereskedők piaci részesedései alapján. Mindenesetre, amint az az ügy irataiból kitűnik, nem bizonyították az említett bankok piaci részesedését a *„trading vocal”* tevékenység tekintetében, amelyre a szóban forgó információcserék elemzése korlátozódik (lásd a fenti 16. pontot).

223 Rá kell mutatni továbbá arra, hogy a megtámadott határozat (28) és azt követő preambulumbekezdéseiben, valamint (402) preambulumbekezdésében – anélkül, hogy a vitatott jogsértés résztvevőinek piaci részesedésére tekintettel állást foglalt volna az összefonódás mértékéről – a Bizottság figyelembe vette az érintett piac szerkezetét és sajátosságait, amelyeket az online információcserében részt vevő árjegyzők szerepe jellemzett. Márpedig az árjegyzők szerepe az említett piacon, amelyet a felperesek sem vitatnak, olyan jelentős pénzügyi kötelezettségvállalásokat foglal magában, amelyeket nagyszámú résztvevő nem vállalhatna, kizárva ezáltal a felperesek által képviselt azon feltevést, amely szerint az azonnali devizapiac töredezett jellegű volt.

224 Végezetül a Törvényszék már megállapította – amit e tekintetben a Bíróság is megerősített –, hogy az információcserék a verseny szempontjából még inkább érzékeny jellegűek, amennyiben azokra az árjegyzőként működő kereskedők között kerül sor, figyelemmel a piacon betöltött jelentőségükre, és különösen arra, hogy ott általános és folyamatos jelleggel lépnek fel, tehát több ügyletet kötnek, mint a többi piaci szereplő (2019. szeptember 24-i HSBC Holdings és társai kontra Bizottság ítélet, T-105/17, EU:T:2019:675, 145. pont, amelyet e tekintetben helyben hagyott a 2023. január 12-i HSBC Holdings és társai kontra Bizottság ítélet, C-883/19 P, EU:C:2023:11, 195. pont). Ennélfogva a piaci verseny tiszteletben tartása szempontjából még inkább alapvető fontosságú, hogy stratégiájuk és különösen áraik meghatározása autonóm módon történjen.

225 Ennélfogva el kell utasítani a felperesek által megfogalmazott, arra alapított kifogást, hogy a Bizottság nem vette figyelembe a piac töredezett koncentrációval jellemezhető szerkezetét.

*iii) A kereskedők kettős szerepéről*

226 A felperesek harmadik kifogása arra vonatkozik, hogy a Bizottság a szóban forgó gazdasági és jogi háttér értékelése során nem vette figyelembe az azonnali devizapiac azon jellemzőjét, amely szerint a kereskedők mind kettős, versenytársi és partneri szerepben állnak kapcsolatban egymással. A felperesek szerint, bár igaz, hogy a bizonytalanságnak az információcseréből eredő csökkenése ténylegesen abszolút kritériumként szolgálhat az olyan piacokon megvalósuló „cél általi" jogsértéshez, ahol a kereskedelmi szempontból érzékeny információk versenytársak közötti bármely közlése olyan feltételeket teremt, amelyek nem felelnek meg a szokásos piaci feltételeknek, nem szolgálhat abszolút kritériumként akkor, ha a szokásos piaci feltételek a vertikálisan és horizontálisan egyaránt tevékenykedő résztvevők között érzékeny kereskedelmi információk rendszeres cseréjét igénylik.

227 A Bizottság vitatja a felperesek e kifogását.

228 E tekintetben igaz, hogy az azonnali devizapiacon a kereskedők általában egyszerre járnak el partnerként – azáltal, hogy egymás között ügyleteket kötnek – és versenytársként a potenciális ügyfelekkel szemben. A Törvényszék által elrendelt pervezető intézkedésre válaszul a felperesek lényegében jelezték, hogy bár nehéz formális különbséget tenni a két szerep között, egy olyan egyértelmű időpont, amikor két kereskedő versenyben áll egymással, az az időpont, amikor ugyanazon ügyféllel ugyanabban az időpontban kívánnak ügyletet kötni.

229 Mindazonáltal – azonkívül, hogy a kereskedőknek a felperesek által hivatkozott kettős szerepe nem ugyanazon ügyletre, hanem két különálló ügyletre tekintettel jelenik meg – az információcsere jogszerűségére vonatkozó, a megtámadott határozat (158) és (467) preambulumbekezdéséből kitűnő mérlegelési kör körülhatárolása, amely kizárja a kereskedők által a szokásos üzletmenet során a közöttük folyó kereskedési lehetőségek vizsgálata során folytatott információcseréket, főszabály szerint kizárja a felpereseknek a fenti 226. pontban felidézett kifogását.

230 Ennélfogva mint megalapozatlant el kell utasítani a felperesek arra vonatkozó kifogását, hogy a Bizottság nem vette figyelembe az azonnali devizapiac kereskedők kettős szerepére vonatkozó jellemzőjét.

231 A fentiek összességéből következik, hogy a második kifogás megalapozott annyiban, amennyiben azon a hibán alapul, amelyet a Bizottság akkor követett el, amikor a megtámadott határozat (14) preambulumbekezdésében úgy ítélte meg, hogy az azonnali devizapiac a tényállás idején átlátható volt, ezt meghaladó részében pedig el kell utasítani. Az első kifogás keretében meg kell vizsgálni, hogy ez az értékelés hatással lehet-e – amint azt a felperesek állítják – a szóban forgó információcserék „cél általi korlátozásnak" minősítésére.

*2) Az első, arra alapított kifogásról, hogy a Bizottság azon következtetése, amely szerint a szóban forgó információcserék célja a verseny korlátozása volt, pontatlan, nem ellenőrzött ténybeli feltételezéseken alapul*

232 A felperesek előadják, hogy a Bizottság nem tett eleget az annak bizonyítására irányuló kötelezettségének, hogy a kicserélt információk típusából és az érintett piac jellemzőiből arra lehet következtetni, hogy a vitatott fórumon folytatott információcsere célja versenyellenes volt. Úgy vélik, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy az információcserék lehetővé tették volna a kereskedők árrögzítésre és a kockázatok szakértői kezelésre vonatkozó napi döntéseinek

megerősítését. Előadják, hogy a Bizottság azt sem bizonyította, hogy a részt vevő kereskedők magatartásának célja az volt, hogy a piac többi részéhez képest jelentős információs aszimmetriát teremtsen. Márpedig az azonnali devizapiacon a kereskedőket arra ösztönzik, hogy osszák meg az információkat annak érdekében, hogy kereskedési tevékenységük során iránymutatásokat kapjanak, és továbbítsák azokat az ügyfeleiknek. Mindenesetre a Credit Suisse kereskedőjének megbízásaira vonatkozó információk nagy többségét nem osztották meg a vitatott fórumon.

233 A felperesek arra is hivatkoznak, hogy a megtámadott határozatban hivatkozott megbeszélések, amelyek szerint a kicserélt információk lehetővé tették a vitatott fórumban részt vevő kereskedők számára, hogy a rövid pozíció lezárása előtt várjanak, ellentmondanak annak a ténynek, hogy az árjegyzőknek a megtámadott határozat szövege szerint „készen kell állniuk arra, hogy kereskedjenek bármely olyan személlyel, akinek bármikor devizára van szüksége”. Úgy vélik, hogy a megtámadott határozatban hivatkozott, az árfolyam-különbözetekre vonatkozó megbeszélések többsége, sőt összessége egyáltalán nem utal a különbözetekre vonatkozó megállapodások esetleges megkötésére, és azokra absztrakt jelleggel, sőt azt követően került sor, hogy már sor került a különbözetek jegyzésére.

234 A felperesek érvelésének megválaszolása érdekében meg kell vizsgálni, hogy a megtámadott határozatban említett különböző típusú információcserék elegendő károssági fokot mutattak-e ahhoz, hogy igazolják a „cél általi korlátozásnak” minősítésüket.

*i) Az árfolyam-különbözetekre („bid-ask spreads”) vonatkozó információcserékről*

235 Ami az árfolyam-különbözetekre („*bid-ask spreads*”) vonatkozó információcserét illeti, amelynek értelmezése a megtámadott határozat (245)–(251) preambulumbekezdésében szerepel, a Bizottság az említett határozat (394)–(404) preambulumbekezdésében azzal indokolta a „cél általi korlátozásnak” minősítést, hogy ezek hozzájárultak az érintett piachoz kapcsolódó, az árakat érintő bizonytalanságok megszüntetéséhez, ezáltal növelve az e kereskedők által ajánlható magasabb árfolyam-különbözetekre vonatkozó átláthatóságot. Így az ilyen információcsere befolyásolhatta az ugyanezen kereskedők által az ügyfeleknek kínált árakat, előnyükre csökkentve a devizaváltáshoz kapcsolódó kockázatot.

236 E tekintetben meg kell állapítani, hogy – anélkül, hogy ezt a felperesek vitatnák – az árfolyam-különbözetek az ügyfelek által fizetett végső ár összetevőjét képezik, mivel azokat a vételi és az eladási árfolyam közötti medián értékre alkalmazzák egy adott devizapár átváltása esetén, és ezektől függ az a kompenzáció, amelyet a kereskedő kap a nyújtott szolgáltatás közvetlenségéért, valamint azon kockázatért, amelyet ezt követően azáltal visel, hogy rendelkezik egy adott devizával a portfóliójában (lásd a fenti 20. pontot, valamint a megtámadott határozat (48) és (239) preambulumbekezdését). Márpedig az azonnali devizapiacon a bankok azon képessége, hogy felmérjék az árak rögzítésével kapcsolatos kockázataikat, a verseny egyik alapvető paraméterét képezi, amit a felperesek sem vitatnak.

237 Így a jelen esetben az ár valamely összetevőjére vonatkozó, nem nyilvános és pontos információcseréket úgy kell tekinteni, hogy azok lehetővé teszik az érintett piac szerves részét képező szokásos bizonytalanságok csökkentését az e piacon történő árrögzítést illetően, valamint az információs aszimmetria kialakulását kizárólag a vitatott fórumban részt vevő kereskedők javára, és ennélfogva elegendő károssági fokot mutatnak a verseny tekintetében. Márpedig az ilyen megállapítás elegendő annak elismeréséhez, hogy ezen információcserék az

EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett cél általi versenykorlátozást eredményeztek (2023. január 12-i HSBC Holdings és társai kontra Bizottság ítélet, C-883/19 P, EU:C:2023:11, 204. pont).

238 A felperesek egyetlen érve sem teszi lehetővé a fenti következtetés megcáfolását.

239 Mindjárt az elején el kell utasítani a felperesek azon érveit, amelyek szerint az árfolyam-különbözetekre vonatkozó információcsere lényegében nem minősül „cél általi korlátozásnak”, tekintettel arra, hogy nincs utalás az e különbözetekre vonatkozó megállapodások esetleges megkötésére. Kétségtelen, hogy a vitatott fórumon az árfolyam-különbözetekre vonatkozó információcserékből nem tűnik ki, hogy a kereskedők megállapodtak volna abban, hogy egy adott devizapárra összehangolt módon bizonyos mértékű különbözetet alkalmaznak. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy a vitatott fórumban részt vevő kereskedők azáltal, hogy valamely konkrét devizapárra vonatkozó árfolyam-különbözetek megfelelő szintjére vagy az általuk éppen alkalmazott szintekre vonatkozó bizalmas és stratégiai információkat közöltek versenytársaikkal, felfedték azokat a magatartásokat, amelyeket a piacon tanúsíthatnak, ezáltal a fenti 47. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében véve csökkentve az információcserében részt vevő kereskedők tudatában fennálló bizonytalanságot.

240 Ezt követően a felperesek azon érvét illetően, amely szerint lényegében a bank értékesítési irodájának alkalmazottai által az ügyfeleknek kínált végső ár rögzítésére tekintettel a racionális piaci szereplőknek tekintendő kereskedők szempontjából nem lett volna logikus a lehető legszélesebb különbözet alkalmazásában megnyilvánuló magatartást tanúsítani, meg kell állapítani, hogy a kereskedőknek a verseny korlátozására irányuló szándékára vagy az ehhez fűződő gazdasági érdekükre vonatkozó elemek általában korlátozott jelentőséggel bírnak a magatartás „cél általi korlátozásnak” minősítése szempontjából (lásd ebben az értelemben, analógia útján: 2004. január 7-i Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 335. pont).

241 A fentiekből következik, hogy a Bizottság helyesen vélte úgy, hogy a vitatott fórumon az árfolyam-különbözetekre vonatkozó információcserék hozzájárultak a szóban forgó magatartások összessége „cél általi korlátozásnak” minősítéséhez.

*ii) Az ügyfélmegbízásokra vonatkozó információcserékről*

242 Ami az ügyfélmegbízásokra, vagyis a „feltételes” megbízásokra (a megtámadott határozat (183)–(195) preambulumbekezdése), a „fixing” megbízásokra (a megtámadott határozat (206)–(213) preambulumbekezdése) és a „azonnali” megbízásokra (a megtámadott határozat (223)–(228) preambulumbekezdése) vonatkozó információcseréket illeti, a Bizottság a megtámadott határozat (171)–(173) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (394)–(404) preambulumbekezdésében azzal indokolta ezek „cél általi korlátozásnak” minősítését, hogy jellegükre, gyakoriságukra és bontási szintjükre tekintettel megszüntették az azonnali devizapiaccal kapcsolatos bizonytalanságokat, és növelték a vitatott fórumban részt vevő kereskedők kereskedési stratégiáival kapcsolatos átláthatóságot, mivel a piac irányára vonatkozó információk vagy azon szintek megosztása, amelyeken a piac ellenállást mutat, lehetővé teheti a kereskedő számára, hogy jobb pozíciót találjon annak érdekében, hogy abból hasznot húzzon, vagy elkerülje a veszteséget. Így ezek az információcserék többek között tájékoztatták a kereskedőket az ártendenciákról, csökkentve az azok rögzítésével járó kockázatokkal kapcsolatos

bizonytalanságot (például a várható veszteségek csökkenését eredményezve), miközben az ár az azonnali devizapiacon fennálló verseny egyik olyan paramétere, amelyet a részt vevő bankoknak önállóan kellett volna meghatározniuk.

243 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – amint az az ügy irataiból kitűnik – az ügyfélmegbízásokra vonatkozó információk olyan nem nyilvános információknak minősülnek, amelyeket kizárólag az ügyletben részt vevő felek, azaz a kereskedő és az ügyfél ismernek, és fontos információknak minősülnek abból a célból, hogy az ügyletet kötő kereskedő kialakíthassa saját véleményét az árfolyam-mozgásokról, vagy meghatározza kereskedelmi stratégiáját. Márpedig az ilyen információk cseréje csökkentheti az érintett piachoz kapcsolódó bizonytalanságokat azáltal, hogy lehetővé teszi az árjegyzők számára, hogy ne önállóan határozzák meg egyrészt az azon konkrét devizapárokra vonatkozó stratégiájukat, amelyekre vonatkozóan bizalmas és részletes információkkal rendelkeznek, másrészt pedig a piaci magatartásukat, lehetővé téve ezáltal számukra, hogy hasznot húzzanak vagy elkerüljék azokat a veszteségeket, amelyek a piaci fejleményekből adódhatnak.

244 Következésképpen a fent említett információcseréket a fenti 237. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében úgy kell tekinteni, mint amelyek a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutatnak ahhoz, hogy azokat „cél általi korlátozásnak” lehessen minősíteni.

245 E következtetést nem kérdőjelezheti meg a felperesek azon állítása, amely szerint ellentmondás áll fenn a megtámadott határozat (193) preambulumbekezdésében szereplő információcseréből levont következtetés, vagyis aközött, hogy a kicserélt információk lehetővé tették a részt vevő kereskedők számára, hogy (a nyereség elérése esélyeinek maximalizálása érdekében) várjanak a portfóliójukban a rövid pozíció lezárása előtt, valamint az említett határozat (21) preambulumbekezdésében szereplő azon megállapítás között, amely szerint az árjegyzőknek „készen kell állniuk arra, hogy kereskedjenek bármely olyan személlyel, akinek bármikor devizára van szüksége”. Mivel ugyanis a kereskedők célja nyereség elérése és veszteségük korlátozása, kevéssé lenne logikus, ha kizárólag azon az alapon a saját kereskedelmi érdekeikkel szemben járnának el, hogy főszabály szerint készen kell állniuk arra, hogy bármikor kereskedjenek. Ebből tehát nem lehet arra következtetni, hogy a kereskedők kizárólag az ügyfelek bejövő megbízásai alapján foglaltak el pozíciókat, annak érdekében, hogy el lehessen kerülni az ügyfélmegbízásokra vonatkozó információcserék „cél általi korlátozásnak” minősítését.

246 A fentiekből következik, hogy a Bizottság helyesen vélte úgy, hogy a vitatott fórumon az ügyfélmegbízásokra vonatkozó, fenti 242. pontban említett információcserék hozzájárultak a szóban forgó magatartások összessége „cél általi korlátozásnak” minősítéséhez.

*iii) A nyílt kockázati pozíciókra vonatkozó információcserékről*

247 Ami a nyílt kockázati pozíciókra vonatkozó információcseréket illeti, amelyeknek a Bizottság általi értelmezését a megtámadott határozat (234)–(238) preambulumbekezdése ismerteti, a Bizottság e határozat (394)–(404) preambulumbekezdésében azzal indokolta azok „cél általi korlátozásnak” minősítését, hogy ezen információk megosztása lehetővé tette a kereskedők számára, hogy nagyobb bizonyosságot szerezzenek a potenciális fedezeti magatartásukkal („*hedging conduct*”) kapcsolatos üzleti szándékokat illetően, és így bizonytalanságot szüntetett meg a konkrét átváltási árfolyamok esetleges alakulását illetően, ily módon előnyt biztosítva a részt vevő kereskedőknek a többi piaci szereplővel szemben, és segítette őket a kockázataik szakértői kezelésében, amiben versenyeznek.

248 E tekintetben a felperesek által a nyílt kockázati pozíciókra vonatkozó információcsere „cél általi korlátozásnak” való minősítésével szemben felhozott konkrét érvek hiányában a megtámadott határozathoz hasonlóan elegendő megállapítani, hogy ezen információk cseréjét – azáltal, hogy megjelölik a konkrét devizát és azt a stratégiát, amely abban áll, hogy tartózkodnak a pozíció lezárásától vagy várnak annak lezárása előtt – úgy kell tekinteni, mint amely alkalmas arra, hogy megszüntesse az azonnali devizapiac működésével együtt járó bizonytalanságokat.

249 Ebből következik, hogy az ilyen információcsere, amely főszabály szerint ellentétes az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében rejlő önállóság követelményével, a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutat ahhoz, hogy a fenti 237. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett „cél általi korlátozásnak” lehessen minősíteni.

250 A fentiekből következik, hogy a Bizottság helyesen vélte úgy, hogy a nyílt kockázati pozíciókra vonatkozó információcsere hozzájárult ahhoz, hogy a szóban forgó magatartások összességükben véve „cél általi korlátozásnak” minősüljenek.

*iv) A jelenlegi vagy jövőbeli kereskedési tevékenységekre vonatkozó információcserékről*

251 Ami a jelenlegi vagy a jövőbeli kereskedési tevékenységekre vonatkozó információcseréket illeti, amelyeknek a Bizottság általi értelmezését a megtámadott határozat (258)–(285) preambulumbekezdése ismerteti, a Bizottság e határozat (394)–(404) preambulumbekezdésében azzal az indokkal igazolta a „cél általi korlátozásnak” minősítést, hogy azok megszüntettek bizonyos, az azonnali devizapiachoz kapcsolódó bizonytalanságokat, és növelték e piac átláthatóságának szintjét azáltal, hogy a vitatott fórum résztvevőinek áttekintést nyújtottak versenytársaik jelenlegi magatartásairól, információs aszimmetriát teremtve a vitatott fórumban részt vevő kereskedők és a többi piaci szereplő között. Így az előbbiek megerősítést nyertek a saját kereskedési stratégiáik, különösen pedig az árakkal kapcsolatos stratégiáik kidolgozásához kapcsolódó kockázatok értékelését illetően.

252 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a kereskedők által folytatott ügyletek részleteire vonatkozó információk megosztása, valamint a szóban forgóhoz hasonló kereskedési módra vonatkozó tanácsadás vagy vélemény megosztása lehetővé teszi a vitatott fórumban részt vevő kereskedők számára egyrészt azt, hogy speciális ismereteket szerezzenek a piaci mozgás jobb előrejelzése érdekében, másrészt pedig azt, hogy ennek megfelelően kiigazítsák kereskedési stratégiáikat.

253 Márpedig az ilyen információcserék nyilvánvalóan ellentmondanak az önállóság követelményének, amelynek az érintett piacon az árjegyzők magatartását kell jellemeznie a hatékony verseny rendszerében. Ezek az információcserék ugyanis megszüntetik a bizonytalanságot az említett piacon fennálló verseny alapvető paramétereit, vagyis az árat és a kockázatok szakértői kezelését illetően. Ily módon ezek az információcserék növelhetik az azonnali devizapiac átláthatóságát a vitatott fórumban részt vevő kereskedők javára és a többi piaci szereplő kárára. Következésképpen a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutatnak ahhoz, hogy a fenti 237. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett „cél általi korlátozásnak” minősüljenek.

254 A fentiekből következik, hogy a megtámadott határozatban elemzett, az árfolyam-különbözetekre, az ügyfélmegbízásokra, a nyílt kockázati pozíciókra, valamint a jelenlegi vagy jövőbeli kereskedési tevékenységekre vonatkozó információcsere a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutat. Ennélfogva a Bizottság helyesen minősítette azokat „cél általi korlátozásnak”.

255 A felperesek állításával ellentétben az a körülmény, hogy a Credit Suisse kereskedője nem osztotta meg az ajánlataira vonatkozó információk nagy többségét, nem releváns az e banknak felrótt magatartás káros jellegét illetően. E tekintetben elegendő megállapítani, hogy valamely magatartás verseny tekintetében fennálló elegendő károssági fokának értékelése nem a versenytársakkal megosztott információk jogszabályban meghatározott mennyiségi küszöbértékén alapul.

256 E körülmények között a Bizottság által az azonnali devizapiac átlátható jellegével kapcsolatban elkövetett mérlegelési hiba ellenére el kell utasítani a felperesek azon érveit, amelyek a szóban forgó információcserék „cél általi korlátozásnak” minősítésének megcáfolására irányulnak.

257 A fentiek összességéből az következik, hogy az első kifogást el kell utasítani.

*3) A harmadik, arra alapított kifogásról, hogy a Bizottság hibákat követett el, amikor a szóban forgó információcseréknek az engedékenység elérése érdekében szolgáltatott bizonyítékokban és a vitarendezési beadványokban bemutatott jogi minősítésére támaszkodott*

258 A megtámadott határozatnak a (170)–(285) preambulumbekezdéssel összefüggésben értelmezett (394)–(404) preambulumbekezdésében a Bizottság a „cél általi” versenykorlátozás fennállása megállapításának alátámasztása érdekében a vitatott jogsértésben részt vevő más bankok által a rendelkezésére bocsátott, az érintett időszakból származó bizonyítékokra, vagyis a vitatott fórumon folytatott információcserék számos átiratára hivatkozott, azok terjedelmét illetően bizonyos alkalmakkor az e bankok által többek között az engedékenység iránti kérelmek keretében tett nyilatkozatokra támaszkodva.

259 A felperesek azt kifogásolják, hogy a Bizottság „kritikai szemlélet nélkül” támaszkodott az engedékenységi nyilatkozatokra és a vitarendezési beadványokra. Ami e nyilatkozatokat illeti, a felperesek csekély bizonyító erejükre, ideiglenes jellegükre és megalapozottságuk hiányára hivatkoznak, kiemelve, hogy a vitarendezési eljárásban részt vevő valamennyi fél kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, ahogy a Bizottság értelmezte az érintett piacot és a vitatott magatartás célját. A felperesek arra a következtetésre jutnak, hogy a Bizottság az engedékenységi nyilatkozatokra támaszkodott, amennyiben azok megerősítették a tényekre vonatkozó értelmezését.

260 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

261 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy bár a jelen érvelés keretében a felperesek az engedékenység iránti kérelmekből és a vitarendezési beadványokból származó szövegrészekre hivatkoznak, amint azt a tárgyaláson megerősítették, semmilyen konkrét kifogást nem terjesztenek elő azzal kapcsolatban, hogy a Bizottság a vitarendezési beadványokra támaszkodott.

262 Mindemellett, mivel a felek nem értenek egyet az engedékenységi nyilatkozatok bizonyító erejét és azok Bizottság általi figyelembevételét illetően, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog egyetlen rendelkezése vagy általános elve sem tiltja, hogy a Bizottság valamely vállalkozással szemben más, eljárás alá vont vállalkozások nyilatkozataira támaszkodjon. Ha ez nem így lenne, az EUMSZ 101. cikkbe és az EUMSZ 102. cikkbe ütköző magatartások bizonyításának a Bizottságra háruló terhe tarthatatlan és összeegyeztethetetlen lenne az EUM-Szerződés alapján ráruházott azon feladattal, hogy e rendelkezések megfelelő alkalmazását felügyelje (lásd: 2016. szeptember 8-i Goldfish és társai kontra Bizottság ítélet, T-54/14, EU:T:2012:455, 96. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

263 Meg kell állapítani különösen, hogy ha egy személy jogsértés elkövetését ismeri be, és így a kérdéses dokumentumokból közvetlenül kikövetkeztethető tényeken túli körülményeket vall be, ez – az ennek ellenkezőjére utaló különleges körülmények hiányában – eleve azt jelzi, hogy e személy elhatározta az igazság feltárását. Így főszabály szerint különösen megbízható bizonyítéknak kell tekinteni azon nyilatkozatokat, amelyek a nyilatkozattevő érdekei ellen irányulnak, kivéve ha azokat nem támasztják alá más bizonyítékok (lásd: 2016. szeptember 8-i Goldfish és társai kontra Bizottság ítélet, T-54/14, EU:T:2012:455, 98–100. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

264 Egyebekben, amikor a Bizottság versenyjogi jogsértés bizonyításának keretében okirati bizonyítékokra hivatkozik, az érintett vállalkozások feladata, hogy ne csak a Bizottság elméletének hihető alternatíváját mutassák be, hanem hivatkozzanak a megtámadott határozatban a jogsértés létezésének alátámasztására előterjesztett bizonyítékok elégtelen voltára is (lásd: 2015. június 16-i FSL és társai kontra Bizottság ítélet, T-655/11, EU:T:2015:383, 181. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

265 E tekintetben meg kell állapítani, hogy érvelésük keretében a felperesek egyrészt nem vitatják az engedékenység iránti kérelmek keretében tett nyilatkozatok hitelességét, másrészt pedig nem bizonyítják, hogy olyan különleges körülmények álltak fenn, amelyek arra utalhattak volna, hogy az engedékenységet kérelmezők nem határozták el, hogy a fenti 263. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében igazat mondanak.

266 Ami közelebbről az engedékenységi nyilatkozatok azon szövegrészeit illeti, amelyeket a Bizottság nem vett figyelembe, holott azok ellentétesek a tényállás Bizottság általi értelmezésével, a felperesek a vitatott jogsértésben részt vevő két másik bank által benyújtott dokumentumokra hivatkoznak. Az idézeteikből az következik, hogy e bankok lényegében vagy az azonnali devizapiac működésére gyakorolt azon állítólagos hatásokra kívánták figyelmeztetni a Bizottságot, amelyeket a vitatott fórumon folytatott információcserék „cél általi korlátozásnak” minősítése eredményez, vagy pedig ezen információcsere „jogszerű”, sőt „versenytámogató” jellegére hivatkoztak.

267 Márpedig meg kell állapítani, hogy a fent hivatkozott állítások, amelyekre a felperesek hivatkoznak, lényegében arra irányulnak, hogy a szóban forgó információcseréket azok állítólagosan „jogszerű” vagy akár „versenyt támogató” jellegével „igazolják”, anélkül azonban, hogy olyan bizonyítékokkal szolgálnának, amelyek alapján kétségbe lehetne vonni az érintett piacon fennálló verseny befolyásolására való belső alkalmasságukat, amelyeket a Bizottság állítólag nem vett figyelembe.

268 Éppen ellenkezőleg, az engedékenységi nyilatkozatoknak a fenti 261. pontban említett szövegrészeiből, valamint a megtámadott határozatban hivatkozott egyéb szakaszokból – amelyek tárgyi pontosságát a felperesek nem vitatják – az következik, hogy az engedékenységet kérelmezők elismerték, hogy a vitatott fórumon folytatott információcsere fokozhatta az átláthatóságot az érintett piacon, és ennélfogva előnyt biztosított e fórum résztvevőinek a többi piaci szereplő hátrányára.

269 E körülmények között meg kell állapítani, hogy azok az engedékenységi nyilatkozatok, amelyek – amint az a megtámadott határozatból kitűnik – megerősítették a más bankok által a Bizottság rendelkezésére bocsátott, az érintett időszakból származó bizonyítékokat, a fenti 263. pontban

hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében különösen megbízható bizonyítékoknak minősülnek, amelyeket a Bizottság érvényesen vehetett figyelembe olyan ténybeli háttérként, amely lehetővé tette számára a vitatott levélváltások céljának vizsgálatát.

270 Ezenkívül, amint az a megtámadott határozatból kitűnik, a Bizottság a szóban forgó engedékenységi nyilatkozatokat a rendelkezésére álló okirati bizonyítékokon alapuló saját értékelései megerősítése érdekében alkalmazta. Ennélfogva nem fogadható el a felperesek azon állítása, hogy a Bizottság nem végezte el a tények saját értékelését.

271 E megállapítást nem kérdőjelezheti meg a felperesek által előadott egyik érv sem.

272 Először is, a felperesek beadványaiban szereplő ellentmondásos állítások bizonyítják érvelésük megalapozatlan jellegét. A felperesek ugyanis mindenekelőtt azt állítják, hogy az engedékenységi nyilatkozatok keretében tett nyilatkozatok jelentős bizonyító erővel rendelkeznek, ezt követően pedig azt, hogy az engedékenység elérése érdekében szolgáltatott bizonyítékok csekély bizonyító erővel rendelkeznek. Amikor a tárgyaláson ezen ellentmondásos állításokról kérdezték őket, jelezték, hogy ez a megközelítésbeli különbség abból ered, hogy az első állítás arra az elvre vonatkozik, amely szerint az engedékenység iránti kérelmek keretében tett nyilatkozatoknak jelentős bizonyító ereje van, míg a második a jelen ügyben érintett nyilatkozatok csekély bizonyító erejére vonatkozik. Mindazonáltal a felperesek érvelésének ezen értelmezése ellentmond a Törvényszékhez benyújtott beadványaik szövegének, amelyek mindkét esetben az ilyen dokumentumok jelentős bizonyító erejét hangsúlyozó ítélkezési gyakorlatra hivatkoznak.

273 Ami ugyanis az engedékenységi nyilatkozatoknak a 2011. július 13-i Kone és társai kontra Bizottság ítéletből (T-151/07, EU:T:2011:365) eredő, állítólagosan csekély bizonyító erejét illeti, meg kell állapítani, hogy a felperesek ezen érve az említett ítélet téves értelmezéséből ered. Ellentétben ugyanis azzal, amit a felperesek állítanak, a Törvényszék ebben az ítéletben az engedékenységi nyilatkozatok „jelentős hozzáadott értékéről” határozott azon bizonyítékokhoz képest, amelyek már a Bizottság rendelkezésére álltak a bírságnak az engedékenységi közlemény alapján történő csökkentése érdekében, nem pedig általánosságban az engedékenységi nyilatkozatok gyenge bizonyító erejéről.

274 Végül másodszor, noha a felperesek azt állítják, hogy az a tény, hogy a Bizottság az engedékenységet kérő bankok nyilatkozataira támaszkodik, aggasztónak bizonyul az azonnali devizapiacon engedélyezett információcsere terjedelmének meghatározásához szükséges értékelés összetettsége miatt, meg kell állapítani, hogy e tekintetben semmilyen konkrét jogi kifogást nem terjesztenek elő.

275 Ennélfogva a harmadik kifogást el kell utasítani.

*4) A negyedik, arra alapított kifogásról, hogy a Bizottság a rá háruló bizonyítási teher enyhítése érdekében nem támaszkodhatott a más piaci környezetben vagy más pénzügyi ügyekben folytatott információcsere terén szerzett tapasztalatára*

276 Először is, a felperesek azt kifogásolják, hogy a Bizottság enyhítette az annak bizonyítására vonatkozó bizonyítási terhet, hogy a szóban forgó információcserék „cél általi” versenykorlátozást valósítottak meg, a más piaci környezetben vagy más pénzügyi ügyekben folytatott információcsere terén szerzett állítólagos tapasztalatára támaszkodva.

277 Másodszor, a felperesek előadják, hogy a Bizottság rájuk hárította a bizonyítási terhet annak bizonyítása érdekében, hogy az állítólagos jogellenes információcserékre szükség volt, ahelyett hogy megvizsgálta volna, hogy az azonnali devizapiacon ezek az információcserék ténylegesen jogellenesek voltak-e, és a legsúlyosabb versenykorlátozások közé tartoztak-e.

278 Harmadszor, a felperesek azt állítják, hogy a „cél általi korlátozásnak” minősítés csak akkor fogadható el, ha a megszerzett tapasztalat és a közgazdasági elmélet egyértelműen arra utal, hogy valamely magatartás jellegénél fogva a legkárosabb versenyellenes magatartások közé tartozik. Márpedig az az általános gazdasági elv, amely szerint a nem nyilvános és részletes információk cseréje a legtöbb piacon várhatóan önmagában és jelentősen károsítja a versenyt, nem alkalmazható az azonnali devizapiacra.

279 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

280 Először is, ami a felpereseknek a bizonyítási teher azáltal történő állítólagos könnyítésére vonatkozó állítását illeti, hogy a Bizottság annak érdekében, hogy a szóban forgó információcseréket „cél általi korlátozásnak” minősítse, a más összefüggésekben folytatott információcserék terén szerzett állítólagos tapasztalatára támaszkodott, elegendő emlékeztetni arra, hogy – amint az a fenti 235–254. pontban kifejtett megfontolásokból kitűnik – a Bizottság helyesen állapította meg, hogy ezek az információcserék a részt vevő kereskedők körében információs aszimmetriát eredményezhettek a többi piaci szereplő hátrányára, és így elegendő károssági fokot mutattak a verseny tekintetében, anélkül hogy e következtetést a Bizottság a más piacokon szerzett tapasztalataira alapította volna.

281 Másodszor, e körülmények között a felperesek azt sem róhatják fel a Bizottságnak, hogy állítólagosan áthárult a bizonyítási teher annak bizonyítása tekintetében, hogy az információcserék szükségesek voltak, és azt sem állíthatják, hogy a Bizottság az említett információcserék céljára alapította volna következtetését azok „részletesebb vagy tájékoztató” jellegére tekintettel. A megtámadott határozatból ugyanis egyértelműen kitűnik, hogy a Bizottság az információcserét annak kereskedelmi szempontból érzékeny jellege miatt minősítette „cél általi korlátozásnak”, amely enyhítette, sőt megszüntette a piaci bizonytalanságot, következésképpen hatással volt az érintett piacon tevékenykedő kereskedők döntéshozatali önállóságára, és így a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutatott.

282 Harmadszor, meg kell állapítani egyrészt, hogy a fenti 278. pontban összefoglalt gazdasági szakirodalom, amelyre a felperesek az érvelésük alátámasztása érdekében hivatkoznak, e célból egyáltalán nem utal az azonnali devizapiac feltételezésére.

283 Másrészt, a Bíróság nemrégiben kimondta, hogy az a tény, hogy a Bizottság a múltban nem vélte úgy, hogy a vitatott megállapodáshoz hasonló megállapodás a céljánál fogva versenykorlátozó jellegű, nem akadályozza meg abban, hogy ezt a jövőben megtegye (2021. március 25-i Lundbeck kontra Bizottság ítélet, C-591/16 P, EU:C:2021:243, 130. pont).

284 Ennélfogva a felperesek nem hivatkozhatnak eredményesen a gazdasági konszenzus hiányára annak vitatása érdekében, hogy a szóban forgó információcserék „cél általi korlátozásnak” minősülnek. Az erre vonatkozóan előterjesztett érveiket tehát el kell utasítani.

285 Következésképpen a negyedik kifogást el kell utasítani.

*5) A második jogalap első részére vonatkozó kérelmek*

286 A második jogalap első része keretében előterjesztett kifogások vizsgálatából az következik, hogy a Bizottság által az azonnali devizapiac átlátható jellegét illetően elkövetett hiba ellenére (lásd a fenti 217. pontot) el kell utasítani a felperesek azon érveit, amelyek a szóban forgó információcserék „cél általi korlátozásnak” minősítésének megcáfolására irányulnak, ennélfogva az említett információcserék versenyt támogató hatásaira alapított érvek alábbi vizsgálatának függvényében el kell utasítani a második jogalap első részét.

***c) A második jogalap második, a Bizottság által a szóban forgó információcsere jogszerű vagy versenyt támogató jellegének elemzése keretében elkövetett hibákra alapított részéről***

287 A megtámadott határozat (464)–(479) preambulumbekezdésében a Bizottság először is megjegyezte, hogy valamely magatartás versenyt támogató esetleges hatásait figyelembe lehet venni az EUMSZ 101. cikk (3) bekezdésének értékelése keretében, de a Credit Suisse nem hivatkozott az említett cikk jelen ügyben való alkalmazhatóságára. Mindenesetre a szóban forgó információcserék járulékos korlátozásoknak minősítését illetően a Credit Suisse nem bizonyította, hogy az azonnali devizapiac azok nélkül nem működhetett, és nem bizonyította ezen információcserék versenyt támogató bármilyen hatását sem. Ezt követően a Bizottság kimerítő jelleggel megvizsgálta a Credit Suisse szóban forgó információcsere versenyt támogató hatásaira vonatkozó állításait.

288 E tekintetben a Bizottság emlékeztetett arra, hogy az a tény, hogy a magatartás jogszerű célt követ, nem zárja ki, hogy e magatartást versenykorlátozó célúnak lehessen tekinteni. Ha ugyanis az információcsere alkalmas lenne arra, hogy az árfolyam-különbözeteket szorosabbá tegye és javítsa az árakat, alapvető különbség állna fenn a jelen ügyben szereplőhöz hasonló fórumon a kereskedők szűk körén belüli ilyen információcsere és az összes piaci szereplő számára hozzáférhető információ között. Márpedig az információcserék felperesek által hivatkozott, versenyt támogató hatásai nem alkalmazandók a zárt körben történő információcserére, mivel a szóban forgó információk megosztása információs aszimmetriát hozott létre azáltal, hogy kizárólag a vitatott fórum résztvevőinek biztosított versenyelőnyt. Ilyen körülmények között a kereskedők dönthetnek úgy, hogy nem csökkentik az árakat, hanem növelik nyereségüket, mivel az általuk kapott jutalékok az általuk generált nyereséghez kapcsolódnak.

289 Először is, a felperesek vitatják ezt az értékelést arra hivatkozva, hogy a Bizottság téves jogi hátteret alkalmazott, mivel az információcsere jogszerű jellegére és versenyt támogató hatásaira vonatkozó érveiket kizárólag a teljesség kedvéért vizsgálta meg. Ily módon eljárva a Bizottság úgy ítélte meg, hogy azok versenyt támogató jellege nem alapvető fontosságú a szóban forgó információcserék jogi elemzése szempontjából. Márpedig a felperesek álláspontja szerint, ha az összehangolt magatartás jogszerű vagy versenyt támogató célra irányul, az nem minősíthető cél általi jogsértésnek.

290 Másodszor, azt kifogásolják, hogy a Bizottság a vitatott fórumra vonatkozó információcsere jogszerű és versenyt támogató jellegére tekintettel tévesen értékelte az érveiket és bizonyítékaikat.

291 Egyrészt ugyanis az információk cseréjére tájékoztató jelleggel került sor annak érdekében, hogy azokat továbbítsák az ügyfeleknek, és lehetővé tegyék a kereskedők számára, hogy gyorsan felmérjék a készlethez kapcsolódó kockázatot, és így csökkentsék az ügyfeleknek kínált árfolyam-különbözeteket.

292 Másrészt, a Bizottság megsértette a bizonyítási teherre vonatkozó szabályokat, mivel amennyiben valamely magatartás atipikus elemeket tartalmaz, a felperes számára könnyebb megcáfolni a Bizottság állításait egy másik lehetséges magyarázattal. Általánosabban a felperesek előadják, hogy a szóban forgó magatartásokat nem mentesítik versenyt támogató hatásaik vagy „jogszerű” jellegük, hanem azok egyetlen célja jogszerű és versenyt támogató.

293 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

294 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy a Törvényszék előtti tárgyaláson megkérdezték a feleket arról, hogy milyen következtetéseket kell levonni a 2023. december 21-i European Superleague Company ítéletből (C-333/21, EU:C:2023:1011) a felperesek által hivatkozott, versenyt támogató hatások jelen ügyben való figyelembevételét illetően. E tekintetben a felek lényegében azt állították, hogy a versenyt támogató hatásokat figyelembe kell venni az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett információcsere minősítése során. Közelebbről, a felperesek úgy vélték, hogy ez az ítélet megerősíti azon álláspontjukat, amely szerint a szóban forgó információcserék versenyt támogató hatásait azon gazdasági és jogi háttér elemeiként kell figyelembe venni, amelybe ezen információcserék illeszkednek. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy ugyanezen ítélet megerősíti a megtámadott határozatban elvégzett elemzést.

295 Szintén elöljáróban, a Törvényszékhez benyújtott beadványaikban előadott állítólagos „jogszerű” hatásokra vonatkozó egyes érvekkel kapcsolatban a tárgyaláson feltett kérdésre válaszolva a felperesek megerősítették, hogy e hatásokat úgy kell értelmezni, hogy azok ugyanazon gazdasági és jogi háttér részét képezik, és mint ilyenek, relevánsak az információcsere „cél általi korlátozásnak” minősítésének megkérdőjelezése szempontjából.

296 Miután ezt rögzítettük, emlékeztetni kell arra, hogy annak meghatározásához, hogy adott esetben egy megállapodás, vállalkozások társulása által hozott döntés vagy összehangolt magatartás a jellegénél fogva elegendő károssági fokot mutat-e a verseny tekintetében annak megállapíthatóságához, hogy annak célja a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, először is meg kell vizsgálni a szóban forgó megállapodás, döntés vagy magatartás lényegét, másodszor az azt körülvevő gazdasági és jogi környezetet, és harmadszor az általa elérni kívánt célokat (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 165. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

297 E tekintetben emlékeztetni kell arra is, hogy mindenekelőtt a szóban forgó magatartás gazdasági és jogi környezetét illetően figyelembe kell venni az érintett termékek vagy szolgáltatások jellegét és a szóban forgó ágazatok vagy piacok szerkezetét és működését meghatározó tényleges feltételeket. Ezzel szemben semmiképpen sem szükséges vizsgálni, még kevésbé bizonyítani e magatartásnak a versenyre gyakorolt tényleges vagy potenciális, negatív vagy pozitív hatásait (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 166. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

298 Továbbá a szóban forgó magatartás céljait illetően meg kell határozni azokat az objektív célokat, amelyeket e magatartás a verseny tekintetében el kíván érni. Ezzel szemben az a tény, hogy az érintett vállalkozások a verseny megakadályozására, korlátozására vagy torzítására irányuló szubjektív szándék nélkül jártak el, valamint az a tény, hogy bizonyos jogszerű célokat követtek, nem irányadó az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének alkalmazása szempontjából (lásd: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 167. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

299 Végül a fenti 296–298. pontban említett valamennyi tényező figyelembevételének mindenképpen fel kell tárnia azokat a pontos okokat, amelyek miatt a szóban forgó magatartás a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutat ahhoz, hogy a verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célzó magatartás megállapítását megalapozza (lásd: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 168. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

300 Rá kell mutatni, hogy az első jogalap és a második jogalap első része vizsgálatából az következik, hogy a Bizottság elemezte a szóban forgó információcserék tartalmát, azt a gazdasági és jogi hátteret, amelybe azok illeszkednek, valamint az általuk elérni kívánt célokat, és kifejtette, hogy ezen elemek összességének figyelembevétele alapján miért jutott arra a következtetésre, hogy ezen információcserék versenyellenes célúak, a fenti 296–299. pontban felidézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően.

301 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy – amint az a fenti 297. és 298. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik – a felek állításával ellentétben egyrészt magukat a versenyt támogató hatásokat nem kell figyelembe venni annak értékelése céljából, hogy a szóban forgó információcseréket az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett „cél általi” versenykorlátozásnak kell-e minősíteni, ideértve az ilyen minősítéshez megkövetelt károssági fok fennállásának esetleges vizsgálatát is. Másrészt, az állítólagos jogszerű célok figyelembevétele nem meghatározó az említett értékelés során.

302 Ennélfogva a felperesek nem kifogásolhatják érvényesen, hogy a Bizottság a „jogi háttér hibás alkalmazására” alapított téves jogalkalmazást követett el.

303 Mindenesetre meg kell állapítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (465)–(479) preambulumbekezdésében megvizsgálta a Credit Suisse-nek az információcsere jogszerű vagy versenyt támogató jellegére alapított érveit. Meg kell vizsgálni, hogy a felperesek érvei alkalmasak-e ezen értékelés megalapozottságának megkérdőjelezésére.

304 Először is, ami azt a közgazdasági elméletet illeti, amelyre a felperesek beadványaikban hivatkoznak, és amely annak kijelentésére szorítkozik, hogy valamely vállalkozás hatékonyságának növekedése „képes” lényegében kedvező továbbgyűrűző hatásokat gyakorolni, meg kell állapítani, hogy az e közgazdasági elméletből eredő következtetés és a szóban forgó információcserék közötti kapcsolat nem tekinthető jogilag megkövetelt módon bizonyítottnak. Ezenkívül a felperesek állítása a kereskedelmi logika és az árjegyzők gazdasági racionalitása szempontjából kontraintuitívnek bizonyul, mivel amennyiben az árjegyzőként eljáró versenytársak szűk köre a többi piaci szereplőhöz képest további információkkal rendelkezik, a nyereségük ezen információkra tekintettel történő maximalizálásának logikája inkább az ügyfeleiknek tett árajánlatok összehangolásához vezet, nem pedig ahhoz, hogy alacsonyabb különbözeteket kínáljanak.

305 A felperesek állításával ellentétben az ügy iratainak egyetlen eleme sem teszi lehetővé annak bizonyítását, hogy a szóban forgó kereskedők a kicserélt információkra tekintettel alacsonyabb különbözeteket szándékoztak ajánlani ügyfeleiknek. E tekintetben egyrészt, a felperesek az A.12. mellékletben szereplő 2011. június 24-i információcserére hivatkoznak. Tekintettel a Credit Suisse szóban forgó jogsértésben való részvételét megelőző időpontra, azt mint irrelevánst el kell utasítani.

306 Másrészt, az A.12. mellékletben szereplő másik példát illetően meg kell állapítani, hogy az 2012. június 19-én történt, amely a releváns időszakba tartozik. Először is bizonyítja, hogy 10 óra 40 perc 33 másodperc és 10 óra 41 perc 38 másodperc között információcserére került sor, amelynek során a Credit Suisse kereskedője tájékozódott az RBS vitatott fórumban részt vevő egyik kereskedőjénél az EUR/GBP pár esetén 50 millió euró összeg vonatkozásában az árfolyam-különbözet szintjéről („*whats spread 50 x these days*”). A kérdésre adott válaszában az RBS kereskedője megjelölte az alkalmazandó árfolyam-különbözetet („*3*”). A Credit Suisse kereskedője köszönetet mondott neki a tájékoztatásért („*yeh thats what I thought*”; „*ta mate*”).

307 Másodszor, az A.12. mellékletben szereplő másik levélváltásból, amelyre 2012. június 19-én egy másik fórumon 7 óra 30 perc 20 másodperc és 7 óra 30 perc 47 másodperc között került sor, kitűnik, hogy két személy információt cserélt az EUR/GBP devizapárra alkalmazandó árfolyam-különbözetről („*50 eurgbp*”; „*sure*”, „*42 46*”, „*off*”, „*ref*”). E tekintetben a felperesek úgy vélik, hogy a Credit Suisse kereskedője és az RBS kereskedője közötti, a fenti 306. pontban hivatkozott információcsere valószínűleg arra késztette a Credit Suisse kereskedőjét, hogy szorosabb árfolyam-különbözetet kínáljon a Credit Suisse egyik ügyfelének. Mindazonáltal, amint az az ügy irataiból kitűnik, a Credit Suisse kereskedője és az RBS kereskedője közötti információcserére a másik fórumon folytatott információcserét követően került sor. Ráadásul az ügy iratainak egyetlen eleme sem teszi lehetővé a felperesek azon állításának alátámasztását, amely szerint ez az információcsere összefügg a Credit Suisse kereskedője és az RBS kereskedője közötti információcserével.

308 Mindazonáltal, még ha feltételezzük is, hogy az A.12. mellékletben szereplő információcserék e két példája a különbözeteknek a szóban forgó kereskedők által tervezett esetleges csökkentésére vonatkozik, ebből nem lehet a jogilag megkövetelt módon arra következtetni, hogy a szóban forgó kereskedők közötti árfolyam-különbözetekre vonatkozó információcsere rendszerszerűen az ügyfelek javát szolgálta volna, ami lehetővé tette volna az érintett magatartásra jellemző, releváns és kellően jelentős jogszerű hatások megállapítását.

309 Épp ellenkezőleg, a felperesek maguk is elismerik a keresetlevélben, hogy a fórumokon folyó (a potenciális ügyletek összefüggésén kívüli) információcsere lehetővé teszi a kereskedők számára, hogy rövid határidőn belül kezeljék az ügyletek kockázatát, és pontosabb árakat állapítsanak meg, következésképpen pedig azt, hogy csökkentsék az árjegyzői szerepükhöz kapcsolódó kockázatot.

310 Márpedig, bár az információcsere ténylegesen hatékonyságjavulást eredményezhet, és hatékonyabbá teheti a bankokat, lehetővé téve számukra többek között azt, hogy összehasonlítsák gyakorlataikat, és javítsák piaci pozícióikat, magától értetődő, hogy az ilyen kezdeményezések nem igazolják olyan versenyellenes magatartások alkalmazását, mint a versenyjog szempontjából bizalmas és stratégiai információcsere, mint például a jelen ügyben az árfolyam-különbözetekre, az ügyfélmegbízásokra, a kockázati pozíciókra és a jelenlegi vagy tervezett kereskedési tevékenységekre, valamint a versengő kereskedők pozícióira vonatkozó információk cseréje, amelyek hasznos információt jelentenek az árrögzítéshez és a kockázatok szakértői kezeléshez, vagyis azon paraméterek cseréje, amelyek alapján az azonnali devizapiacon verseny alakul ki.

311 Általánosabban, még ha feltételezzük is, hogy a szóban forgó információcserék a nekik ajánlott árakat illetően az ügyfelek javát szolgálhatták, az ilyen előny önmagában nem alkalmas arra, hogy megkérdőjelezze ezen információcserék verseny tekintetében fennálló kellően káros jellegét. Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy az EUMSZ 101. cikk a Szerződésben foglalt többi versenyjogi szabályhoz hasonlóan nem csupán a versenytársak vagy a fogyasztók közvetlen érdekeinek, hanem a piac szerkezetének, ezáltal pedig magának a versenynek a védelmére is

irányul (2015. március 19-i Dole Food és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ítélet, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 125. pont). Márpedig a felperesek egyáltalán nem támasztják alá azon állításukat, amely szerint az információcserék általában véve a piac javát szolgálták.

312 A felperesek állításával ellentétben a rájuk annak érdekében háruló bizonyítási teher, hogy észszerű kétséget ébresszenek a szóban forgó információcserék kellően káros jellege tekintetében, nem enyhíthető sem ezen információcserék állítólagos „atipikus” elemeire, sem pedig azon bizonyítékok bizonyító erejére tekintettel, amelyekre a Bizottság a megtámadott határozatban támaszkodott, mivel e bizonyító erőt és e bizonyítékok elégséges jellegét a felperesek végeredményben nem kérdőjelezték meg.

313 Másodszor, meg kell állapítani, hogy a fenti 290–292. pontban ismertetett érvelésük alátámasztása érdekében a felperesek a keresetlevél A.5. és A.11. mellékletében benyújtott szakértői véleményekre (a továbbiakban: 1. szakértői vélemény, illetve 2. szakértői vélemény) hivatkoznak.

314 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint többek között az egyik fél kérésére a szakértőként eljáró harmadik fél által a fél állításainak alátámasztása érdekében benyújtott vélemények bizonyító erejét több szempontból is értékelni kell. Egyrészt, a szerzőjüknek gondoskodnia kell arról, hogy ismertesse a képesítéseit és tapasztalatait, és ki kell fejtenie, hogy azok milyen alapon relevánsak a vizsgált kérdéssel kapcsolatos véleményadása szempontjából. Másrészt, e vélemény tartalmának ki kell terjednie azokra az okokra, amelyek miatt azt figyelembe kell venni, legyen szó akár az alkalmazott módszer megbízhatóságáról, akár az e kérdésre adott válasz jelen ügy szempontjából fennálló relevanciájáról (2022. szeptember 14-i Google és Alphabet kontra Bizottság [Google Android] ítélet, T-604/18, fellebbezés alatt, EU:T:2022:541, 96. pont).

315 Márpedig az alábbiakban kifejtett okokból a szakértői vélemények tartalma nem felelhet meg a fenti 314. pontban említett második követelménynek, és ennélfogva nem támaszthatja alá a felperesek érveit.

316 Először is, a többek között az 1. szakértői jelentésben szereplő következtetések, amelyek szerint a kereskedők közötti információcserék közvetlenül az ügyfelek javát szolgálják, olyan tudományos cikkeken alapulnak, amelyek nem alkalmasak arra, hogy megerősítsék azok hitelességét. A cikkek azon szövegrészei ugyanis, amelyeket a felperesek a Bizottság előtti közigazgatási eljárás során a Bizottság felvilágosításkérésére válaszul és a Törvényszék előtt is benyújtottak, egyáltalán nem érintik a jelen ügyben szereplőkhöz hasonló kereskedelmi szempontból érzékeny információk cseréjének a szorosabb árfolyam-különbözetekre, és még kevésbé az ügyfeleknek kínált árak csökkentésére gyakorolt állítólagos kedvező hatására vonatkozó feltevést. Ugyanez a következtetés vonható le a felperesek által az 1. szakértői jelentés alátámasztása érdekében hivatkozott publikációt illetően is, amely, miközben megállapítja a kapcsolatot a szorosabb árfolyam-különbözetek és a kereskedő azon lehetősége között, hogy alacsony költségen zárja le pozícióját, egyáltalán nem vonja le azt a következtetést, hogy kapcsolat áll fenn az érzékeny kereskedelmi információk cseréje és az ügyfeleknek kínált alacsonyabb árak között, amely árak logikusan az egyedüliek, amelyek az ügyfelek javát szolgálhatják.

317 Másodszor, az 1. és 2. szakértői véleményben bemutatott elemzés nem a jelen ügyben szereplő esetre vonatkozik, vagyis a kereskedők zárt körében történő információcserére, hanem inkább az azonnali devizapiacon tevékenykedő kereskedők közötti információcserére vonatkozó általános állításokra összpontosít, illetve nem a jelen ügyben kicserélt bizalmas és stratégiai információkra vonatkozik, hanem általános információkra utal (a „piac iránya”, a „marzsok”, „az összesített és

anonimizált ügyfélmegbízásokra vonatkozó pozíciók”). Közelebbről, a szakértői vélemények a vitatott fórumon információt cserélő kereskedőkre többek között annak érdekében hivatkoznak, hogy kizárják a versenyellenes feltevést az utóbbiak alacsony piaci részesedései miatt, nem pedig azért, hogy megerősítsék a kereskedelmi szempontból érzékeny információk cseréjének hatásait, jellegét vagy jogos célját a kereskedők szűk körén belül.

318 A felperesek állításával ellentétben a viszonylag homályos és alá nem támasztott 2. szakértői vélemény egyetlen olyan gazdasági modellre sem támaszkodik, amely lehetővé tenné a vitatott fórumon abban az esetben tanúsított magatartás jogszerű jellegének megállapítását, amikor az információkat zárt csoportban cserélték ki. Még inkább ez a helyzet az 1. szakértői vélemény esetében, amely nem támaszkodik semmilyen más „tudományos eszközre”, amely alátámaszthatná az ügyfelekre vagy általában a piacra vonatkozó információcsere állítólagos jogszerű jellegére vonatkozó állításokat.

319 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a felperesek nem bizonyították, hogy a vitatott fórumon folytatott információcsere jogszerű vagy versenyt támogató jellegű volt, ami megkérdőjelezhette volna a verseny tekintetében fennálló elegendő károssági fokát, és ennélfogva a „cél általi korlátozásnak” minősítését. A Bizottság tehát nem követett el mérlegelési hibát, amikor elutasította a közigazgatási eljárás során e tekintetben elé terjesztett érvelést.

320 A fentiekből az következik, hogy a második jogalap második részét el kell utasítani.

321 Ezenkívül, amennyiben a felperesek a jelen jogalap címében az online információcsere „cél általi korlátozásnak” minősítését illetően az indokolás elégtelenségére hivatkoznak, és még ha feltételezzük is, hogy az ilyen alá nem támasztott hivatkozás az eljárási szabályzat 76. cikkének d) pontja értelmében vett elfogadható érvnek minősülhet, meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem sértette meg az EUMSZ 296. cikk második bekezdése szerinti indokolási kötelezettséget. A jelen jogalap vizsgálata során ugyanis megállapítható, hogy a megtámadott határozatban szereplő magyarázatok lehetővé tették a felperesek számára, hogy megértsék a Bizottság e minősítéssel kapcsolatos érvelését, a Törvényszék számára pedig azt, hogy gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét, ami megfelel az említett rendelkezés követelményeinek (lásd e tekintetben: 2023. november 23-i Ryanair kontra Bizottság ítélet, C-210/21 P, EU:C:2023:908, 105. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

322 Következésképpen a második jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

### *3. A harmadik, az EUMSZ 101. cikk megsértésére és a megtámadott határozatban megállapított egységes és folyamatos jogsértésnek minősítéssel kapcsolatos indokolás elégtelenségére alapított jogalapról*

323 Harmadik jogalapjukkal a felperesek a megtámadott határozatban elfogadott egységes és folyamatos jogsértésnek minősítést vitatják. E harmadik jogalap két részre tagolódik. Az első rész az arra vonatkozó bizonyítékok és indokolás elégtelenségén alapul, hogy létezik egy olyan közös célkitűzésre irányuló átfogó terv, amelyhez a Credit Suisse hozzá kívánt járulni, és amelyről tudomása volt, vagy amelyet előre kellett volna látnia. A második rész azon alapul, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a mögöttes megállapodást olyan egységes és folyamatos jogsértés elemének minősítette, amely különböző mértékű részvétel tárgyát képezheti.

324 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének megsértése nemcsak elszigetelt cselekmény eredménye lehet, hanem cselekmények sorozata vagy akár folyamatos magatartás eredménye is, miközben e cselekménysorozat vagy e folyamatos magatartás egy vagy több eleme önmagában, külön-külön is e rendelkezés megsértésének minősülhet. Így, amennyiben a különböző magatartások azonos, a belső piacon fennálló versenyt torzító céljuk alapján „átfogó terv” keretébe illeszkednek, a Bizottság az e magatartások miatti felelősséget jogszerűen tudhatja be az összességében figyelembe vett jogsértésben való részvétel alapján (lásd ebben az értelemben: 2022. június 16-i Sony Corporation és Sony Electronics kontra Bizottság ítélet, C-697/19 P, EU:C:2022:478, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

325 Így az a vállalkozás, amely ilyen egységes és folyamatos jogsértésben a saját magatartása révén vett részt, amely magatartás az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett versenyellenes célú „megállapodás” vagy „összehangolt magatartás” fogalmába tartozik, és amely a jogsértés egészének megvalósításához való hozzájárulásra irányult, az e jogsértésben való részvételének teljes időszakát illetően felelősségre vonható azon magatartásokért is, amelyeket az említett jogsértés keretében más vállalkozások tanúsítottak. Ez a helyzet áll fenn akkor, ha bizonyított az, hogy az említett vállalkozás saját magatartásával hozzá kívánt járulni a valamennyi résztvevő által követett közös célokhoz, és tudomása volt a más vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított jogsértő magatartásokról, illetve e magatartásokat észszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni (lásd ebben az értelemben: 2015. június 24-i Fresh Del Monte Produce kontra Bizottság és Bizottság kontra Fresh Del Monte Produce ítélet, C-293/13 P és C-294/13 P, EU:C:2015:416, 157. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

326 Amennyiben viszont a vállalkozás közvetlenül részt vett egy vagy több, egységes és folyamatos jogsértést képező versenyellenes magatartásban, ám nem bizonyított, hogy saját magatartásával hozzá kívánt volna járulni a kartell többi résztvevője által követett közös célokhoz, és hogy tudomása lett volna az e résztvevők által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított többi jogsértő magatartásról, illetve hogy e magatartásokat észszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni, a Bizottság csak arra jogosult, hogy az olyan magatartásokért fennálló felelősségét tudja be e vállalkozásnak, amelyekben közvetlenül részt vett, valamint az olyan, a többi résztvevő által az övével azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított magatartásokért, amelyekkel kapcsolatban bizonyított, hogy azokról tudomása volt, vagy azokat észszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni (lásd: 2015. június 24-i Fresh Del Monte Produce kontra Bizottság és Bizottság kontra Fresh Del Monte Produce ítélet, C-293/13 P és C-294/13 P, EU:C:2015:416, 159. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

327 Mindazonáltal ez a tény nem vezethet ahhoz, hogy a Bizottság felmentse e vállalkozást az azon magatartásokért fennálló felelőssége alól, amelyekről nyilvánvaló, hogy részt vett bennük, vagy amelyekről egyértelmű, hogy felelősségre vonható értük. Az a tény ugyanis, hogy valamely vállalkozás nem vett részt a kartellt képező összes elemben, vagy hogy kisebb szerepet játszott azon aspektusaiban, amelyekben részt vett, irreleváns valamely jogsértés létezésének megállapítására nézve, tekintettel arra, hogy ezeket a megfontolásokat csak a jogsértés súlyának értékelésekor és adott esetben a bírság megállapításakor kell figyelembe venni (2012. december 6-i Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ítélet, C-441/11 P, EU:C:2012:778, 45. pont).

328 Ezenkívül, amennyiben az egységes és folyamatos jogsértésnek minősítés eredményeként egy vállalkozásnak betudják a részvételt a versenyjog megsértésében, emlékeztetni kell arra, hogy a versenyjog területén a jogsértés megtörténtével kapcsolatos jogviták esetében a Bizottságra hárul az általa megállapított jogsértések bizonyítása, és azon bizonyítékok előterjesztése, amelyek alkalmasak a jogsértést alkotó tényállás fennállásának jogilag megkövetelt módon történő bizonyítására (lásd: 2012. november 22-i E.ON Energie kontra Bizottság ítélet, C-89/11 P, EU:C:2012:738, 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2019. november 28-i ABB kontra Bizottság ítélet, C-593/18 P, nem tették közzé, EU:C:2019:1027, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

329 Ily módon a fenti 324. és 328. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a vállalkozás egységes és folyamatos jogsértésben való részvétele megállapításának három meghatározó eleme van. Az első magára az egységes és folyamatos jogsértés fennállására vonatkozik. A különböző szóban forgó magatartásoknak ugyanis egy egységes célt követő „átfogó terv” keretébe kell illeszkedniük. A második és a harmadik elem az egységes és folyamatos jogsértés adott vállalkozásnak való betudhatóságára vonatkozik. Ahhoz, hogy e jogsértés betudható legyen a vállalkozásnak, az szükséges, hogy egyrészt tudomása legyen a más vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított jogsértő magatartásokról, illetve e magatartásokat észszerűen előre láthassa, és kész legyen azok kockázatát elfogadni, másrészt pedig saját magatartásával hozzá kell járulnia a valamennyi résztvevő által követett közös célokhoz.

### *a) A harmadik jogalap első részéről, amely az arra vonatkozó bizonyítékok és indokolás elégtelenségén alapul, hogy létezik egy olyan közös célkitűzésre irányuló átfogó terv, amelyhez a Credit Suisse hozzá kívánt járulni, és amelyről tudomása volt, vagy amelyet előre kellett volna látnia*

330 A harmadik jogalap első része keretében a felperesek arra hivatkoznak, hogy a Bizottság nem bizonyította és nem indokolta meg kellőképpen azon egységes versenyellenes célra irányuló átfogó terv fennállását, amelyhez a Credit Suisse hozzá kívánt járulni, és amelyről tudomása volt, vagy amelyet előre kellett volna látnia.

#### *1) A közös célkitűzés elérésére irányuló „átfogó terv” fennállásáról*

331 Először is, a megtámadott határozat (481)–(484) és (488)–(491) preambulumbekezdésében a Bizottság az egységes és folyamatos jogsértésnek minősítéssel foglalkozott, megvizsgálva a közös célkitűzés elérésére irányuló átfogó terv fennállását. A Bizottság lényegében úgy ítélte meg, hogy i. az alapos és ismétlődő információcsere, ii. az alkalmankénti koordináció esetei és iii. a mögöttes megállapodás képezték az említett, az azonnali devizaügyletek piacához szorosan hozzátartozó szokásos bizonytalanságok enyhítésére irányuló közös célkitűzést követő jogsértést, annak érdekében, hogy csökkentsék a kockázatot, és megerősítsék a részt vevő vállalkozásokat az árrögzítési és kockázatkezelési döntéseik során, illetve annak érdekében, hogy ne versenyezzenek önállóan egymással. Ezenkívül az „átfogó terv” fennállását objektív tényezők, nevezetesen a vitatott fórum működési módja, továbbá a részt vevő kereskedők, valamint az érintett bankok folytonossága is alátámasztotta.

332 A felperesek azt kifogásolják, hogy a Bizottság az átfogó versenyellenes terv fennállását a vitatott fórum működési módjára alapította, vagyis arra, hogy a részt vevő kereskedők rendszeres kapcsolatban álltak a „magán” fórumon, és hogy az e fórumon való részvétel „kizárólag

meghívásra” történt. Azzal érvelnek, hogy a többoldalú fórum alkalmazása gyakori és jól ismert volt az azonnali devizapiacon. E fórumok „magán” jellege csak abban az értelemben áll fenn, hogy a személyek egy vezető tisztségviselő meghívását követően vehettek részt e fórumokon, azzal, hogy ez utóbbi bármely más kereskedő lehet, aki hozzáfér a Bloomberg fórumhoz. Hozzáteszik, hogy e fórumok összetétele gyakran változhatott, és vitatják a Bizottságnak a megtámadott határozat (497) preambulumbekezdésében szereplő azon állítását, amely szerint „az érintett személyek részvétele nagyrészt folytonos” volt, mivel a Bizottság ügyiratában semmi nem utal arra, hogy a kereskedők „zárt csoportot” alkotnának. Ráadásul úgy vélik, hogy még ha a kereskedők egy „szinte napi” kommunikációs modell szerint cseréltek is információkat, az ilyen modell megfelel a szokásos árjegyzői magatartásnak, amely ennélfogva nem teszi lehetővé az „átfogó terv” fennállásának bizonyítását.

333 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

334 Emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlat több olyan kritériumot is felsorol, amelyek relevánsak valamely jogsértés egységes jellegének értékelése során; ilyenek a szóban forgó magatartások azonos célkitűzései, az érintett termékek és szolgáltatások közötti azonosság, az abban részt vevő vállalkozások azonossága, valamint a végrehajtás módjának azonossága (lásd: 2013. december 19-i Siemens és társai kontra Bizottság ítélet, C-239/11, C-489/11 és C-498/11, nem tették közzé, EU:T:2013:866, 243. pont; lásd még: 2013. május 17-i Trelleborg Industrie és Trelleborg kontra Bizottság ítélet, T-147/11 P és T-148/11 P, EU:T:2013:259, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ezenkívül a vállalkozások nevében eljáró természetes személyek azonossága, valamint a szóban forgó magatartások földrajzi kiterjedésének azonossága szintén olyan kritériumnak minősül, amelyeket e vizsgálat lefolytatása során figyelembe lehet venni (2013. május 17-i Trelleborg Industrie és Trelleborg kontra Bizottság ítélet, T-147/09 és T-148/09, EU:T:2013:259, 60. pont).

335 E tekintetben a Bizottság által a megtámadott határozatban tett, többek között a Credit Suisse szóban forgó jogsértésben való részvételének időszaka előtt és alatt folytatott megbeszéléseken alapuló megállapításokból kitűnik, hogy ezen időszak során a Bizottság szerint az egységes és folyamatos jogsértést alkotó többi magatartás – vagyis többek között az alkalmankénti koordináció esetei és a mögöttes megállapodás – által követett cél lényegében abban állt, hogy enyhítsék az azonnali devizaügyletek piacához kapcsolódó szokásos bizonytalanságokat, megerősítve ezáltal a kereskedők árrögzítésre és kockázatkezelésre vonatkozó döntéseit, amit a felperesek nem vitatnak. Ráadásul, amint az a fenti 235–254. pontból kitűnik, az érzékeny kereskedelmi információk cseréje, amelyben a Credit Suisse részt vett, ugyanezt a célt követte.

336 Egyébiránt a többek között a Credit Suisse részvételének időszaka során folytatott megbeszélések alátámasztják a megtámadott határozatban elvégzett azon értékeléseket, amelyek szerint lényegében objektív tényezők megerősítették, hogy a résztvevők által tanúsított versenyellenes magatartások összefüggtek, és hogy e magatartások hozzájárultak a Bizottság által leírt versenyellenes célt követő átfogó tervhez.

337 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy a szóban forgó magatartások ugyanazon működési módokat („*modus operandi*”) követték, vagyis a vitatott fórumon belül kereskedelmi szempontból érzékeny, mindennapi és gyakori információkra vonatkozó megbeszélések folytak. Ráadásul e magatartások egy „magán” fórum keretében valósultak meg. A felperesek ugyanis nem vitatják, amint azt a tárgyaláson is megerősítették, hogy a vitatott fórumhoz való hozzáférésre kizárólag személyes meghívás alapján került sor (lásd például a megtámadott határozat (107) és (111) preambulumbekezdését).

338 Másodszor, a szóban forgó magatartások egy stabil vállalatcsoportot, nevezetesen a Barclays-t, a HSBC-t, az RBS-t és a UBS-t érintették, és ugyanazon természetes személyek között zajlottak le, akik e vállalkozások nevében párhuzamos vagy szomszédos időszakokban vettek részt. E csoportot egyszer bővítették, miután e bankok egyikének kereskedője munkáltatót váltott, és a Credit Suisse-nél lépett munkába, ami ahhoz vezetett, hogy a Credit Suisse mindvégig részt vett a vitatott fórumon a kereskedelmi szempontból érzékeny információk cseréjében a releváns időszakban.

339 Márpedig a felperesek homályos és nem részletezett érvelése, amely pusztán arra irányul, hogy a vitatott fórumon tanúsított magatartásokat a többoldalú fórumok használatának állítólagosan gyakori és jól ismert jellegével, illetve a kommunikáció napi modelljének állítólagos szokásos jellegével „igazolja”, mit sem változtat azon a megállapításon, hogy valóban létezett a szóban forgó információcserékben részt vevő személyek és vállalkozások magánjellegű és stabil csoportja.

340 Ezenkívül, még ha feltételezzük is, hogy a részt vevő kereskedők más fórumok tagjai, mivel a fórumokat széles körben használják az azonnali devizapiacon, illetve hogy e fórumok összetétele gyakran változik, ez nem változtat azon, hogy a megtámadott határozatban elemzett információcserék összessége lehetővé teszi azon kereskedők személyazonosságának megállapítását, akik a jogsértés teljes időtartama alatt részt vettek a vitatott fórumban.

341 Harmadszor, az egységes versenyellenes célra irányuló átfogó terv fennállását megerősítik az aktában található más bizonyítékok is. Amint az a Bizottság által összegyűjtött, az érintett időszakból származó bizonyítékok összességéből kitűnik, a szóban forgó magatartások mindegyike ugyanazokra a termékekre, vagyis a G10 devizára vonatkozott. Ezt az értékelést a Bizottság által a megtámadott határozatban elemzett több megbeszélés is szemlélteti, amelyek szerint ugyanazon a napon ugyanezen kereskedők információcserét folytattak az említett devizákkal kapcsolatban (lásd például a fenti 92., 101. és 132. pontban hivatkozott megbeszéléseket).

342 Márpedig, mivel a fenti 337–341. pontban felsorolt elemek relevánsak annak értékelése szempontjából, hogy a magatartások átfogó terv keretébe illeszkednek-e, és a fenti 334. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében egységes jogsértés körébe tartoznak-e, a Bizottság helyesen állapította meg a közös célra irányuló átfogó terv fennállását.

343 Egyébiránt, ami az információcserék állítólagos jogszerű és a versenyt támogató indokait illeti, mivel azok megismétlik a második jogalap fent elemzett második része keretében előadott érveket, a Törvényszék a fenti 287–319. pontban kifejtett érvelésre utal vissza azok ugyanezen indokok miatti elutasítása érdekében.

344 Következésképpen el kell utasítani a felperesek azon érvelését, amely a Bizottságnak a közös célkitűzés elérésére irányuló átfogó terv fennállására vonatkozó következtetésének megcáfolására irányul.

*2) A tudomásról és az elérni kívánt közös célkitűzéshez való hozzájárulás szándékáról*

345 A megtámadott határozat (500)–(505) preambulumbekezdésében a Bizottság megvizsgálta a Credit Suisse azon szándékát, hogy hozzájáruljon a közös célkitűzéshez, valamint hogy tudomással bírt a többi résztvevő jogsértő magatartásairól. Lényegében úgy ítélte meg egyrészt, hogy kereskedőjének az volt a szándéka, hogy hozzájáruljon e célhoz azáltal, hogy a vitatott fórumon érzékeny kereskedelmi információkat kapott és szolgáltatott, másrészt pedig, hogy

tudomása volt az információcseréről és a mögöttes megállapodásról, továbbá tudott arról, vagy mindenesetre észszerűen előre kellett látnia, hogy az információcserék lehetővé tették a kereskedők számára a koordinációs lehetőségek azonosítását. Ezenkívül a megtámadott határozat (507)–(538) preambulumbekezdésében a Bizottság cáfolta a Credit Suisse több érvét.

346 Végül, ami a Credit Suisse egységes és folyamatos jogsértésért való felelősségét illeti, a megtámadott határozat (539)–(547) preambulumbekezdésében a Bizottság azt a mögöttes megállapodás és az alkalmankénti koordináció esetei tekintetében kizárta, azonban figyelembe vette azt az említett jogsértés részét képező aktuális vagy a jövőre vonatkozó, üzleti szempontból érzékeny információk kiterjedt és ismétlődő cseréje szempontjából.

347 A felperesek azt kifogásolják, hogy a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy kereskedőjük tudott a versenyellenes célról, sőt az átfogó versenyellenes tervről, egyrészt azon megállapítások alapján, amelyek szerint a megbeszélések arra engednek következtetni, hogy az említett kereskedő ismerte a vitatott fórum adminisztrátorának és tagjainak kilétét (a megtámadott határozat (527) preambulumbekezdése), hogy becenevén szólították, amikor újra belépett az említett fórumra (a megtámadott határozat (525) preambulumbekezdése), hogy nem véletlenül csatlakozott ehhez a fórumhoz, illetve hívták meg oda (a megtámadott határozat (155) preambulumbekezdése), hogy ugyanazokat a gyakorlatokat követte el azóta, hogy újra csatlakozott e fórumhoz, vagy hogy fel kellett ismernie, hogy e fórum célja és szabályai változatlanok (a megtámadott határozat (521) preambulumbekezdése), másrészt pedig egy másik bank – amely nem címzettje a megtámadott határozatnak, és amelynél a Credit Suisse kereskedője korábban dolgozott – vitarendezési beadványa alapján. E tekintetben előadják, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megbeszélések bizonyítékaira és egy másik bank vitarendezési beadványára támaszkodott, amelyek megelőzték a Credit Suisse jogsértésben való részvételének időszakát.

348 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

349 Először is egyrészt meg kell állapítani, hogy a Bizottságnak a megtámadott határozat fenti 347. pontban említett preambulumbekezdéseiben szereplő megállapításainak többsége a 2012. február 7-i megbeszéléseken alapul, amelyekre tehát a releváns időszakban került sor. Másrészt meg kell állapítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (519) preambulumbekezdésében helyesen állapította meg, hogy a Credit Suisse kereskedőjének korábbi alkalmazása a kontextus részét képezte, és azt figyelembe vehette annak bizonyítása érdekében, hogy a Credit Suisse tudott a jogsértésről. Amint ugyanis arra a Bizottság az ellenkérelmében rámutatott, az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a vállalkozásnak felrótt jogsértési időszakon kívül bekövetkezett események olyan tényezők, amelyek azon bizonyítékok csoportjába tartoznak, amelyekre a Bizottság hivatkozhat e vállalkozás magatartása versenyellenes jellegének bizonyítása érdekében (lásd ebben az értelemben: 2012. február 2-i Denki Kagaku Kogyo és Denka Chemicals kontra Bizottság, T-83/08, nem tették közzé, EU:T:2012:48, 188. pont).

350 Másodszor, emlékeztetni kell arra, hogy az egységes és folyamatos jogsértés fennállásának megállapítása elkülönül attól a kérdéstől, hogy az e jogsértésért való felelősség teljes egészében betudható-e egy vállalkozásnak (lásd ebben az értelemben: 2018. szeptember 26-i Infineon Technologies kontra Bizottság ítélet, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 174. pont). Egyébiránt az egységes és folyamatos jogsértés valamely vállalkozásnak való betudhatóságát két tényező alapján kell értékelni, vagyis először is az említett vállalkozásnak a valamennyi résztvevő által követett közös célokhoz való szándékos hozzájárulására, másodszor pedig arra tekintettel, hogy tudomása

van-e a más vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított jogsértő magatartásokról, illetve azon tény alapján, hogy e magatartásokat észszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni (lásd a fenti 324–329. pontot).

351 A jelen ügyben, figyelembe véve a megtámadott határozat (543), (545) és (547) preambulumbekezdésének az említett határozat rendelkező részével összefüggésben értelmezett kifejezett szövegét, meg kell állapítani, hogy – amint azt a Bizottság a tárgyaláson a Törvényszék kérdésére válaszolva megerősítette – nem az egész egységes és folyamatos jogsértésért való felelősséget tudja be a Credit Suisse-nek, hanem az e jogsértésért való felelősséget annyiban tudja be neki, amennyiben részt vett a jogsértés egyik alkotóelemében, vagyis a jelenlegi vagy jövőre vonatkozó, üzleti szempontból érzékeny információk kiterjedt és ismétlődő cseréjében.

352 Márpedig, mivel a Credit Suisse felelősségét nem a szóban forgó jogsértés egészéért állapították meg, hanem csak annyiban, amennyiben részt vett annak egyik alkotóelemében, a jelen ügyben egyáltalán nem szükséges annak elemzése, hogy tudott-e e jogsértés többi tagjának összejátszásra irányuló magatartásáról, és saját magatartásával hozzá kívánt-e járulni a valamennyi résztvevő által követett közös célokhoz (lásd ebben az értelemben: 2018. szeptember 26-i Infineon Technologies kontra Bizottság ítélet, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 177. pont).

353 Következésképpen ebből az következik, hogy a megtámadott határozatnak „a közös célkitűzéshez való hozzájárulás szándékával és a tudomással” kapcsolatos okfejtése semmilyen hatással nincs a felrótt jogsértés Credit Suisse-nek való betudhatóságára. Ennélfogva a felperesek az említett betudhatóság megkérdőjelezése érdekében nem vitathatják eredményesen ezen okfejtés indokainak megalapozottságát.

*3) Az információcseréktől való elhatárolódásról*

354 A megtámadott határozat (529)–(533) preambulumbekezdésében a Credit Suisse által a közigazgatási eljárás során előadott érvekre válaszul a Bizottság megállapította, hogy e bank kereskedője nemcsak hogy nem határolódott el a szóban forgó információcseréktől, hanem azt követően is újból részt vett azokban, hogy a Credit Suisse felvette.

355 Érvelésükben a felperesek arra hivatkoznak, hogy a Bizottság tévesen rótta fel a Credit Suisse kereskedőjének, hogy a felelősség alóli mentesülés érdekében nem határolódott el a vitatott fórumon folytatott információcserétől. Úgy vélik, hogy a kereskedők automatikusan kapcsolódtak minden olyan fórumhoz, amelynek tagjai voltak a Bloomberg rendszerhez való csatlakozásuk során, anélkül azonban, hogy azon megbeszélések ismerete, amelyekben a kereskedő nem vett részt, levezethető lenne pusztán ebből a kapcsolatból.

356 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

357 E tekintetben, ami azt a kérdést illeti, hogy a Bizottság a versenyellenes magatartás bizonyítékaként figyelembe veheti-e az azon fórum keretében folytatott megbeszéléseket, amelyhez valamely vállalkozás csatlakozott, de amelyekben a vállalkozás aktívan nem vett részt, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a jogsértésben való részvétel passzív módjai – mint a vállalkozásnak a találkozókon való jelenléte, amelyek során versenyellenes célú megállapodásokat kötöttek, anélkül hogy a vállalkozás ezt nyilvánvalóan ellenezte volna – olyan részességet jelentenek, amely az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése keretében felvetheti a felelősségét, mivel a jogellenes kezdeményezés vállalkozás általi

hallgatólagos jóváhagyása – anélkül, hogy nyilvánosan elhatárolódna a tartalmától, vagy feljelentené a közigazgatási hatóságoknak – azzal a hatással jár, hogy bátorítja a jogsértés folytatását, és veszélyezteti a leleplezését (lásd ebben az értelemben: 2015. október 22-i AC-Treuhand kontra Bizottság ítélet, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

358 Kétségtelen, hogy a szóban forgó jogsértés jellege, amely a vitatott fórumon a különböző szereplők közötti többoldalú kapcsolatok formáját öltötte, nem tekinthető a fenti 357. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett „találkozón” való „részvételnek”. A felperesek azonban nem hivatkoznak olyan indokokra, amelyek megakadályoznák ezen ítélkezési gyakorlatnak az online fórumok keretében folytatott megbeszélésekre való alkalmazását. Az a tény ugyanis, hogy a tényállásban részt vevő bankok kereskedői fizikailag nem voltak jelen, hanem kizárólag távolról kapcsolódnak a vitatott fórumhoz, amelyen a vitatott információcserékre sor került, nem releváns, mivel – amint az a fenti 77–173. pontból kitűnik – ezen információcserék tartalma versenyellenesnek bizonyul.

359 Egyébiránt, amennyiben úgy kell érteni, hogy a 2011. november 30-i Quinn Barlo és társai kontra Bizottság ítéletre (T-208/06, EU:T:2011:701, 51. pont) és a 2014. október 10-i Soliver kontra Bizottság ítéletre (T-68/09, EU:T:2014:867, 105. pont) való hivatkozással a felperesek a nyilvános elhatárolódás követelményére vonatkozó ítélkezési gyakorlat alkalmazását próbálják vitatni annak ellenére, hogy ezen információcserék versenyellenes jellege nem nyert bizonyítást, azt mint megalapozatlant el kell utasítani. A fenti 77–173. pontban kifejtett okokból ugyanis a Bizottság bizonyította a szóban forgó információcserék versenyellenes jellegét.

360 Így a jelen ügyben a Bizottság megalapozottan vélte úgy, hogy a Credit Suisse tudomással bírt azon vitatott fórumon folytatott információcseréről, amelyhez a kereskedője csatlakozott, még akkor is, ha a kereskedő nem is vett részt aktívan a megtámadott határozatban elemzett bizonyos információcserékben. Következésképpen a szóban forgó gyakorlatoktól való nyilvános elhatárolódás vagy a közigazgatási szerveknek való bejelentés hiányában megállapítható a Credit Suisse felelőssége.

361 Ez csak akkor lehetett volna másként, ha a felperesek biztos és pontosan időbélyegzőzött bizonyítékokkal tudták volna bizonyítani, hogy a Credit Suisse ténylegesen nem szerzett tudomást a kifogásolt információcseréről vagy információcserékről, vagy azokról csak olyan határidőn belül szerzett tudomást, hogy az ezen információcserékben szereplő információk elvesztették érzékeny jellegüket.

362 E tekintetben a felperesek semmilyen erre vonatkozó bizonyítékot nem terjesztettek elő, és annak előadására szorítkoznak, hogy a megtámadott határozatban elemzett több mint 100 információcseréből 36 olyan esetnek felel meg, amelyekben a Credit Suisse kereskedője i. nem volt online, ii. nem volt aktív, és iii. nem állt a Credit Suisse alkalmazásában, anélkül azonban, hogy konkrét információcserére hivatkoznának. Márpedig az ilyen, alá nem támasztott, valamint az említett határozatban elemzett 36 információcserével szemben általános és meghatározatlan módon megfogalmazott állítások nem teszik lehetővé a Bizottság azon következtetésének megkérdőjelezését, amely szerint e kereskedő a releváns időszakra vonatkozóan részt vett a megtámadott határozatban elemzett valamennyi információcserében, és ennélfogva a Bizottságnak a Credit Suisse e részvétel miatt fennálló felelősségére vonatkozó következtetésének megkérdőjelezését sem.

363 Következésképpen a Bizottság következtetését nem lehet hibásnak tekinteni, és el kell utasítani a felperesek által vele szemben előadott érveket.

364 Ezenfelül, amennyiben a felperesek a jelen jogalap és a jelen rész címében, valamint e rész szövegében lényegében az indokolás elégtelenségére hivatkoznak a megtámadott határozatban elfogadott egységes és folyamatos jogsértésnek minősítést illetően, feltételezve akár, hogy az ilyen alá nem támasztott hivatkozás az eljárási szabályzat 76. cikkének d) pontja értelmében vett elfogadható érvnek minősülhet, meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem sértette meg az EUMSZ 296. cikk második bekezdése szerinti indokolási kötelezettséget. A jelen jogalap vizsgálata során ugyanis megállapítható, hogy a megtámadott határozatban szereplő magyarázatok lehetővé tették a felperesek számára, hogy megértsék a Bizottság e minősítéssel kapcsolatos érvelését, a Törvényszék számára pedig azt, hogy gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét, ami megfelel az említett rendelkezés követelményeinek (lásd e tekintetben: 2023. november 23-i Ryanair kontra Bizottság ítélet, C-210/21 P, EU:C:2023:908, 105. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

365 Következésképp a harmadik jogalap első részét el kell utasítani.

***b) A harmadik jogalap második részéről, amely azon alapul, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a mögöttes megállapodást olyan egységes és folyamatos jogsértés elemének minősítette, amely különböző mértékű részvétel tárgyát képezheti***

366 A harmadik jogalap második része keretében a felperesek lényegében arra hivatkoznak, hogy a mögöttes megállapodás nem minősül azon információcserétől elkülönülő magatartástípusnak, amelyben a Credit Suisse részben részt vehetett volna, hanem az állítólagos jogsértés „működési módját” képezi. Arra a következtetésre jutnak, hogy a Bizottság hibát követett el, sőt ellentmondott önmagának, amikor úgy ítélte meg, hogy az a tény, hogy nem vett részt a mögöttes megállapodásban és az alkalmankénti koordináció eseteiben, nem változtat a Credit Suisse információcserében való részvételére vonatkozó következtetésen.

367 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

368 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy a harmadik jogalap második részének keretében a felperesek – körülírt módon és az első jogalap keretében kifejtett érvekre utalva – megismétlik a lényegében arra vonatkozó állításukat, hogy az információcserék nem önállóak a mögöttes megállapodáshoz képest. Márpedig ezt az állítás el kell utasítani a fenti 48–59. pontban ismertetett indokokkal azonos indokok miatt.

369 Mindemellett emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a mögöttes megállapodás és az információcsere a vitatott fórum keretében az egységes és folyamatos jogsértés különálló elemeit képezik, amely jogsértés ugyanazon működési módokkal („*modus operandi*”) – a kereskedelmi szempontból érzékeny, napi és gyakori információkkal kapcsolatos megbeszélések révén – valósult meg (lásd a fenti 334–342. pontot). Ráadásul a megtámadott határozatban hivatkozott bizonyítékokból kitűnik, hogy a Credit Suisse kereskedője részt vett a vitatott fórumon folytatott információcserékben, amit a felperesek beadványaikban kifejezetten elismernek, még ha csak ezen információcserék nagy része tekintetében is.

370 Ily módon, figyelembe véve a megtámadott határozatban elemzett aktuális vagy jövőre vonatkozó és kereskedelmi szempontból érzékeny információk kiterjedt és ismétlődő cseréjét, a Bizottság által a 2012. május 9-i megbeszélést illetően elkövetett, a megtámadott határozat

(276) preambulumbekezdésében elemzett minősítési hiba (lásd a fenti 107–117. pontot) nincs kihatással a Bizottság azon következtetésére, amely szerint a Credit Suisse részt vett az egységes és folyamatos jogsértésben.

371 Egyébiránt rá kell mutatni, hogy a Törvényszékhez benyújtott beadványaikban a felperesek nem vitatják az egységes jogsértés folyamatos jellegét. A tárgyalás során ugyanakkor jelezték, hogy tekintettel arra, hogy bizonyos információcserék, amelyekre a Bizottság a megtámadott határozatban támaszkodott, nem teszik lehetővé az egységes és folyamatos jogsértés fennállásának bizonyítását, e megállapításnak arra kellene késztetnie a Törvényszéket, hogy elemezze azon átfogó kartell folyamatos jellegét, amelynek állítólagosan részét képezik ezen információcserék. Márpedig – amint azt a Bizottság a tárgyaláson lényegében előadta – ha nem a keresetlevél keretében terjesztették elő, a felperesek ilyen érve, amely nem olyan ténybeli vagy jogi helyzetből származik, amely az eljárás során merült fel, és amely nem értelmezhető a harmadik jogalap alátámasztására ismertetett érvelése kiegészítéseként, elkésett, következésképpen elfogadhatatlan az eljárási szabályzat 84. cikkének (1) bekezdése alapján, amely lényegében megtiltja új érvek előadását az eljárás további részében (lásd ebben az értelemben: 2020. december 16-i Commune de Fessenheim és társai kontra Bizottság ítélet, T-515/18, nem tették közzé, EU:T:2019:620, 92. pont).

372 Ennélfogva helyben kell hagyni a Bizottság azon következtetését, amely szerint a Credit Suisse részt vett az egységes és folyamatos jogsértésben, amennyiben az az információcserét érinti.

373 A fentiekből következik, hogy el kell utasítani a harmadik jogalap második részét, és ebből adódóan e jogalapot teljes egészében.

### *4. A megfelelő ügyintézés elvének megsértésére alapított ötödik jogalapról*

374 Ötödik jogalapjuk keretében a felperesek azt kifogásolják, hogy a Bizottság lényegében megsértette a megfelelő ügyintézés elvét. Azt állítják, hogy a Bizottság nem teljesítette azon kötelezettségét, hogy pártatlan és gondos vizsgálatot folytasson le az ügy irataiban szereplő bizonyítékokat illetően, mivel szelektív módon támaszkodott e bizonyítékokra és a hibrid eljárásban részt vevő harmadik személyek nyilatkozataira, amit nem igazolhat azzal, hogy állítólag sok pénzügyi ügyet kezelt.

375 Ezenfelül a bizonyítékok szabad mérlegelésének elvét nem úgy kell értelmezni, hogy a bizonyítékok Bizottság általi értelmezése meghatározó, ami nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen a Credit Suisse védelemhez való jogával. Abból az elvből, amely szerint az ártatlanság vélelme alapján kétség esetén a felperes javára kell dönteni, az következik, hogy kevéssé megbízható bizonyítékok esetén a felperesre háruló azon teher, hogy a Bizottság állításait cáfoló bizonyítékokat terjesszen elő, szintén csekély.

376 Egyébiránt a Bizottság nem tartotta tiszteletben egyrészt azon kötelezettségét, hogy kritikusan vizsgálja meg a vitarendezési eljárás keretében szolgáltatott információkat, másrészt pedig rendes eljárás keretében nem végezte el „a rendelkezésére álló bizonyítékok újbóli vizsgálatát a »*tabula rasa*« elvének megfelelően”. A Bizottság nem gyakorolta megfelelően a mérlegelési jogkörét sem, amely lehetővé teszi számára annak meghatározását, hogy célszerű-e további vizsgálati intézkedéseket elfogadni.

377 A Bizottság vitatja a felperesek érvelését.

378 Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 41. cikke értelmében mindenkinek joga van többek között ahhoz, hogy ügyeit az Unió intézményei részrehajlás nélkül intézzék. A pártatlanság e követelménye magában foglalja egyrészt a szubjektív pártatlanságot abban az értelemben, hogy az ügyben eljáró érintett intézmény egyik tagja sem mutathat elfogultságot vagy személyes előítéletet, másrészt pedig az objektív pártatlanságot abban az értelemben, hogy az intézménynek e tekintetben megfelelő biztosítékokat kell nyújtania az összes jogszerű kétely kizárására (lásd: 2013. július 11-i Ziegler kontra Bizottság ítélet, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 155. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

379 A megfelelő ügyintézés elvéhez kapcsolódó, a közigazgatási eljárásokban az uniós jog által biztosított garanciák között szerepel a hatáskörrel rendelkező intézmény azon kötelezettsége, hogy gondosan és részrehajlás nélkül vizsgálja meg az adott ügy valamennyi releváns körülményét (lásd: 2012. szeptember 27-i Shell Petroleum és társai kontra Bizottság ítélet, T-343/06, EU:T:2012:478, 170. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

380 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy bár a felperesek a jelen jogalap keretében a védelemhez való jog megsértésére hivatkoznak, e tekintetben semmilyen konkrét érvelést nem terjesztenek elő. Úgy tűnik ugyanis, hogy érvelésük inkább egyrészt az objektív pártatlanság követelményének Bizottság általi tiszteletben tartásának, másrészt pedig annak a lehetőségnek az összekeverésén alapul, hogy a Bizottság kifogásainak a Credit Suisse-hez való eljuttatásakor az utóbbi hatékonyan védekezhessen. A felperesek nem vitatják, hogy a Credit Suisse-nek lehetősége volt a védelemhez való jogának, a rendes közigazgatási eljárás keretében akár írásban, akár szóban történő tényleges gyakorlására – az e jogok tényleges gyakorlásához kapcsolódó valamennyi eljárási garanciának megfelelően – a megtámadott határozat elfogadását megelőzően, vagyis arra, hogy vitassák a Bizottság által hivatkozott tényeket és bizonyítékokat.

381 Mindemellett a felperesek úgy vélik, hogy a Bizottság „figyelmen kívül hagyta” a Credit Suisse által a közigazgatási eljárás során előterjesztett „aggodalmakat” és pontosításokat, ami állítólag ahhoz vezetett, hogy a Bizottság „a rendelkezésére álló bizonyítékok »tabula rasa« elvnek megfelelő újbóli felülvizsgálata során” megsértette a pártatlanság követelményét. Mindazonáltal a felperesek érveinek egyike sem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a Bizottság a jelen ügyben nem ajánlott fel minden olyan garanciát, amelyek alapján kizárható volt a pártatlanságát illető minden jogszerű kétely a Credit Suisse vonatkozásában az ügy vizsgálata során, különösen azon érvek és bizonyítékok vizsgálata keretében, amelyeket ez utóbbi a rendes közigazgatási eljárás során a védelemhez való jogának gyakorlása keretében terjeszthetett elő. Az a tény ugyanis, hogy a Bizottság nem találta meggyőzőnek az említett „aggodalmakat” és pontosításokat, amelyeket a Credit Suisse a közigazgatási eljárás során terjesztett elő, a Credit Suisse által végzett értékelések megalapozottságának vizsgálata körébe tartozik, nem pedig az uniós jog által biztosított garanciák tiszteletben tartásának a rendes közigazgatási eljárásban történő felülvizsgálatához.

382 Így a felperesek nem kifogásolhatják érvényesen, hogy a Bizottság egyáltalán nem gyakorolta mérlegelési jogkörét azzal kapcsolatban, hogy célszerű-e további vizsgálati intézkedéseket elfogadni a Credit Suisse által a közigazgatási eljárás során előadott állítások ellenőrzése érdekében. Általános jellegén kívül ugyanis, amennyiben ez utóbbi állítással a felperesek annak kijelentésére szorítkoznak, hogy a kiegészítő vizsgálati jogkörök Bizottság általi gyakorlása „megfelelő lett volna az összetett piacon”, az azon a téves előfeltevésen alapul, amely szerint az érintett piacon a versenytársak a rendes tevékenységük során üzleti szempontból érzékeny információkat cserélhetnek.

383 Mindenesetre, mivel a Bizottság mérlegelési jogkörrel rendelkezik a vizsgálati intézkedések elfogadásának célszerűsége tekintetében (lásd ebben az értelemben: 2022. február 2-i Scania és társai kontra Bizottság ítélet, T-799/17, EU:T:2022:48, 154. pont), egyáltalán nem volt köteles arra, hogy vizsgálati jogköreivel éljen annak érdekében, hogy további adatokat kérjen, vagy szakértővel konzultáljon a Credit Suisse állításainak ellenőrzése érdekében.

384 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy az ügy újbóli vizsgálata során a vitarendezési eljáráshoz képest fennálló pártatlanság követelménye, tekintettel arra a félre, aki úgy döntött, hogy nem alkalmaz vitarendezést, nem képezheti akadályát a vitarendezési határozatban szereplőkhöz hasonló ténybeli megállapításoknak vagy jogi minősítéseknek, amennyiben a Bizottság rendelkezésére álló bizonyítékok ebbe az irányba mutatnak (lásd *a contrario*: 2022. február 2-i Scania és társai kontra Bizottság ítélet, T-799/17, EU:T:2022:48, 149. pont).

385 E tekintetben a felperesek azon bizonyítékokkal kapcsolatos állításai, amelyekre a Bizottság a megtámadott határozatban támaszkodott, nem teszik lehetővé a részéről bármilyen elfogultság bizonyítását. A felperesek ugyanis arra szorítkoznak, hogy a bizonyítékok Bizottság általi, az ügy előzetesen megállapított változatának megfelelő állítólagos kiválasztására hivatkoznak, anélkül azonban, hogy erre vonatkozóan bármilyen konkrét információval szolgálnának. Ráadásul pusztán azt állítják, hogy a Bizottság elutasította a Credit Suisse által benyújtott többi bizonyítékot, amelyek állítólag megkérdőjelezték a Bizottságnak a megtámadott határozatban szereplő következtetéseit, egy mondatban megismételve egy, az első jogalapjuk keretében elutasított érveléssel azonos érvelést.

386 Ezenkívül, amennyiben a felperesek megismétlik az első jogalap keretében előadott, arra alapított érveiket, hogy az engedékenység megszerzése érdekében előterjesztett bizonyítékok és a vitarendezéshez vezető dokumentumok kétségeket vetnek fel a mögöttes megállapodás Bizottság által azonosított szabályaival kapcsolatban, emlékeztetni kell arra, hogy a Törvényszéknek a fenti 58. pontban kifejtett indokok alapján azokat nem kell megvizsgálnia.

387 Egyébiránt, mivel a Bizottság a jelen ügyre jellemző elegendő valószínűsítő körülmények együttese alapján bizonyította a jogsértés fennállását és a Credit Suisse abban való részvételét, az a körülmény, hogy a Bizottság információcsere által követett célra vonatkozó egyes állításai a közigazgatási eljárásban részt nem vevő harmadik személy által tett nyilatkozat egyik mondatából származnak, nem utal a megfelelő ügyintézés elvének megsértésére. Végül, ami a felperesek azon állítását illeti, amely szerint lényegében az ártatlanság vélelme azt jelenti, hogy kevéssé megbízható bizonyítékok esetén csekély a felperesekre háruló azon teher, hogy a Bizottság állításait cáfoló bizonyítékokat terjesszenek elő, azt el kell utasítani, mivel a felperesek nem bizonyították, hogy azok a bizonyítékok, amelyekre a Bizottság támaszkodott, kevéssé megbízhatóak.

388 A fenti okokból az ötödik jogalap egészét el kell utasítani.

### *5. A megtámadott határozat 1. cikkére vonatkozó következtetés*

389 A megtámadott határozat 1. cikkének – amely cikk értelmében a Bizottság megállapította, hogy a Credit Suisse megsértette az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését azáltal, hogy egységes és folyamatos jogsértésben vett részt – megsemmisítésére irányuló kérelmek alátámasztására felhozott első, második, harmadik és ötödik jogalap vizsgálatából az következik, hogy e jogalapok megalapozatlanok, következésképpen e kereseti kérelmet el kell utasítani.

## B. A megtámadott határozat 2. cikkének a) pontjáról

### *1. A negyedik, azon alapuló jogalapról, hogy a Bizottság megsértette az 1/2003 rendelet 23. cikkét, a bírságkiszabási iránymutatást, az arányosság és az egyenlő bánásmód elvét, valamint az indokolási kötelezettséget*

390 Negyedik jogalapjuk keretében a felperesek a Credit Suisse-szel szemben kiszabott bírság összege kiszámításának különböző szakaszaiban elkövetett különböző hibákat rójják fel a Bizottságnak. Ez a jogalap öt részre bontható. Az első rész a helyettesítő érték kiszámítása során elkövetett hibákon alapul. A második rész a bírság enyhítő körülmények címén való csökkentésével kapcsolatos hibára vonatkozik. A harmadik rész a bírságnak a jogsértés súlyával kapcsolatos tényező címén történő túlbecslésével kapcsolatos hibán alapul. A negyedik rész az egyenlő bánásmód megsértésén alapul. Végül az ötödik rész azon alapul, hogy a megtámadott határozat indokolása elégtelen a felperesekkel szemben kiszabott bírság kiszámításának a jogsértés többi résztvevőjével szemben kiszabott bírsághoz viszonyított arányosságával kapcsolatban.

391 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság által az EUMSZ 101. cikk és EUMSZ 102. cikk alkalmazására vonatkozó eljárásokban hozott határozatok bírósági felülvizsgálatának rendszere az intézmények jogi aktusai jogszerűségének az EUMSZ 263. cikkben megállapított vizsgálatából áll (lásd: 2018. szeptember 26-i Infineon Technologies kontra Bizottság ítélet, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

392 Ami az EUMSZ 263. cikkben foglalt jogszerűségi vizsgálat terjedelmét illeti, az a Bizottság által az EUMSZ 101. cikk és az EUMSZ 102. cikk alkalmazására vonatkozó eljárásban hozott határozatok valamennyi elemére kiterjed, amelyeket az uniós bíróság mind jogi, mind pedig ténybeli szempontból alapos felülvizsgálatnak vet alá a felperes által felhozott jogalapok fényében, és az általa bemutatott releváns bizonyítékok összességére tekintettel (lásd: 2018. szeptember 26-i Infineon Technologies kontra Bizottság ítélet, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

393 E vizsgálat során a bíróság sem a bírságkiszabási iránymutatásban említett kritériumok alkalmazásakor figyelembe vett tényezők megválasztását, sem pedig e tényezők értékelését illetően nem hivatkozhat a Bizottság rendelkezésére álló mérlegelési mozgástérre annak érdekében, hogy lemondjon a mind jogi, mind pedig ténybeli szempontból alapos felülvizsgálat elvégzéséről (2011. december 8-i Chalkor kontra Bizottság ítélet, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 62. pont).

394 Emlékeztetni kell ugyanakkor arra, hogy az EUMSZ 263. cikkben említett jogszerűségi vizsgálat keretében az uniós bíróságok nem helyettesíthetik a megtámadott jogi aktus kibocsátójának indokolását a saját indokolásukkal (lásd ebben az értelemben: 2013. január 24-i Frucona Košice kontra Bizottság ítélet, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 89. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

395 Először is, a megtámadott határozat (574)–(660) preambulumbekezdésében a Bizottság megállapította, hogy a Credit Suisse szándékosan sértette meg az EUMSZ 101. cikket, következésképpen pedig a bírságkiszabási iránymutatásban meghatározott módszer szerint bírságot kívánt kiszabni vele szemben.

396 Másodszor, az eladások értékének meghatározása keretében, amely a bírságok alapösszege kiszámításának kiindulópontjául szolgál, a Bizottság megállapította, hogy a szóban forgó termékek, vagyis a G10 devizák nem keletkeztettek eladásokat a kifejezés szokásos értelmében, tehát nem voltak közvetlenül nyomon követhetők a részt vevő vállalkozások könyveiben. Következésképpen a jelen ügyben a helyettesítő értéket kellett kiszámítani. Ez utóbbi egyrészt a leginkább kereskedett devizapároknak megfelelő évesített névleges összegeken alapult, amelyek magukban foglalták az Európai Gazdasági Térség (EGT) egyik pénznemét (euró, dán korona, font sterling, norvég korona és svéd korona), azokat az ügyleteket, amelyekre a vállalkozások jogsértésben való részvételének hónapjaiban az EGT-ben található partnerekkel került sor, és másrészt egy kiigazítási tényezőt, amely az árjegyzési tevékenységekből származó bevételek értékét és a saját számlás kereskedésből származó bevételek értékét tükröző árfolyam-különbözetből áll.

397 Harmadszor, a Bizottság a Credit Suisse bírságának alapösszegét úgy számította ki, hogy a vitatott jogsértés súlya címén a helyettesítő érték 16%-át vette figyelembe, megszorozva a Credit Suisse esetében az időtartamot tükröző saját együtthatóval, vagyis 0,42 évvel, végül pedig elrettentés céljából 16%-os kiegészítő összeget adott hozzá.

398 Negyedszer, a Bizottság kiigazította a Credit Suisse esetében kiszámított alapösszeget. E címen a Bizottság súlyosító körülményeket nem állapított meg. Ezzel szemben enyhítő körülményeket alkalmazott, amikor a Credit Suisse tekintetében kiszámított alapösszegből levon 2%-ot egyrészt a mögöttes megállapodással kapcsolatos felelősségének hiánya, másrészt pedig az alkalmankénti koordináció eseteinek hiánya miatt, azaz összesen 4%-os levonást alkalmazott. Végül annak bírságát nem növelte elrettentés céljából.

### *a) A negyedik jogalap első, a helyettesítő érték kiszámítása során elkövetett hibára alapított részéről*

399 A felperesek vitatják az eladások értékének a megtámadott határozatban való meghatározását, arra hivatkozva, hogy a Bizottság által megállapított helyettesítő érték lényegesen és önkényesen túlbecsüli a Credit Suisse eladásainak értékét és a vitatott jogsértés gazdasági jelentőségét, így eltér az „eladások értékének” a bírságkiszabási iránymutatásban szereplő fogalmától.

400 A Bizottság vitatja ezen érveket.

401 A bírságkiszabási iránymutatás 13. pontja értelmében „[a] kiszabásra kerülő bírságok alapösszegének meghatározásához a Bizottság a jogsértés által közvetlenül vagy közvetve érintett, a vállalkozás által az EGT-n belül, az érintett földrajzi területen értékesített áruk és szolgáltatások eladásának értékét alkalmazza”.

402 Ugyanezen iránymutatás a bevezetésében, a 6. pontban pontosítja, hogy „[a] jogsértéssel összefüggő eladások értékének és az időtartamnak a kombinációja megfelelő helyettesítő értéknek tekinthető, mely tükrözi a jogsértés gazdasági jelentőségét, valamint a jogsértésben részt vevő egyes vállalkozások egymáshoz viszonyított súlyát”.

403 Ily módon a bírságkiszabási iránymutatás 13. pontjának célja az, hogy a valamely vállalkozással szemben kiszabott bírság tekintetében kiindulás pontként olyan összeget állapítson meg, amely tükrözi a jogsértés gazdasági jelentőségét és a vállalkozás által abban képviselt súlyt. Következésképpen, jóllehet az „eladások értékének” az említett pontban szereplő fogalma kétségkívül nem terjedhet odáig, hogy magában foglalja a szóban forgó vállalkozás által

megvalósított olyan eladásokat, amelyek nem tartoznak a kifogásolt kartell alkalmazási körébe, mindazonáltal sértené az e rendelkezés által követett célkitűzést, ha e fogalmat úgy kellene értelmezni, hogy az kizárólag az olyan eladások révén elért forgalomra vonatkozik, amelyek tekintetében bizonyítást nyert, hogy azokra e kartell ténylegesen kihatott (2013. július 11-i Team Relocations és társai kontra Bizottság ítélet, C-444/11 P, EU:C:2016:464, 76. pont).

404 Arra is emlékeztetni kell, hogy a bírságkiszabási iránymutatás 15. pontjából kitűnik, hogy a Bizottság a vállalkozások esetében az eladások értékének megállapításához az adott vállalkozás rendelkezésre álló legalkalmasabb adatait fogja felhasználni.

405 A megtámadott határozat (584)–(620) preambulumbekezdésében a Bizottság az eladások értékét helyettesítő érték útján határozta meg, mivel a G10 azonnali devizaügyletek tevékenységei a szó szokásos értelmében nem keletkeztetnek eladásokat.

406 E tekintetben a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a Credit Suisse-nek a leginkább kereskedett devizapároknak megfelelő évesített névleges összegeit kell helyettesítő értéknek tekinteni, amelyek magukban foglalják az EGT egyik pénznemét, nevezetesen az eurót, a font sterlinget, a norvég koronát, a svéd koronát vagy a dán koronát azon hónapok során, amikor e bank részt vett a szóban forgó jogsértésben, amelyekre az EGT-ben található szerződő felekkel került sor, majd ezen összegeket ezt követően megszorozták az egységes kiigazítási tényezővel, amely egyrészt az árjegyzési tevékenységekből (a továbbiakban: árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényező), másrészt pedig a saját számlás kereskedésből (a továbbiakban: saját számlás kereskedéshez kapcsolódó kiigazítási tényező) származó bevételek értékét tükröző árfolyam-különbözetből áll. A Bizottság ennélfogva az eladások értékét a felperesek tekintetében 381 888 991 eurónak tekintette (a megtámadott határozat (648) preambulumbekezdése).

*1) A Credit Suisse évesített névleges összegeiről*

407 A megtámadott határozat (628) preambulumbekezdésében a Credit Suisse azon érvét illetően, amely szerint a helyettesítő érték kiszámítása szempontjából releváns névleges összegek azokat az ügyleteket foglalják magukban, amelyekben a Credit Suisse likviditást vásárolt, nem pedig azokat az ügyleteket, amelyekben a Credit Suisse ilyen likviditást nyújtott, a Bizottság azt állította, hogy az nem releváns. E tekintetben rámutatott, hogy nem kell figyelembe venni azt a módot, ahogyan a kereskedők eldöntik, hogy a portfóliójukban szereplő nyílt pozíciókhoz kapcsolódó kockázatot hogyan fedezik és kezelik, és hogy a likviditás keresése, a nyitott pozíciók tartása, növelése vagy felszámolása a kereskedő tevékenységének lényegét képezi, és olyan tevékenységeknek minősülnek, amelyek beépültek a kereskedők által az ügyfeleiknek kínált vételi és eladási árakba.

408 A felperesek úgy vélik, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban elfogadott módszer tévesen foglalja magában az olyan ügyletekhez kapcsolódó névleges összegeket, amelyeknél a Credit Suisse likviditást szerez, mivel e bevonás eredményeként a Credit Suisse-nek más bankok névleges összegeit tulajdonítják. Ezek az összegek ugyanis az árjegyzési szolgáltatás nyújtásának költségeit jelentik, és ennélfogva nem vehetők figyelembe az eladások értékének kiszámításakor, amely a bevételeket kívánja meghatározni. A Bizottság ily módon túlbecsülte az állítólagos jogsértés gazdasági jelentőségét.

409 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

410 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy a felperesek nem magát a névleges összegek évesítésének elvét kérdőjelezik meg, hanem azok köréből igyekeznek kizárni a Credit Suisse devizavásárlási ügyleteit.

411 Mindemellett meg kell állapítani, hogy a helyettesítő érték kiszámítására szolgáló módszer alkalmazása során a részt vevő vállalkozások könyveiben közvetlenül nyomon követhető összegek hiányában a Bizottság hasonló módon próbálta kiszámítani az eladások értékét, mivel azt az eladott egységek mennyiségének és eladási árainak kombinációjára tekintettel kell értékelni (a megtámadott határozat (585) és (586) preambulumbekezdése). Így a jelen ügyben az említett mennyiség az évesített névleges összegeknek felelt meg.

412 Kétségtelen, hogy e névleges összegek kiszámítása során a Bizottság nem tett különbséget a Credit Suisse által a likviditásszerzés vagy likviditásnyújtás céljából végrehajtott ügyleteknek megfelelő névleges összegek között. Mindazonáltal azt, hogy az évesített névleges összegek számításánál nem történt ilyen különbségtétel, úgy kell tekinteni, mint amelyet az azonnali devizapiacnak a felperesek által nem vitatott azon sajátosságai igazolnak, amelyek szerint a bevételek egy devizapár teljes ügyletétől, azaz egy eladási és vételi ügylettől függenek. Közelebbről, amint arra a Bizottság helyesen hivatkozik, mivel az azonnali devizaügyletek piacán tevékenykedő kereskedő nyereségre törekszik mind vételi, mind eladási ügyletei után, a piacon likviditás vásárlására irányuló ügylet szerves részét képezi az e piacon folytatott szokásos tevékenységének, és különösen bevételeinek.

413 A felperesek állításával ellentétben a Credit Suisse devizavásárlási ügyletei nem zárhatók ki a névleges összegekből a helyettesítő érték meghatározása céljából, lényegében azzal az indokkal, hogy azok nem minősülnek a szó szoros értelmében vett bevételnek, sem pedig amiatt, hogy e banknak más bankok névleges összegeit tulajdonítanák.

414 E tekintetben a felperesek nem hivatkozhatnak érvényesen a válasz C.5. mellékletéhez csatolt feljegyzésben kifejtett módszerre. Válaszukban ugyanis az említett mellékletre való általános hivatkozásra szorítkoznak. Márpedig a Törvényszéknek nem feladata, hogy az ügy valamennyi iratában feltárja azokat, amelyek alátámaszthatják az állításukat (lásd ebben az értelemben: 2006. szeptember 27-i Roquette Frères kontra Bizottság ítélet, T-322/01, EU:T:2006:267, 209. pont).

415 Ezenkívül a felperesek nem vitatják, hogy azokra az ügyletekre, amelyek során a Credit Suisse – más bankok mellett – likviditást kívánt beszerezni, a kartell által érintett piacon került sor, amelyen végeredményben a likviditás keresése a készletekhez kapcsolódó kockázatok portfólió szintjén történő kezelésének részét képezi. Márpedig – hacsak nem csökkentenék mesterségesen az e bank által elkövetett jogsértés gazdasági jelentőségét, aminek eredményeként arra a Bizottság a szóban forgó kartell hatályával tényleges kapcsolatban nem álló bírságokat szabna ki – a helyettesítő érték az eladások értékéhez hasonlóan nem számítható ki kizárólag azon ügyletek alapján, amelyekről megállapítást nyert, hogy azokra e kartell ténylegesen kihatott, hanem azt – amint az a fenti 403. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból következik – az említett kartell körébe tartozó valamennyi ügylet alapján kell kiszámítani.

416 Ennélfogva a Bizottság megalapozottan vette figyelembe a helyettesítő érték kiszámításához a Credit Suisse mind devizavásárlási ügyletekre, mind pedig devizaeladási ügyletekre vonatkozó évesített névleges összegeit.

*2) A megtámadott határozatban elfogadott egységes kiigazítási tényezőről*

417 A megtámadott határozatban a Bizottság a helyettesítő érték kiszámításához lényegében egy olyan módszert alkalmazott, amely az évesített névleges összegek kiigazítási tényezővel való megszorzásából állt. E kiigazítási tényezőt illetően a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az egyrészt az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényezőből, másrészt pedig a saját számlás kereskedéshez kapcsolódó kiigazítási tényezőből áll.

*i) Az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényezőről*

418 A megtámadott határozatban a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az árjegyzési bevételek értékét illetően a kiigazítási tényezőt a vételi és az eladási árfolyam közötti különbözet 50%-ában kell meghatározni, annak érdekében, hogy figyelembe vegyék, hogy a teljes árfolyam-különbözet az ügylet két részétől függ, és hogy ennélfogva a kereskedő által egy adott ügyletből elért bevételek ezen árfolyam- különbözet felét teszik ki. E különbözet rekonstruálása céljából a Bizottság úgy döntött, hogy a vitatott fórumon folyó információcserékből – amelyek során megvitatták az alapdevizában legfeljebb 500 milliós nagyságrendű ügyletekre vonatkozó árfolyam-különbözeteket – származó adatokat használja fel, vagyis a 2011 és 2012 közötti időszakra vonatkozó árfolyam-különbözeteket tartalmazó információcserék mintáját. Ily módon az árfolyam-különbözetek 6,2–8,9 pont közötti tartományát állapította meg, ami azon a módszeren alapult, hogy először is az árfolyamkülönbözet-tartomány alsó végét a minimális különbözetek átlaga és mediánja közül az alacsonyabban határozta meg, másodszor a tartomány felső végét pedig a maximális különbözetek átlaga és mediánja közül a magasabban. Ezt a tartományt használták a 7 pontra becsült megfelelő árfolyam-különbözet meghatározásához, mivel ez a szint közel volt az azon átváltásokból eredő vételi és eladási árfolyam közötti különbözet közepéhez, amelyek a legalább egy EGT-n belüli devizát tartalmazó G10 devizák bármely kombinációját tartalmazták. A különbözet felére való csökkentése alapján a Bizottság e kiigazítási tényezőt 3,5 pontra becsülte (az (597), (598), (604)–(609) preambulumbekezdés és az 501. lábjegyzet).

419 A felperesek azt állítják, hogy az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényező nem megfelelő és elfogult, mivel magasabb árfolyam-különbözeteket alkalmaz, amelyek túlbecsülik a Credit Suisse helyettesítő értékét, és nem tükrözik a jogsértés gazdasági jelentőségét. Álláspontjuk szerint a Bizottság által a megtámadott határozatban elfogadott minta korlátozott és nem reprezentatív, annál is inkább, mivel nem a Credit Suisse említett jogsértésben való részvételének időszakára vonatkozik. Álláspontjuk szerint a Bizottság nem alapíthatta módszerének „megfelelő” jellegét arra, hogy a vitarendezési eljárásban részt vevő felek elfogadták a bírságtartományt. Mindenesetre, még ha a Bizottság a fent említett mintára is támaszkodott, az ügyletek felosztásának figyelembevételével súlyozhatta volna a különbözeteket annak érdekében, hogy orvosolja e minta nem reprezentatív jellegét.

420 A tárgyaláson a felperesek megerősítették, hogy a közigazgatási eljárás során közölték a Bizottsággal a megtámadott határozatban általa kiválasztott mintához képest „rendelkezésre álló legalkalmasabb adatokat”, azaz a releváns időszakra vonatkozó Bloomberg BFIX adatokat. Pervezető intézkedésre válaszul a felperesek benyújtották ezeket az adatokat a Törvényszékhez.

421 A Bizottság vitatja a felperesek érveit. Álláspontja szerint a megtámadott határozatban használt információcsere-minta képezi a legmegfelelőbb és reprezentatív adatbázist, mivel ez áll legközelebb a Credit Suisse azon gazdasági tevékenységéhez, amelyre a szóban forgó jogsértés vonatkozik. E minta ugyanis az azon vitatott fórumon történt valamennyi megbeszélésre

vonatkozik, ahol az információcserére sor került, valamint kiterjed a jogsértéssel érintett konkrét pénzügyi termékekre, és az ugyanezen jogsértésben ténylegesen részt vevő vállalkozásoktól származik. A Bizottság úgy véli, hogy az egyenlő bánásmód biztosítása érdekében nem volt köteles személyre szabott módszertant kidolgozni a Credit Suisse számára, hanem a tényállás megvalósulása idején keletkezett, a többi részt vevő vállalkozásra vonatkozó bizonyítékokat vette figyelembe. Úgy véli továbbá, hogy kizárólag az alapdevizában az 500 milliónál kisebb vagy annak megfelelő értékű ügyletek figyelembevétele a részt vevő vállalkozások kereskedési tevékenységének reprezentatív mintáját jelenti. Mindenesetre az évesített névleges összegek már figyelembe veszik a Credit Suisse jogsértésben való részvételének egyedi időszakát és annak súlyát. A Bizottság a felperesek érveinek elutasítását kéri.

422 A tárgyaláson a Bizottság megismételte azon álláspontját, hogy a megtámadott határozatban az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényező kiszámításához használt információcsere-minta reprezentatívabb volt, mint a Bloomberg BFIX adatok, mivel a szóban forgó jogsértésre jellemző. Egy pervezető intézkedésre válaszul a Bizottság benyújtotta az említett mintát, amely szerinte az említett számításhoz a „rendelkezésre álló legalkalmasabb adatoknak” minősül, ami így lehetővé tette a jogsértés gazdasági jelentőségének lehető legjobb becslését.

423 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a felek egyetértenek abban, hogy a jelen ügyben releváns az árfolyam-különbözet felének figyelembevétele az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényező kiszámítása céljából. A felek azonban lényegében nem értenek egyet abban a kérdésben, hogy az árfolyam-különbözetekre vonatkozó megbeszéléseknek a megtámadott határozatban az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényező kiszámításához használt mintája a bírságkiszabási iránymutatás 15. pontja értelmében vett „rendelkezésre álló legalkalmasabb adatoknak” minősül-e.

424 Márpedig egyrészt emlékeztetni kell arra, amint az a bírságkiszabási iránymutatás 15. pontjából kitűnik, hogy a „Bizottság a vállalkozások esetében az eladások értékének megállapításához az adott vállalkozás rendelkezésre álló legalkalmasabb adatait fogja felhasználni”. Ily módon az általa meghatározott módszer végrehajtása során ügyelnie kell többek között arra, hogy a „rendelkezésre álló legalkalmasabb adatokat” vegye figyelembe, amit az uniós bíróság mind jogi, mind pedig ténybeli szempontból alaposan felülvizsgál, amint az a fenti 393. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból következik.

425 Másrészt a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a Bizottság – amennyiben a bírságkiszabási iránymutatáshoz hasonló magatartási szabályokat fogad el, és azok közzétételével kijelenti, hogy ezentúl alkalmazni fogja e szabályokat az érintett esetekre – korlátozza magát mérlegelési jogköre gyakorlásában, és nem térhet el e szabályoktól anélkül, hogy ne tenné ki magát egyes esetekben felelősségre vonásnak az általános jogelveknek, mint az egyenlő bánásmód vagy a bizalomvédelem elvének a megsértése címén (lásd ebben az értelemben: 2005. június 28-i Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408, 211. pont).

426 A jelen ügyben a megtámadott határozatból kitűnik, hogy az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényező kiszámítása céljából a Bizottság által használt minta tizenhat információcserére vonatkozott. Ebből az is kitűnik, hogy e minta a 2011-ben (két június 24-i megbeszélés, egy július 11-i megbeszélés, két augusztus 10-i megbeszélés, egy szeptember 20-i megbeszélés, egy október 5-i megbeszélés és egy október 21-i megbeszélés) és 2012-ben (egy január 5-i megbeszélés, egy január 11-i megbeszélés, egy január 31-i megbeszélés, egy február 17-i megbeszélés, egy március 1-jei megbeszélés, egy április 5-i megbeszélés, egy április 18-i megbeszélés és egy június 18-i

megbeszélés) tartott megbeszélésekből – amelyek során a kereskedők az alábbi devizapárokra vonatkozó árfolyam-különbözetekről cseréltek információkat – származó árfolyam-különbözetekre vonatkozik: GBP/USD (hat megbeszélés), EUR/CHF (egy megbeszélés), EUR/GBP (hét megbeszélés), GBP/JPY (egy megbeszélés) és EUR/JPY (egy megbeszélés).

427 E tekintetben először is meg kell vizsgálni a felpereseknek a Bizottság által használt mintára vonatkozó kifogásait.

428 Egyrészt, ami a megtámadott határozatban használt mintából származó árfolyam-különbözetekkel érintett időszakot illeti, a felperesekhez hasonlóan meg kell állapítani, hogy annak figyelembevétele nem tekinthető megfelelőnek, mivel meghaladja a releváns időszakot.

429 Márpedig a többek között 2011-ből, a Credit Suisse jogsértési időszakát megelőző több megbeszélésből eredő árfolyam-különbözetek figyelembevétele semmilyen jelentőséggel nem bír a különböző devizapárok ügyleteiből eredő helyettesítő érték meghatározása szempontjából, amely devizapárok évesített névleges összegei a 2012. évre vonatkoznak.

430 Az azonnali devizapiac volatilitására és likviditására tekintettel ugyanis az árfolyamok, amelyeknek az árfolyam-különbözet a piaci sajátosságok által befolyásolt összetevője, gyorsan változnak, amint azt végeredményben a megtámadott határozatban szereplő minta is tükrözi. Közelebbről, e mintából kitűnik, hogy az azonos összegre és ugyanazon devizapárra vonatkozó ügylet árfolyam-különbözetei az időponttól függően eltérőek voltak. Így meg kell állapítani, hogy a kereskedők által 2011-ben elért árfolyam-különbözetek alkalmazása objektív szempontból nem tájékoztathatja pontosan a Bizottságot a Credit Suisse által 2012-ben, a jogsértés időszakában végzett árjegyzésből származó bevételek tényleges értékéről.

431 E körülmények között a különböző 2011-es időpontokra vonatkozó árfolyam-különbözetek figyelembevételét úgy kell tekinteni, hogy az nem megfelelő és nem alkalmas arra, hogy tükrözze a Credit Suisse tényleges gazdasági helyzetét a jogsértés időszakában.

432 Másrészt, az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényező számításához használt tizenhat információcseréből álló minta korlátozottnak tűnik a Bizottság által annak érdekében figyelembe vett évesített névleges összegeknek megfelelő ügyletek számához képest, hogy objektív módon reprezentálhassák többek között az állítólagos jogsértés gazdasági jelentőségét.

433 E tekintetben, noha a megtámadott határozatban nem tüntették fel az ügyletek említett számát, tekintettel arra, hogy a Bizottság kizárólag az alapvalutában 500 millió vagy annál alacsonyabb összegű ügyletekre támaszkodott (a (604) preambulumbekezdés), és az általa figyelembe vett névleges összegek összesen 1 060 802 752 528 eurót tesznek ki (az (592) preambulumbekezdés), ha e névleges összegeket elosztjuk az általa alapul vett ügyletek maximális számával (500 000 000 ), meg kell állapítani, hogy az ezen névleges összegeknek megfelelő ügyletek száma legalább 2121 volt. Végeredményben a felperesek azt állítják, hogy a Credit Suisse az állítólagos jogsértésben való részvételének időszaka alatt 22 000 ügyletet hajtott végre, anélkül hogy ezt a Bizottság vitatta volna.

434 Harmadrészt, emlékeztetni kell arra, hogy a helyettesítő érték megállapításához a Bizottság azon leginkább kereskedett devizapároknak megfelelő névleges összegeket használta fel, amelyek érintették az EGT egyik pénznemét, vagyis az eurót, a font sterlinget, a norvég koronát, a svéd koronát vagy a dán koronát a bankok szóban forgó jogsértésben való részvételének hónapjaiban

(a megtámadott határozat (589) preambulumbekezdése). Márpedig, amint az a megtámadott határozatban szereplő, az árfolyam-különbözetekre vonatkozó megbeszélések mintájára vonatkozó bizonyítékokból kitűnik, e minta alig tartalmaz öt devizapárt a lehetséges negyven kombináció közül.

435 Márpedig az árfolyam-különbözetek mintájával érintett devizapárok reprezentativitásának a megtámadott határozatban megállapított hiánya jelentős hatással lehet a Credit Suisse helyettesítő értékének kiszámítása céljából a megtámadott határozat elfogadásakor rendelkezésre álló „legalkalmasabb adat” értékelésére. Amint ugyanis az említett mintából kitűnik, a jelen ügyben érintett különböző devizapárok likviditási különbségeket és alkalmazott árfolyam-különbözeteket mutatnak (például 200 millió EUR/GBP devizapár esetében a minimális árfolyam-különbözet 10 és 12 között, a maximális árfolyam-különbözet pedig 12 és 14 között mozgott, míg a GBP/USD devizapár esetében ugyanezen mennyiség tekintetében a minimális árfolyam-különbözet 18, míg a maximális árfolyam-különbözet 20 volt).

436 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a Bizottság által a szóban forgó kiigazítási tényező kiszámításához használt minta kevés eleme, amelynek több mint fele nem vonatkozik a releváns időszakra (lásd a fenti 426. pontot), nem kellően részletesek a Bizottság által az említett számítás során relevánsnak tekintett egyes devizapárok tekintetében. Ennélfogva az említett minta nem tekinthető olyan adatoknak, amelyek elegendők lettek volna annak biztosításához, hogy valamennyi érintett devizapárt arányosan reprezentálják az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényező logikája, vagyis annak figyelembevétele fényében, hogy az ügyletekből származó bevételek beépülnek az EGT valamely devizáját érintő devizapár átváltására alkalmazott eladási árfolyam és vételi árfolyam közötti különbözetbe.

437 Másodszor, a felpereseknek mindazonáltal bizonyítaniuk kell, hogy a Bizottság által jogszerűen meghatározott módszer keretében ténylegesen alkalmasabb adatok léteztek, mint amelyeket ezen intézmény elfogadott, és hogy ezek az adatok ténylegesen rendelkezésre álltak (lásd ebben az értelemben és analógia útján: 2019. szeptember 24-i HSBC Holdings és társai kontra Bizottság ítélet, T-105/17, EU:T:2019:675, 324. pont). Ennélfogva meg kell határozni, hogy a felperesek által a Bizottságnak az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényező meghatározása érdekében javasolt Bloomberg BFIX adatok képezték-e a megtámadott határozatban meghatározott módszer alkalmazásához „rendelkezésre álló legalkalmasabb adatokat”.

438 E tekintetben egyrészt meg kell állapítani, hogy – amint azt a felperesek a tárgyaláson hangsúlyozták – a Bloomberg BFIX adatok felhasználása lehetővé tette volna a Bizottság számára, hogy a releváns időszakra vonatkozó több ezer adatot, és így a Credit Suisse jogsértési időszakára vonatkozó árfolyam-különbözetek jóval több, következésképpen reprezentatívabb példáját vegye figyelembe azon ügyletek jelentős volumenére tekintettel, amelyeket a Bizottság a helyettesítő érték kiszámítása során figyelembe vett (lásd a fenti 432. és 433. pontot) Ezen adatok figyelembevétele ily módon arányos megfelelést eredményezhetett volna e különbözetek és az ugyanazon időszakra vonatkozó évesített névleges összegek (a jelen ügyben az eladások értéke kiszámítása mögött meghúzódó logikának megfelelően), valamint a szóban forgó kiigazítási tényező számításának körébe tartozó devizapárok között.

439 Másrészt, amint azt a tárgyaláson előadta, a Bizottság vitatja a Bloomberg BFIX adatok megfelelőségét. Álláspontja szerint ezen adatok korlátozottak, különösen mivel nem teszik lehetővé a jogsértésben részt vevő bankok által ténylegesen érvényesített árfolyam-különbözetek szűrését. Ezek az adatok – amint azt a Bizottság a tárgyaláson és a Törvényszék által elrendelt

pervezető intézkedésre válaszul előadta – szintén nem kifejezetten a szóban forgó jogsértésre vonatkoznak, különösen mivel nem onnan származnak, ahol e jogsértést elkövették, és nem a jogsértésben részt vevő bankok által végrehajtott ügyletekre vonatkoznak.

440 Mindazonáltal, bár kétségtelen, hogy a bírságkiszabási iránymutatás a kiszabandó bírságok alapösszegének meghatározása során a jogsértéssel érintett termékek eladásai értékét veszi figyelembe (2019. július 10-i Bizottság kontra Icap és társai ítélet, C-39/18 P, EU:C:2019:584, 26. pont), a 16. pontban azt is előírja, hogy a Bizottság meghatározhatja az említett értéket, amennyiben a vállalkozás által rendelkezésre bocsátott adatok nem teljesek vagy megbízhatatlanok, többek között bármely más, általa relevánsnak és megfelelőnek ítélt információ alapján. Ily módon ezen iránymutatásból nem tűnik ki, hogy a Bizottság által figyelembe vett adatoknak szükségszerűen a jogsértésre jellemzőnek kell lenniük.

441 A bírságkiszabási iránymutatás 15. pontja értelmében vett „rendelkezésre álló legalkalmasabb adatok” fogalma ugyanis nem azt jelenti, hogy olyan adatokat kell találni, amelyek tökéletesen pontos képet adnak a jogsértés gazdasági jelentőségéről és a vállalkozás abban betöltött viszonylagos súlyáról, hanem az, hogy megtalálják azokat, amelyek jobb minőségűek, mint a többi rendelkezésre álló adat, különösen abban az értelemben, hogy koherensebbek, teljesebbek és megbízhatóbbak, annak érdekében, hogy tükrözzék ezt a jelentőséget és súlyt (lásd ebben az értelemben: 2014. július 11-i RWE és RWE Dea kontra Bizottság ítélet, T-543/08, EU:T:2014:627, 230., 234. és 237. pont).

442 Márpedig, figyelembe véve azt a tényt, hogy a Bloomberg BFIX adatok lehetővé teszik a szóban forgó kiigazítási tényező kiszámításával érintett devizák körébe tartozó valamennyi devizapár figyelembevételét, jelentősebb mintát szolgáltatnak annak érdekében, hogy arányosan tükrözzék azokat az évesített névleges összegeket, amelyekre az említett tényezőt alkalmazták, valamint a Credit Suisse jogsértési időszakára vonatkoznak, ezen adatokat koherensebbnek, teljesebbnek és megbízhatóbbnak kell tekinteni, mint amelyekre a Bizottság a jogsértés gazdasági jelentőségének és a Credit Suisse jogsértésben betöltött viszonylagos súlyának tükrözése érdekében támaszkodott.

443 A fentiekből következik, hogy a közigazgatási eljárás során a Bizottságnak javasolt és a felperesek által a Törvényszékhez benyújtott Bloomberg BFIX adatok a Bizottság állításával ellentétben a „rendelkezésre álló legalkalmasabb adatoknak” minősülnek, amelyek pontosabban tükrözik a Credit Suisse helyettesítő értékét.

444 A Bizottság nem igazolhatja érvényesen az árjegyzésből származó bevételek tényleges értékére vonatkozó nem reprezentatív adatok figyelembevételét a jogsértés résztvevőivel szembeni egyenlő bánásmód tiszteletben tartásának követelményével, mivel az alkalmazott módszernek a jogsértésben részt vevő valamennyi fél tekintetében azonosnak kell lennie.

445 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy az egyenlő bánásmód elve megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérően, és az eltérő helyzeteket ne kezeljék ugyanúgy, hacsak ez a bánásmód objektíve nem igazolt (2014. november 12-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet, C-580/12 P, EU:C:2020:2363, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Márpedig az egyenlő bánásmód elvének alkalmazásával nem ellentétes, ha a jelen ügyben figyelembe veszik a jogsértésben részt vevő vállalkozások egyedi adatait, miközben ugyanazt a módszert alkalmazzák a helyettesítő érték kiszámítására. A jelen ügyben ugyanis a Credit Suisse jogsértésben való részvételének időszakára vonatkozó árfolyam-különbözetekre vonatkozó egyedi adatok felhasználása csak a Bizottság által kidolgozott és az említett jogsértésben részt vevő valamennyi félre alkalmazandó módszer

alkalmazásának egyik módja, amely nem változtatja meg annak lényegét, hanem kizárólag arra alkalmas, hogy megerősítse e bank helyettesítő értékének pontosságát a jogsértésben való részvételének időszaka során folytatott tevékenységének jelentőségét és terjedelmét illetően.

446 Egyébiránt a Törvényszék már megállapította, hogy az egyenlő bánásmód elvével összhangban áll a Bizottság azon megközelítése, amely szerint az eladások értékének kiszámítása keretében az érintett vállalkozások jogsértésben való részvételének különböző időszakaira tekintettel különböző időszakokból származó adatokat vesz figyelembe többek között annak érdekében, hogy figyelembe vegye e vállalkozásoknak a jogsértés időszakában fennálló tényleges gazdasági helyzetét, és elkerülje, hogy az eladások értéke következtében a jogsértés gazdasági jelentősége alul legyen értékelve (2021. szeptember 29-i Tokin kontra Bizottság ítélet, T-343/18, EU:T:2021:636, 110–114. és 118. pont).

447 Ezenkívül a Bizottság állításával ellentétben az a tény, hogy a vitarendezési eljárásban részt vevő felek elfogadták az egységes adatok felhasználását a Bizottság által kidolgozott módszertan keretében alkalmazott kiigazítási tényező kiszámítása céljából, szintén nem kérdőjelezheti meg a Credit Suisse tekintetében annak nem megfelelő és nem alkalmas jellegére vonatkozó következtetést.

448 Következésképpen a Bizottság azáltal, hogy nem a „rendelkezésre álló legalkalmasabb adatokat” használta fel a Credit Suisse esetében a helyettesítő érték kiszámítása céljából alkalmazandó kiigazítási tényező kiszámításához, megsértette a bírságkiszabási iránymutatást, és tévesen számította ki az általa a Credit Suisse-re kiszabott bírság alapösszegét.

*ii) A saját számlás kereskedéshez kapcsolódó kiigazítási tényezőről*

449 A megtámadott határozatban a saját számlás kereskedéshez kapcsolódó kiigazítási tényezőt illetően, amennyiben a kereskedők a nyílt kockázati pozícióikra vonatkozó információkat cseréltek, miután emlékeztetett arra, hogy egyik érintett bank sem tudta megadni az e kereskedelmi bevételek becsléséhez szükséges adatokat, és figyelembe véve a saját számlás kereskedésből származó bevételek helyettesítő értékének kiszámításával járó technikai kihívásokat, a Bizottság úgy határozott, hogy az árfolyam-különbözet meghatározása érdekében az „*interdealer*” szintű ügyletekhez kapcsolódó nyilvános forrásokat veszi alapul (lásd a fenti 24. pontot). Így, annak érdekében, hogy ne becsülje túl e bevételeket, úgy határozott, hogy azokat úgy számítja ki, hogy a névleges összeget megszorozza a megfelelő árfolyam-különbözet 10%-ával, amelyet saját belátása szerint 0,6 és 1,5 pont közötti szinten értékelt. E megállapítások alapján a Bizottság figyelembe vette az 1 pontban megállapított árfolyam-különbözetet, amelyet elosztott a fent említett 10%-kal. Következésképpen e kiigazítási tényezőt 0,1 pontra becsülte.

450 A felperesek azt kifogásolják, hogy a Bizottság önkényesen használta a kiigazítási tényezőt azon bevételek figyelembevétele érdekében, amelyekre a részt vevő bankok a nyílt kockázati pozíciók birtoklásából tettek szert, és hogy annak képzése érdekében az „*intertraders*” árfolyam-különbözet 10%-át alkalmazta. Úgy vélik, hogy a nyílt kockázati pozíciók birtoklásából származó bevételek a kereskedő pozíciója értékének esetleges növekedésén alapulnak, nem pedig azon a különbözeten, amelyet a kereskedőnek végül meg kell fizetnie. Ennélfogva az árfolyam-különbözetnek az állítólagos bevételek figyelembevétele érdekében való felhasználása nem tükrözi azokat a bevételeket, amelyekre a Credit Suisse e tevékenységből szert tehetett volna. Mindenesetre a Bizottság nem bizonyította, hogy a saját kereskedésből származó átlagos bevétel arányos az árfolyam-különbözettel.

451 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

452 E tekintetben előzetesen meg kell jegyezni, hogy a felperesek nem vitatják a megtámadott határozat (610) preambulumbekezdésében megfogalmazott azon állítást, amely szerint egyrészt a szóban forgó jogsértésben részt vevő bankok nemcsak árjegyzőkként, hanem saját javukra is kötöttek ügyleteket, másrészt pedig ezen ügyletek mindegyike bevételt eredményezett Az e határozat (630) preambulumbekezdésében szereplő azon megállapítás sem vitatott, amely szerint „az árfolyam-különbözetek a bankok nyílt kitettséggel kapcsolatos kockázattal kapcsolatos elvárásait tükrözik”.

453 Ennek pontosítását követően emlékeztetni kell arra, hogy az azonnali devizapiacon az árfolyam-különbözet képezi azt a kompenzációt, amelyet a kereskedő kap, különösen azon kockázat tekintetében, amelyet a portfóliójában egy adott deviza tartásával viselt, a piaci árfolyam-ingadozások gyorsasága miatt a nyitott kockázati pozícióknak való kitettség miatt (lásd a fenti 21. pontot, valamint a megtámadott határozat felperesek által nem vitatott (35) és (36) preambulumbekezdését).

454 Ily módon meg kell állapítani, hogy a Bizottság által a saját számlára történő kereskedéshez kapcsolódó, árfolyam-különbözeten alapuló kiigazítási tényező kiszámítása érdekében alkalmazott megközelítést úgy kell tekinteni, mint amely megfelel az azonnali devizapiaci valóságnak. A Bizottság fent említett megközelítése összhangban van a helyettesítő érték megválasztásának logikájával is, mivel figyelembe veszi többek között a Credit Suisse saját számlás kereskedéséből származó bevételeket.

455 E körülmények között a felperesek, akik annak előadására szorítkoznak, hogy az árfolyam-különbözet nem releváns a saját számlás kereskedési tevékenységekből származó bevételek kiszámítása szempontjából, anélkül azonban, hogy megfelelőbb alternatív módszert javasolnának, érvényesen nem hivatkozhatnak arra, hogy a Bizottság állítólagosan tévesen alkalmazta az árfolyam-különbözetet azon bevételek meghatározása érdekében, amelyeket a Credit Suisse a saját számlás kereskedési tevékenységekből szerezhetett volna.

456 Általánosabban, a felperesek azt állítják, hogy a saját számlás kereskedéssel összefüggésben a kereskedők fizetnek, és nem nyernek, a különbözetet pedig kontraintuitívnek kell tekinteni a saját számlás tevékenység üzleti logikája és gazdasági racionalitása szempontjából, többek között a megtámadott határozathoz hasonlóan, amelyet a felperesek e tekintetben nem vitatnak, és amely szerint „[e]zek növelhetik, csökkenthetik vagy megszüntethetik a nyitott kockázati pozíciókat, más kereskedők »különbözeteinek elnyerése« révén […]; éppen ez a lényege annak, hogy valaki jó árjegyző, illetve általában véve jó kereskedő és rámutat arra, hogy az árjegyzés és a saját számlás kereskedés szorosan összekapcsolódik” (a (630 preambulumbekezdés).

457 Végül, noha a felperesek egy tanulmányban szereplő „nagyon gyakori különbözetek” alapján formálisan vitatják a saját számlás kereskedésből származó, az árfolyam-különbözethez kapcsolódó átlagos bevétel arányosságát, semmilyen konkrét magyarázatot nem adnak e vitatás alátámasztására. Annak előadására szorítkoznak ugyanis, hogy „az ügyletek jelentős gyakorisága a jelen ügyben irrelevánsnak bizonyul”. Mindenesetre a felperesek nem kifogásolhatják érvényesen, hogy a Bizottság bármilyen módon megfordította volna a bizonyítási terhet, mivel ez utóbbi mérlegelési mozgástérrel rendelkezik a bírság kiszámítása során. Ezenkívül nem lehet helyt adni a felperesek arra alapított érvének sem, hogy a szóban forgó kiigazítási tényező meghatározása érdekében az „*intertraders*” árfolyam-különbözet 10%-ának alkalmazása állítólag önkényes és nem megfelelő jellegű, amely egy puszta, egyáltalán nem részletezett állításból ered.

458 A fentiekből következik, hogy a Bizottság helyesen határozta meg a saját számlás kereskedéshez kapcsolódó kiigazítási tényezőt. Következésképpen a felperesek által vele szemben felhozott érveket mint megalapozatlanokat el kell utasítani.

*3) A felperesek által a helyettesítő érték kiszámítására javasolt alternatív módszerről*

459 A felperesek úgy vélik, hogy a Credit Suisse által a közigazgatási eljárás során javasolt alternatív módszer megfelelőbb és megbízhatóbb alapot képez az eladásai értékének meghatározásához. E módszer lényegében abból áll, hogy független harmadik féltől származó adatok alapján kiszámítják az azon ügyletekből származó devizapárok és kereskedési hónapok egyes kombinációira vonatkozó névleges összegeket, amelyek során a Credit Suisse likviditást biztosított, és amelyeket megszoroznak egy, a devizapárok és a konkrét kereskedési hónapok kombinációja szerinti árfolyam-különbözet felének megfelelő árfolyam-különbözetre vonatkozó kiigazítási tényezővel.

460 A felperesek szerint e módszer lehetővé teszi a helyettesítő érték pontosabb megközelítését. Márpedig a Bizottság nem vizsgálta meg komolyan a Credit Suisse által javasolt érveket és alternatív módszert. A felperesek azt kifogásolják, hogy a Bizottság e tekintetben nem tett eleget indokolási kötelezettségének.

461 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

462 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a felperesek által javasolt módszer eltér a megtámadott határozatban alkalmazott módszertől, mivel kizárja a számításból a vételi ügyletekhez kapcsolódó névleges összegeket, valamint a saját számlás kereskedéshez kapcsolódó kiigazítási tényezőt, de súlyozza az árjegyzési tevékenységekhez kapcsolódó árfolyam-különbözeteket.

463 Márpedig, amint az a fenti 410–416. pontból kitűnik, a felperesek tévesen próbálják bizonyítani, hogy az évesített névleges összegek kiszámítása során kizárólag a devizaeladási ügyleteket kellett figyelembe venni. Az ilyen számítás ugyanis nem venné figyelembe a Credit Suisse által végzett valamennyi releváns ügyletet, még akkor sem, ha azt a konkrét devizapárok és kereskedési hónapok kombinációja alapján számítanák ki. Mindenesetre, amint az kitűnik abból a szakértői véleményből, amelyre a felperesek a módszerük alátámasztása érdekében hivatkoznak, a névleges összegek alternatív kiszámítása nem olyan pontos adatokon alapul, amelyek lehetővé tennék kizárólag azon ügyletek meghatározását, amelyek során a Credit Suisse likviditást biztosított.

464 Ezenfelül, ami a saját számlára végzett tevékenységekből származó bevételek helyettesítő értékének kiszámítási módszeréből való kizárását illeti, noha azok figyelmen kívül hagyása lehetővé tenné az állítólagosan „megnövelt” helyettesítő érték csökkentését, az ilyen kizárás nem veszi figyelembe a jogsértés gazdasági jelentőségét és a Credit Suisse ez utóbbiban betöltött viszonylagos súlyát, mivel e bevételek a bankok bevételi forrását képezik, és a tevékenységeik lényegéhez tartoznak.

465 Az indokolás elégtelenségére vonatkozó érvet illetően, amely azon alapul, hogy a Bizottság nem adott magyarázatot arra, hogy nem vette figyelembe a felperesek által javasolt alternatív módszert, meg kell jegyezni, hogy – amint az a megtámadott határozat (626)–(633) preambulumbekezdéséből kitűnik – a Bizottság kifejtette azokat az indokokat, amelyek miatt nem találta megfelelőnek a felperesek által javasolt alternatív módszert. Egyebekben meg kell állapítani, hogy az említett érv még inkább egybemosódik az említett módszer értékelése megalapozottságának vizsgálatával. Mindenesetre emlékeztetni kell arra,

hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság nem kötelezhető arra, hogy határozataiban kifejtse azokat az okokat, amelyek miatt a bírság összegének kiszámítását illetően nem alkalmazott a megtámadott határozatban ténylegesen alkalmazott megközelítéshez képest alternatív megközelítéseket (2015. július 15-i SLM és Ori Martin kontra Bizottság ítélet, T-389/10 és T-419/10, EU:T:2015:513, 206. pont).

466 Ennélfogva a negyedik jogalap első részének kizárólag annyiban kell helyt adni, amennyiben a Bizottság nem a rendelkezésre álló legalkalmasabb adatokat használta fel a Credit Suisse tekintetében az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényező meghatározásához.

467 Mindemellett a Törvényszék helyénvalónak tartja, hogy a kereset negyedik jogalapjának vizsgálatát a harmadik rész, majd a második, negyedik és ötödik rész vizsgálata révén folytassa.

### *b) A negyedik jogalap harmadik, a bírságnak a jogsértés súlyával kapcsolatos tényező címén történő túlbecslésével kapcsolatos hibán alapuló részéről*

468 A bírságkiszabási iránymutatás értelmében a bírság alapösszege az eladások értékéhez bizonyos meghatározott mértékben aránylik; az arányszámot a jogsértés súlyosságának függvényében állapítják meg, és a jogsértés éveinek számával szorozzák meg (19. pont). A súlyosságot minden egyes jogsértés-típusnál esetenként állapítják meg, valamennyi releváns körülmény figyelembe vételével (20. pont). Általános szabály szerint az eladások értékének szóban forgó arányát akár 30%-ban is megállapíthatják (21. pont). Az eladások értéke konkrét esetben figyelembe veendő arányának meghatározása érdekében a Bizottság olyan tényezőket vesz figyelembe, mint például a jogsértés jellege, az érintett felek összesített piaci részesedése, a jogsértés földrajzi kiterjedése, valamint az, hogy a jogsértés megvalósult-e (22. pont). Ezenkívül, mivel a legsúlyosabb versenykorlátozásokat – mint amilyenek az árrögzítésről szóló horizontális megállapodások is – szigorúan kell szankcionálni, az eladások ilyen jogsértések esetén figyelembe veendő arányát általában a legmagasabb szinten állapítják meg (23. pont).

469 A megtámadott határozat (634)–(637) preambulumbekezdésében a Bizottság a fenti 468. pontban felidézett szabályokra figyelemmel lényegében úgy ítélte meg, hogy a jogsértés jellegére és földrajzi kiterjedésére tekintettel a súlyossági tényezőt 16%-ban kell megállapítani.

470 A felperesek előadják, hogy a Bizottság tévesen értékelte rögzítette a jogsértés súlyossági tényezőjét 16%-ban. Először is nem vette figyelembe a kereskedők elhanyagolható piaci részesedését, sőt nem is magyarázta meg, hogy miért nem vette figyelembe e piaci részesedéseket, holott azok relevánsak a részt vevő bankok gazdasági erejének és a jogsértés súlyának meghatározása szempontjából. Másodszor, a jogsértés súlyossági tényezőjének értékelése során nem vette figyelembe az információcsere jogszerű és versenyt támogató célját. Harmadszor, a jogsértés súlyát befolyásoló tényezőknek, vagyis a magatartások számának és intenzitásának észszerűen arra kellett volna vezetniük a Bizottságot, hogy alacsonyabb súlyossági tényezőt alkalmazzon.

471 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

472 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a bírságkiszabási iránymutatás 22. pontjában említett, nem kimerítő jelleggel felsorolt tényezők – amelyeket a Bizottság az eladások értéke adott ügyben figyelembe veendő arányának meghatározása érdekében figyelembe vesz – tekintetében a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a vitatott jogsértés az EGT egészére kiterjedt, és olyan megállapodások és/vagy összehangolt magatartások formáját öltötte, amelyek célja lényegében az

azonnali devizaügyletek piacához szorosan hozzátartozó rendes bizonytalanságok csökkentése vagy megszüntetése volt. Márpedig e csökkentés vagy megszüntetés lehetővé tette a jogsértésben részt vevő bankok számára, hogy megerősítsék árrögzítési és kockázatkezelési döntéseiket, holott ez utóbbiak azok a paraméterek, amelyek alapján e bankoknak az azonnali devizapiacon versenyezniük kellett egymással. Ily módon a szóban forgó jogsértés a legsúlyosabb versenykorlátozások közé tartozik. Márpedig a bírságkiszabási iránymutatás 23. pontjának megfelelően az ilyen jellegű jogsértések esetén az eladások arányát általában a legmagasabb szinten állapítják meg.

473 Nem kifogásolható tehát, hogy a Bizottság a súlyossági együtthatót 16%-ban állapította meg, vagyis olyan szinten, amely a bírságkiszabási iránymutatás értelmében az ilyen jogsértésekre előírt szankciók legalacsonyabb szintjei közé tartozik.

474 Ezt a megállapítást nem gyengítheti a felperesek által előadott egyik érv sem.

475 Először is, a Bizottság a súlyossági együttható meghatározása során nem volt köteles figyelembe venni az egységes és folyamatos jogsértésben részt vevő kereskedők piaci részesedését. E tényező ugyanis nem tartozik a bírságkiszabási iránymutatás 23. pontjában felsorolt tényezők közé. Ezenkívül, bár kétségtelen, hogy a jogsértés súlyának meghatározásakor figyelembe kell venni az összes olyan tényezőt, amely hatással lehet a jogsértés súlyának értékelésére, különösen a részt vevő vállalkozások méretét, a Bíróság arra is emlékeztetett, hogy a jogsértés súlyosságának értékelése során kötelezően figyelembe veendő szempontoknak nem létezik kötelező jellegű vagy kimerítő listája (lásd ebben az értelemben: 2018. szeptember 26-i Infineon Technologies kontra Bizottság ítélet, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 196–198. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

476 Másodszor, a versenyellenes magatartások száma és intenzitása sem tartozik a bírságkiszabási iránymutatás 23. pontjában felsorolt tényezők közé. Noha az is igaz, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint ezek az elemek általában relevánsak a bírságok összegének meghatározása során (lásd: 2018. szeptember 26-i Infineon Technologies kontra Bizottság ítélet, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 197. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), a Bizottság figyelembe veheti a vállalkozás jogsértésben való részvételének relatív súlyát és az ügy sajátos körülményeit akár a jogsértés súlyának értékelésekor, akár az alapösszegnek az enyhítő és súlyosító körülmények alapján történő kiigazításakor (2013. július 11-i Team Relocations és társai kontra Bizottság ítélet, C-444/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:464, 104. pont).

477 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a Bizottság megalapozottan határozott meg súlyossági együtthatót a jogsértés egészének figyelembevételével, és hogy a Credit Suisse e jogsértésben való részvételének relatív súlyát különösen az enyhítő körülmények értékelése keretében, nem pedig a súlyossági tényező szakaszában lehetett vizsgálni.

478 Végül harmadszor, azzal kapcsolatban, hogy a Bizottság állítólag nem vette figyelembe az információcsere jogszerű és versenyt támogató célját, emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a második jogalap második részének vizsgálata keretében történt – a Bizottság helyesen utasította el ezeket az érveket. Következésképpen a Bizottságnak semmi oka nem volt arra, hogy ezeket a súlyossági együttható meghatározásának szakaszában figyelembe vegye.

479 Ebből következik, hogy a negyedik jogalap harmadik részét mint megalapozatlant el kell utasítani.

### *c) A negyedik jogalap második, a bírság enyhítő körülmények címén való csökkentésével kapcsolatos hibára vonatkozó részéről*

480 A megtámadott határozat (650)–(656) preambulumbekezdésében a Bizottság lényegében úgy ítélte meg, hogy a bírságkiszabási iránymutatás 29. pontjának megfelelően, figyelembe véve a jelen ügy sajátos körülményeit, vagyis egyrészt a Credit Suisse felelősségének hiányát a mögöttes megállapodás alapján, másrészt pedig az alkalmankénti koordináció eseteit, a felperes számára e magatartások mindegyikére 2%-ot kell biztosítani, és így összesen 4%-kal kell csökkenteni a bírságot enyhítő körülmények címén.

481 A felperesek előadják, hogy a Bizottság által enyhítő körülmények címén nyújtott csökkentés nem veszi kellőképpen figyelembe azt a tényt, hogy a Credit Suisse felelősségét az egységes és folyamatos jogsértést megvalósító három magatartás közül csak az egyikért állapították meg, annál is inkább, mivel e magatartás a három közül a legkevésbé súlyos volt. Álláspontjuk szerint e valóság tükrözése érdekében a Bizottságnak körülbelül 75%-kal, vagy legalábbis kétharmadával, azaz 66%-kal kellett volna csökkentenie a bírságot. Ezenkívül azt kifogásolják, hogy a Bizottság nem vette figyelembe azokat az enyhítő körülményeket, amelyek először is a Credit Suisse állítólagos nagyon korlátozott részvételére, másodszor pedig arra vonatkoznak, hogy elkerülte a vitatott versenyellenes magatartás tanúsítását azáltal, hogy a vitatott fórumról szerzett információkat közölt az ügyfelekkel, értékesítési irodákkal és más kereskedőkkel.

482 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

483 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a fenti 335. pontból kitűnik – az egységes és folyamatos jogsértést megvalósító valamennyi magatartás közös célja lényegében az azonnali devizaügyletek piacával együtt járó szokásos bizonytalanságok enyhítése volt, anélkül azonban, hogy a súlyosságukat illetően bármilyen állítólagos különbség megállapítható lenne. Így nem fogadható el a felperesek azon általános és nem részletezett állítása, hogy az információcserék jelentik az említett jogsértést megvalósító három magatartás közül „a legkevésbé súlyos” magatartást, amit enyhítő körülményként figyelembe kellene venni.

484 Másodszor, a felperesek által előadott, a Bizottság által a megtámadott határozatban elfogadott enyhítő körülményektől eltérő enyhítő körülmények fennállásának bizonyítására irányuló érvek sem fogadhatók el.

485 E tekintetben egyrészt, mivel megállapították a Credit Suisse felelősségét az egységes és folyamatos jogsértésért, amennyiben az információcserét érinti, emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a megtámadott határozatban elemzett több mint száz megbeszélésből kitűnik – a Credit Suisse magatartása nagyon közel állt az ugyanebben az időszakban részt vevő többi bank magatartásához. Így a jogsértésben való részvétele nem volt kifejezetten csekély, ami a bírságkiszabási iránymutatás 29. pontja értelmében enyhítő körülménynek minősülhetett volna.

486 Másrészt, a Credit Suisse állítólagos versenymagatartását illetően elegendő megállapítani, hogy mivel ez az érv lényegében a második és a harmadik jogalap elemzésének szakaszában elutasított érveken alapul, a Bizottság semmi esetre sem volt köteles ezt a tényezőt enyhítő körülményként figyelembe venni.

487 Végül harmadrészt, elemezni kell a keresetlevél első jogalapjának vizsgálata során megállapított, a 2012. május 9-i megbeszélés minősítésére vonatkozóan a Bizottság által elkövetett hiba hatását (a megtámadott határozat (276) preambulumbekezdése), mivel e minősítés a Credit Suisse szóban forgó jogsértésben való részvétele relatív súlyának értékelése körébe tartozik, amely enyhítő körülmények címén enyhítheti azt (lásd a fenti 107–117. pontot).

488 E tekintetben azonban meg kell állapítani, hogy a Bizottság által elkövetett ezen minősítési hiba a jelen ügy sajátos körülményeire tekintettel nincs hatással a bírság összegének arányos jellegére. Tekintettel ugyanis a megtámadott határozatban vizsgált több mint száz megbeszélésre, amelyek egyik fele a 2012. május 9-i megbeszélés előtt történt, a másik fele pedig az után, amelyek nem teszik lehetővé a Credit Suisse-nek felrótt magatartás megszakítását vagy befolyásolását, az a tény, hogy ezt az egyetlen megbeszélést tévesen vették figyelembe a Credit Suisse-szel szemben, szintén nem teszi lehetővé a neki betudott jogsértés súlyának csökkentését, az e banknak felrótt cselekmények nagy számára és súlyosságára tekintettel.

489 Ezen elemekre tekintettel a negyedik jogalap második részét el kell utasítani.

### *d) A negyedik jogalap negyedik, az egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított részéről*

490 A felperesek azt állítják, hogy a Bizottság megsértette az egyenlő bánásmód elvét, amikor nem vette figyelembe egyrészt azt, hogy a Credit Suisse felelősségét az egységes és folyamatos jogsértés egyetlen alkotóeleme tekintetében állapították meg, amelyet a Bizottság által alkalmazott 4%-os csökkentés nem vesz kellőképpen figyelembe, másrészt pedig a Credit Suisse állítólagos jogsértésben való korlátozott részvételét, holott az állítólagos tényállásban érintett többi bank az időbeli átfedés miatt csökkentésben részesült. Ily módon a Bizottság nem vette figyelembe a Credit Suisse egyéni felelősségét. Végül a felperesek azt kifogásolják, hogy a Bizottság a jelen ügyben a bírságok megállapítása során nem megfelelően gyakorolta diszkrecionális jogkörét.

491 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

492 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a fenti 44. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint az egyenlő bánásmód elve csak akkor sérül, ha hasonló helyzeteket eltérő módon kezelnek, vagy eltérő helyzeteket ugyanolyan módon kezelnek, kivéve ha e bánásmód objektíve igazolt.

493 Arra is emlékeztetni kell, hogy a kartellben részt vevő vállalkozásokkal szemben kiszabott bírságok kiszámítása során az érintett vállalkozások eltérő kezelése az e területen a Bizottságra ruházott jogkör gyakorlásához szorosan hozzátartozik. Mérlegelési mozgástere keretében ugyanis a Bizottságnak e vállalkozások sajátos magatartása és jellemzői alapján kell egyénítenie a szankciót annak érdekében, hogy minden esetben biztosítsa az uniós versenyjogi szabályok teljes érvényesülését (lásd: 2013. december 5-i Caffaro kontra Bizottság ítélet, C-447/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:797, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

494 E tekintetben a Credit Suisse jogsértésben való korlátozott részvételének állítólagos figyelmen kívül hagyása miatti egyenlőtlen bánásmódra vonatkozó állítást illetően emlékeztetni kell arra, hogy a felperesek állításával ellentétben a Bizottság a bírság kiszámításakor figyelembe vette a Credit Suisse részvételének időtartamát, amely a jelen ügyben a jogsértés összes résztvevője közül a legrövidebb volt (a megtámadott határozat (643)–(645) preambulumbekezdése). Ráadásul a Bizottság figyelembe vette azt a tényt, hogy a Credit Suisse csak egyetlen egységes és folyamatos jogsértésben vett részt, amennyiben az a jelen ügyben megtámadott határozatban említett információcserét érinti, ellentétben más bankokkal, amelyek különböző fórumokon több

jogsértésben vettek részt. Márpedig a Credit Suisse és más bankok helyzetének eltérő kezelését ennélfogva úgy kell tekinteni, mint amelyet a fenti 492. és 493. pontban felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében objektíve igazolnak a különböző fórumokon elkövetett jogsértések időtartamával és számával kapcsolatos különbségek.

495 Ezenfelül meg kell állapítani, hogy az arra vonatkozó általános és nem részletezett érvelésükkel, hogy a Bizottság állítólag megsértette az egyenlő bánásmód elvét azáltal, hogy elutasította a Credit Suisse bírsága alapösszegének 66–75%-os csökkentését az időbeli átfedés figyelembevétele érdekében az e piacon több jogsértésben részt vevő többi félhez hasonlóan, a felperesek lényegében a jogsértés többi résztvevőjének magatartásán alapuló enyhítő körülményre kívánnak hivatkozni.

496 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat alapján főszabály szerint valamely jogsértés résztvevője nem hivatkozhat enyhítő körülményként a jogsértés többi résztvevőjének magatartására (lásd: 2019. július 11-i Huhtamäki és Huhtamaki Flexible Packaging Germany kontra Bizottság ítélet, T-530/15, nem tették közzé, EU:T:2019:498, 193. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ily módon az a tény, hogy a kartell többi tagja időben eltérően vett részt a kartellben vagy több jogsértésben vett részt különböző fórumokon, adott esetben súlyosító körülménynek minősülhet, amelyet velük szemben figyelembe kell venni, de nem minősülhet enyhítő körülménynek a Credit Suisse javára (lásd ebben az értelemben: 2019. július 11-i Huhtamäki és Huhtamaki Flexible Packaging Germany kontra Bizottság ítélet, T530/15, nem tették közzé, EU:T:2019:498, 194. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

497 Mindenesetre meg kell állapítani, hogy a vitarendezési határozatban a többi résztvevőnek nyújtott csökkentést nem arra az alapösszegre alkalmazták, amelyre a felperesek hivatkoznak, hanem a helyettesítő érték kiszámítása keretében. Így a kért csökkentés nem hasonlítható össze azzal, amelyben a jogsértés többi résztvevője részesült.

498 Ennélfogva el kell utasítani a negyedik jogalap negyedik részét.

***e) A negyedik jogalap arra alapított ötödik részéről, hogy a megtámadott határozat indokolása elégtelen a felperesekkel szemben kiszabott bírság kiszámításának a jogsértés többi résztvevőjével szemben kiszabott bírsághoz viszonyított arányosságával kapcsolatban***

499 A felperesek azt kifogásolják, hogy a Bizottság nem indokolta meg kellőképpen azokat a tényezőket, amelyek a vitarendezésben részt vevő felekkel szemben kiszabott bírságok kiszámítása szempontjából relevánsnak bizonyulnak. Úgy vélik, hogy ennélfogva megfosztják őket attól a lehetőségtől, hogy értékeljék a Credit Suisse egyenlő bánásmódhoz való joga megsértésének terjedelmét, ahogy a Törvényszéknek sincs lehetősége annak értékelésére, hogy arányos-e a Credit Suisse részére a korlátozott részvétele miatt biztosított csökkentés.

500 A Bizottság vitatja a felperesek érveit.

501 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a felpereseknek a bírság összegének arányosságával kapcsolatos indokolás állítólagos elégtelenségére vonatkozó, a keresetlevélben előadott érvelése lényegében azon alapul, hogy a Credit Suisse bírságának csökkentése nem hasonlítható össze a többi, vitarendezési eljárásban részt vevő féllel szemben kiszabott bírság csökkentésével, mégpedig azon az alapon, hogy a keresetlevél benyújtásakor a vitarendezési határozat nem állt a felperesek

rendelkezésére. Mindazonáltal, amint e határozat a Törvényszék előtt folyamatban lévő eljárás során hozzáférhetővé vált, a válasz szakaszában semmilyen további érvet nem terjesztettek elő az indokolás említett elégtelenségére vonatkozóan.

502 A tárgyaláson feltett kérdésre válaszolva a felperesek megerősítették, hogy lényegében már nem tartják fenn a negyedik jogalap ötödik része keretében megfogalmazott érveiket, amelyek a megtámadott határozat indokolásának elégtelenségére vonatkoznak „a vitarendezésben részt vevő felekkel szemben kiszabott bírságok kiszámítása szempontjából relevánsnak bizonyuló tényezők” vonatkozásában. Mindazonáltal úgy vélték, hogy érvelésüknek a bírság arányosságára vonatkozó második része a jelen kereset szempontjából még mindig aktuális.

503 Márpedig e tekintetben meg kell állapítani, hogy a felperesek által a tárgyaláson előadott, a bírság arányosságára vonatkozó magyarázatot egyáltalán nem támasztja alá a negyedik jogalap ötödik részében foglalt, a fenti 499. és 501. pontban összefoglalt érvelés. A bírság csökkentésének arányosságára vonatkozó, a keresetlevélben két mondatban tárgyalt – amelyek közül a második olyan következmény, amelyet a felperesek abból vezetnek le, hogy a vitarendezési határozat nem áll rendelkezésre – általános és nem részletezett állítás ugyanis semmi esetre sem került önállóan megfogalmazásra az indokolás hiányához képest. Ennélfogva, mivel ez az állítás az eljárás során elvetett érvhez kapcsolódik, azt már nem kell megvizsgálni.

504 Mindenesetre a Credit Suisse-szel szemben kiszabott bírság enyhítő körülmények címén történő csökkentése a jogsértés más résztvevőinek nyújtott csökkentések miatt nem lehet megfelelő tényező a bírság állítólagos aránytalanságának megállapításához (lásd analógia útján: 2006. július 4-i Hoek Loos kontra Bizottság ítélet, T-304/02, EU:T:2006:184, 85. pont). Az említett csökkentések ugyanis többek között a Credit Suisse és a jogsértés többi résztvevőjének egyéni magatartásához kapcsolódó különböző körülmények következményei, amelyeknek a bírság kiszámítása során való figyelembevételét a szankció egyéniesítésének elve igazolja. Márpedig, amint az a fenti 492–498. pontból kitűnik, tekintettel arra, hogy a szóban forgó jogsértésben részt vevő többi bank más olyan jogsértésekben is részt vett, amelyekre más fórumokon került sor, tehát objektíve eltérő helyzetben voltak a Credit Suisse-hez képest, a Bizottság eltérő csökkentést alkalmazhatott. Ennélfogva ennek az érvelésnek nem lehet helyt adni.

505 A fentiekből következik, hogy a negyedik jogalap az első, az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényezőre vonatkozó részét illetően részben megalapozott. E jogalapot azonban az ezt meghaladó részében el kell utasítani.

### *2. A megtámadott határozat 2. cikkének a) pontjára vonatkozó következtetés*

506 A fentiek összességéből következik, hogy a Bizottságnak a helyettesítő érték kiszámításához alkalmazandó kiigazítási tényező meghatározásához felhasznált adatokra vonatkozó hibája a megtámadott határozat 2. cikke a) pontjának megsemmisítéséhez vezet.

## C. A bírság összegének csökkentésére vonatkozó kérelemről

507 Harmadik kereseti kérelmükkel a felperesek azt kérik, hogy a Törvényszék csökkentse a Credit Suisse-szel szemben kiszabott bírság összegét, függetlenül a Törvényszéknek a megtámadott határozat megsemmisítésére irányuló első kereseti kérelmükkel kapcsolatos megállapításaitól.

508 Ennek során a felperesek által előterjesztett, a bírság összegének csökkentése iránti kérelemről az EUMSZ 261. cikkben és az 1/2003 rendelet 31. cikkében a Törvényszék számára elismert korlátlan felülvizsgálati jogkör alkalmazásával kell határozni.

509 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy bár a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően az EUMSZ 261. cikknek megfelelően az 1/2003 rendelet 31. cikke által az uniós bíróságnak biztosított korlátlan felülvizsgálati jogkör feljogosítja a bíróságot arra, hogy a szankció jogszerűségének egyszerű felülvizsgálatán túl a Bizottság értékelését a sajátjával helyettesítse, és a kiszabott bírságot vagy kényszerítő bírságot ennek megfelelően törölje, csökkentse vagy növelje, e korlátlan felülvizsgálati jogkör gyakorlása nem egyezik meg a hivatalból való felülvizsgálattal, és az uniós bíróságok előtti eljárás továbbra is kontradiktórius. Főszabály szerint a felperesnek kell felhoznia a vitatott határozattal szembeni jogalapokat, és neki kell bizonyítékokat előterjesztenie e jogalapok alátámasztása érdekében (lásd: 2018. szeptember 26-i Infineon Technologies kontra Bizottság ítélet, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 193. és 194. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

510 A Törvényszék részéről a korlátlan felülvizsgálati jogkör gyakorlása az 1/2003 rendelet 23. cikkének (3) bekezdése alapján a szóban forgó jogsértés súlyának és időtartamának figyelembevételét feltételezi, többek között az indokolásra, az arányosságra, a szankciók egyéniesítésére, valamint az egyenlő bánásmódra vonatkozó elvek tiszteletben tartása mellett, anélkül hogy a Törvényszék kötve volna a Bizottság által a bírságkiszabási iránymutatásban meghatározott, tájékoztató jellegű szabályokhoz, noha ez utóbbi iránymutatásul szolgálhat az uniós bíróságok számára korlátlan felülvizsgálati jogkörük gyakorlása során (2016. január 21-i Galp Energía España és társai kontra Bizottság ítélet, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 90. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

511 Arra is rá kell mutatni, hogy amikor a Törvényszék bírságot állapít meg, azt jellegénél fogva nem pontos aritmetikai számításokkal végzi. Egyébiránt, amikor korlátlan felülvizsgálati jogkörében határoz, a Törvényszék az ügy összes körülményét figyelembe véve saját maga végzi el értékelését (lásd: 2015. július 15-i Romana Tabacchi kontra Bizottság ítélet, T-422/10, EU:T:2015:512, 398. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

512 Indokolási kötelezettsége keretében a Törvényszék feladata, hogy részletesen bemutassa azokat a tényezőket, amelyeket a bírság összegének megállapításakor figyelembe vesz (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 14-i Trafilerie Meridionali kontra Bizottság ítélet, C-519/15 P, EU:C:2016:682, 52. pont).

513 A jelen ügyben a Credit Suisse – a jelen keresetben felhozott öt jogalap vizsgálatából következő – jogsértő magatartásának szankcionálására irányuló bírság összegének meghatározása érdekében a következő körülményeket kell figyelembe venni.

514 Először is, a jogsértés súlyát és időtartamát illetően a következőkre kell rámutatni.

515 A bírság összegének meghatározásához célszerűnek tűnik olyan módszer alkalmazása, amely – a Bizottság által a jelen ügyben alkalmazott módszerhez hasonlóan – elsőként olyan alapösszeget határoz meg, amelyet később az ügy sajátos körülményeire tekintettel ki lehet igazítani.

516 Mindekelőtt, ami az eladások értékét mint eredeti adatot illeti, helyettesítő értékként a Credit Suisse-nek a releváns időszakban devizapárok vételére és eladására irányuló ügyletekhez kapcsolódó évesített névleges összegeit kell figyelembe venni. Ezt követően ki kell igazítani ezeket

az évesített névleges összegeket, egy olyan tényező alkalmazásával, amely egyrészt az árjegyzési tevékenységből származó bevételek vételi és eladási árfolyama közötti árfolyam-különbözet feléből, másrészt pedig a saját számlás tevékenységből származó bevételek árfolyam-különbözete 10%-ának megfelelő összegből áll.

517 Amint az a fenti 428–436. pontból kitűnik, a Bizottság tévesen állapította meg, hogy a vitatott fórumon folytatott információcserék mintájából származó adatok képezték az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényező kiszámítása szempontjából „rendelkezésre álló legalkalmasabb adatokat”, ami a Credit Suisse helyettesítő értékének kiszámítását illető szabálytalanságokat eredményezett, holott a bírság alapösszege, és ennélfogva a vele szemben kiszabott bírság végső összege kiszámításának egyik eleméről van szó. A megtámadott határozatot tehát meg kell változtatni annak érdekében, hogy a helyettesítő érték meghatározása során figyelembe vegyék a Bloomberg BFIX adatokat (lásd a fenti 437–448. pontot).

518 Egyrészt az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényezőt illetően a felperesek úgy vélik, hogy ezen adatok alapján az árfolyam-különbözet 1,47 bázispontot tett ki, következésképpen e kiigazítási tényező, amely az említett különbözet 50%-át tette ki, 0,73 bázispont. A felperesek ezt az 1,47 bázispontos árfolyam-különbözetet a releváns időszakban a legalább egy EGT-beli devizát tartalmazó devizapárokra vonatkozó Bloomberg BFIX adatokból származó különbözetek súlyozott átlaga alapján számították ki, e különbözeteket a Credit Suisse e devizapárokra vonatkozó névleges összegeire alkalmazva. Úgy vélik ugyanis, hogy a gyakran átváltott devizapárok likvidebbek, következésképpen alacsonyabb árfolyam-különbözetekkel rendelkeznek. Ily módon az egyszerű átlag alkalmazása jelentősen megemelné a Credit Suisse eladásainak értékét.

519 A Bizottság a Törvényszék által elrendelt pervezető intézkedésre adott válaszában úgy vélte, hogy a Bloomberg BFIX adatok alapján az árfolyam-különbözet 2,3 bázispontot tett ki, következésképpen az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényező 1,15 bázispont volt. A Bizottság a releváns időszakban legalább egy EGT-beli devizát tartalmazó devizapárokra vonatkozó Bloomberg BFIX adatokból származó árfolyam-különbözetek egyszerű átlaga alapján számította ki ezt az árfolyam-különbözetet. A Bizottság úgy véli, hogy az árfolyam-különbözetekre egyszerű átlagot alkalmazó módszer az, amely a leginkább közelít a megtámadott határozatban követett módszerhez.

520 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Credit Suisse névleges összegeit a Bizottság már figyelembe vette az évesített névleges összegek számításánál. Amint arra a Bizottság a viszonválaszában lényegében rámutatott, bár ezen összegek arra irányulnak, hogy tükrözzék a Credit Suisse tevékenységét, a kiigazítási tényező kiszámítása szempontjából az árfolyam-különbözetek különösen arra irányulnak, hogy tükrözzék a jogsértés gazdasági jelentőségét és a részt vevő vállalkozások jogsértéssel érintett pénzügyi termékekkel kapcsolatos ügyleteinek tényleges szerkezetét. Márpedig nem ez lenne a helyzet, ha ezeket a különbözeteket a Credit Suisse egyes devizapárokra vonatkozó névleges összegei alapján súlyoznák. Ezenkívül, mivel a Bloomberg BFIX adatokból eredő árfolyam-különbözetek nem kizárólag a Credit Suisse által végrehajtott ügyletekre vonatkoznak, e különbözeteknek az egyes devizapárok tekintetében a Credit Suisse névleges összegeihez viszonyított súlyozása éppen ellenkezőleg, jelentősen csökkentheti a Credit Suisse eladásainak értékét. Következésképpen meg kell állapítani, hogy az árfolyam-különbözet kiszámításának a felperesek által javasolt módszere kevésbé megfelelő, mint a Bizottság által az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényező kiszámítása céljából javasolt módszer, ebből következően el kell fogadni a Bizottság által javasolt említett tényezőt, vagyis az 1,15 bázispontot.

521 Másrészt, ami a saját számlás kereskedéshez kapcsolódó kiigazítási tényezőt illeti, a felpereseknek nem sikerült megkérdőjelezniük a Bizottság azon értékelését, amely szerint az 0,1 bázispontnak felel meg (lásd a fenti 449–458. pontot). Következésképpen a Bloomberg BFIX adatok alapján kiszámított, helyettesítő értékhez kapcsolódó teljes kiigazítási tényező 1,25 bázispont (vagy 0,0125%).

522 Ennélfogva, mivel a felpereseknek nem sikerült megkérdőjelezniük a Credit Suisse évesített névleges összegeinek a megtámadott határozatban megállapított 1 060 802 752 528 eurós értékét (lásd a fenti 407–416. pontot), miután ezen összegek értékét megszorozták az 1,25 bázispontos kiigazítási tényezővel, az eladások értékének helyettesítő értéke a Credit Suisse esetében 132 600 344 euró, amint azt a Bizottság a Törvényszék által elrendelt pervezető intézkedésre adott válaszában kiszámította.

523 Ezt követően a Törvényszék a fenti 472. és 473. pontban kifejtett indokok miatt helyénvalónak tartja figyelembe venni a jogsértés jellegét, valamint annak földrajzi kiterjedését, és azt, hogy a jogsértés súlya címén az eladások értékének 16%-át kell figyelembe venni.

524 Ezenkívül el kell fogadni a felperesek jogsértésben való részvételének a megtámadott határozatban szereplő időtartamát, mivel azt a felperesek nem vitatták, és azt nem érinti a fenti 117. pontban szereplő, a 2012. május 9-i megbeszélésre vonatkozó következtetés. Következésképpen a jogsértésben való részvétel időtartama címén 0,42 évet kell figyelembe venni.

525 Végül a Bizottsághoz hasonlóan hozzá kell adni az eladások értékének 16%-át kitevő kiegészítő összeget annak biztosítása érdekében, hogy a jogsértés időtartamától függetlenül elrettentő összegű bírságot szabjanak ki.

526 Másodszor, a megtámadott határozatban szereplő megfontolásokhoz hasonlóan helyénvalónak tűnik a bírság alapösszegét enyhítő körülmények címén 2%-kal csökkenteni a Credit Suisse alkalmankénti koordináció eseteiért való felelősségének hiánya miatt, és 2%-kal csökkenteni a mögöttes megállapodásért fennálló felelősségének hiánya miatt.

527 Harmadszor, a bírság Törvényszék által meghatározott összege kellően figyelembe veszi az elrettentő összegű bírság kiszabásának szükségességét, amint az a fenti 525. pontból kitűnik.

528 A fenti megfontolások összességére tekintettel a Törvényszék úgy véli, hogy a szankció egyéniesítésének elvére és a szankció arányosságának elvére tekintettel a jelen ügy körülményeinek helyes értékelését az képezi, ha a bírság összegét 28 920 000 euróban állapítja meg, amelynek megfizetéséért a Credit Suisse Group jogutódjaként eljáró UBS Group, a Credit Suisse jogutódjaként eljáró UBS, valamint a Credit Suisse Securities (Europe) egyetemlegesen felelős.

## IV. A költségekről

529 Az eljárási szabályzat 134. cikkének (3) bekezdése értelmében részleges pernyertesség esetén mindegyik fél maga viseli saját költségeit.

530 A jelen ügyben a felperesek pernyertesek voltak a megtámadott határozat 2. cikk a) pontjának megsemmisítése iránti kérelmük, valamint a bírság összegének csökkentése iránti kérelmük tekintetében, azonban pervesztesek lettek a megtámadott határozat 1. cikkének megsemmisítése iránti kérelmük tekintetében. E körülmények között a felperesek és a Bizottság maguk viselik saját költségeiket.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (hetedik tanács)

a következőképpen határozott:

**1) A Törvényszék az EUMSZ 101. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (AT.40135 – FOREX [Sterling Lads] ügy) 2021. december 2-án hozott C(2021) 8612 final bizottsági határozat 2. cikkének a) pontját megsemmisíti.**

**2) A Törvényszék azon bírság összegét, amelynek megfizetéséért a Credit Suisse Group AG jogutódjaként eljáró UBS Group AG, a Credit Suisse AG jogutódjaként eljáró UBS AG és a Credit Suisse Securities (Europe) Ltd egyetemlegesen felel, 28 920 000 euróban állapítja meg.**

**3) A Törvényszék a keresetet az ezt meghaladó részében elutasítja.**

**4) A felek maguk viselik saját költségeiket.**

Kowalik-Bańczyk Buttigieg Ricziová

Kihirdetve Luxembourgban, a 2025. július 23-i nyilvános ülésen.

Aláírások

# Tartalomjegyzék

I. A jogvita előzményei . . . 2

A. A megtámadott határozathoz vezető eljárásról . . . 2

B. A megtámadott határozat . . . 3

1. A szóban forgó termékek és az érintett ágazat . . . 3

2. A Credit Suisse-nek felrótt magatartás . . . 5

3. Bírság . . . 7

a) A bírság alapösszege . . . 7

b) A bírság végösszege . . . 8

II. A felek kérelmei . . . 8

III. A jogkérdésről . . . 8

A. A megtámadott határozat 1. cikkéről . . . 9

1. Az első, az EUMSZ 101. cikk megsértésére és az online információcsere versenyellenes megállapodásoknak és/vagy összehangolt magatartásoknak minősítésével kapcsolatos indokolás elégtelenségére alapított jogalapról . . . 9

a) Előzetes észrevételek . . . 9

b) Az első jogalap első, arra alapított részéről, hogy a Bizottság nem bizonyította a mögöttes megállapodás fennállását, következésképpen pedig azt, hogy az online információcsere versenyellenes megállapodásnak és/vagy összehangolt magatartásnak minősül . . . 10

c) Az első jogalap második, az arra vonatkozó bizonyítékok hiányára alapított részéről, hogy az online információcsere önálló megállapodásnak és/vagy összehangolt magatartásnak minősül . . . 12

1) Az első, arra alapított kifogásról, hogy a Bizottság tévesen értelmezett az érintett időszakból származó egyes bizonyítékokat, valamint a második, arra alapított kifogásról, hogy az online információcsere nem minősül versenyellenes megállapodásnak és/vagy összehangolt magatartásnak . . . 13

i) A felperesek egyes jogalapjainak, érveinek és bizonyítékainak elfogadhatóságáról . . . 13

ii) A felperesek által konkrétan vitatott megbeszélések versenyellenes jellegéről . . . 15

– A 2011. június 14-i, augusztus 5-i és október 4-i, valamint 2012. február 7-i és június 1-jei megbeszélésekről . . . 15

– A 2012. május 14-i megbeszélésről . . . . . 16

– A 2012. április 11-i megbeszélésről . . . . . 17

– A 2012. április 13-i megbeszélésről . . . . . 18

– A 2012. május 9-i megbeszélésről . . . . . 19

– A 2012. június 5-i megbeszélésről . . . . . 21

– A 2012. április 25-i megbeszélésről . . . . . 22

– A 2012. február 10-i megbeszélésről . . . . . 24

– A 2012. április 25-i, június 19-i, július 3-i és 4-i megbeszélésekről . . . . . 25

– A felperesek által kifejezetten vitatott megbeszélésekre vonatkozó következtetések . . . . . 28

iii) A konkrétan nem vitatott megbeszélések versenyellenes jellegéről . . . . . 28

2) A harmadik, arra alapított kifogásról, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a Credit Suisse által a szóban forgó információcserére vonatkozóan szolgáltatott jogszerű magyarázat nem releváns . . . . . 32

2. A második, az EUMSZ 101. cikk megsértésére és az online információcsere „cél általi korlátozásnak” minősítésével kapcsolatos indokolás elégtelenségére alapított jogalapról 33

a) Előzetes észrevételek . . . . . 33

b) A második jogalap első, a cél általi korlátozás fennállására vonatkozó bizonyíték hiányára alapított részéről . . . . . 34

1) A második, a Bizottság által az érintett piac összefüggéseinek értékelése során elkövetett hibákra alapított kifogásról . . . . . 36

i) Az azonnali devizapiac átláthatóságáról . . . . . 36

ii) Az érintett piac szerkezetéről . . . . . 37

iii) A kereskedők kettős szerepéről . . . . . 39

2) Az első, arra alapított kifogásról, hogy a Bizottság azon következtetése, amely szerint a szóban forgó információcserék célja a verseny korlátozása volt, pontatlan, nem ellenőrzött ténybeli feltételezéseken alapul . . . . . 39

i) Az árfolyam-különbözetekre („bid-ask spreads”) vonatkozó információcserékről . . . . . 40

ii) Az ügyfélmegbízásokra vonatkozó információcserékről . . . . . 41

iii) A nyílt kockázati pozíciókra vonatkozó információcserékről . . . . . 42

iv) A jelenlegi vagy jövőbeli kereskedési tevékenységekre vonatkozó információcserékről . . . 43

3) A harmadik, arra alapított kifogásról, hogy a Bizottság hibákat követett el, amikor a szóban forgó információcseréknek az engedékenység elérése érdekében szolgáltatott bizonyítékokban és a vitarendezési beadványokban bemutatott jogi minősítésére támaszkodott . . . 44

4) A negyedik, arra alapított kifogásról, hogy a Bizottság a rá háruló bizonyítási teher enyhítése érdekében nem támaszkodhatott a más piaci környezetben vagy más pénzügyi ügyekben folytatott információcsere terén szerzett tapasztalatára . . . 46

5) A második jogalap első részére vonatkozó kérelmek . . . 48

c) A második jogalap második, a Bizottság által a szóban forgó információcsere jogszerű vagy versenyt támogató jellegének elemzése keretében elkövetett hibákra alapított részéről . . . 48

3. A harmadik, az EUMSZ 101. cikk megsértésére és a megtámadott határozatban megállapított egységes és folyamatos jogsértésnek minősítéssel kapcsolatos indokolás elégtelenségére alapított jogalapról . . . 53

a) A harmadik jogalap első részéről, amely az arra vonatkozó bizonyítékok és indokolás elégtelenségén alapul, hogy létezik egy olyan közös célkitűzésre irányuló átfogó terv, amelyhez a Credit Suisse hozzá kívánt járulni, és amelyről tudomása volt, vagy amelyet előre kellett volna látnia . . . 55

1) A közös célkitűzés elérésére irányuló „átfogó terv” fennállásáról . . . 55

2) A tudomásról és az elérni kívánt közös célkitűzéshez való hozzájárulás szándékáról . . . 57

3) Az információcseréktől való elhatárolódásról . . . 59

b) A harmadik jogalap második részéről, amely azon alapul, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a mögöttes megállapodást olyan egységes és folyamatos jogsértés elemének minősítette, amely különböző mértékű részvétel tárgyát képezheti . . . 61

4. A megfelelő ügyintézés elvének megsértésére alapított ötödik jogalapról . . . 62

5. A megtámadott határozat 1. cikkére vonatkozó következtetés . . . 64

B. A megtámadott határozat 2. cikkének a) pontjáról . . . 65

1. A negyedik, azon alapuló jogalapról, hogy a Bizottság megsértette az 1/2003 rendelet 23. cikkét, a bírságkiszabási iránymutatást, az arányosság és az egyenlő bánásmód elvét, valamint az indokolási kötelezettséget . . . 65

a) A negyedik jogalap első, a helyettesítő érték kiszámítása során elkövetett hibára alapított részéről . . . 66

1) A Credit Suisse évesített névleges összegeiről . . . 67

2) A megtámadott határozatban elfogadott egységes kiigazítási tényezőről . . . . . 69

i) Az árjegyzéshez kapcsolódó kiigazítási tényezőről . . . . . 69

ii) A saját számlás kereskedéshez kapcsolódó kiigazítási tényezőről . . . . . 74

3) A felperesek által a helyettesítő érték kiszámítására javasolt alternatív módszerről . . . . . 76

b) A negyedik jogalap harmadik, a bírságnak a jogsértés súlyával kapcsolatos tényező címén történő túlbecslésével kapcsolatos hibán alapuló részéről . . . . . 77

c) A negyedik jogalap második, a bírság enyhítő körülmények címén való csökkentésével kapcsolatos hibára vonatkozó részéről . . . . . 79

d) A negyedik jogalap negyedik, az egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított részéről . . . . . 80

e) A negyedik jogalap arra alapított ötödik részéről, hogy a megtámadott határozat indokolása elégtelen a felperesekkel szemben kiszabott bírság kiszámításának a jogsértés többi résztvevőjével szemben kiszabott bírsághoz viszonyított arányosságával kapcsolatban . . . . . 81

2. A megtámadott határozat 2. cikkének a) pontjára vonatkozó következtetés . . . . . 82

C. A bírság összegének csökkentésére vonatkozó kérelemről . . . . . 82

IV. A költségekről . . . . . 85